

D 59964

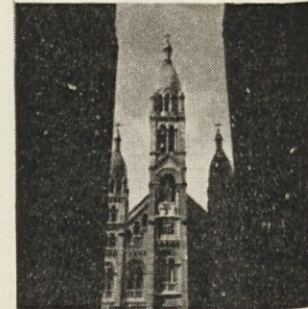
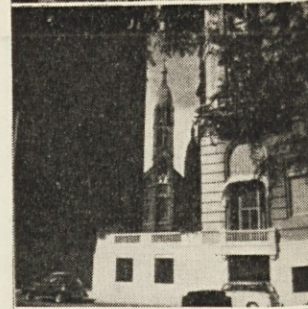
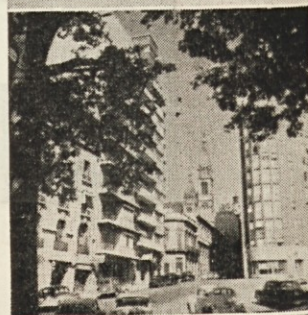
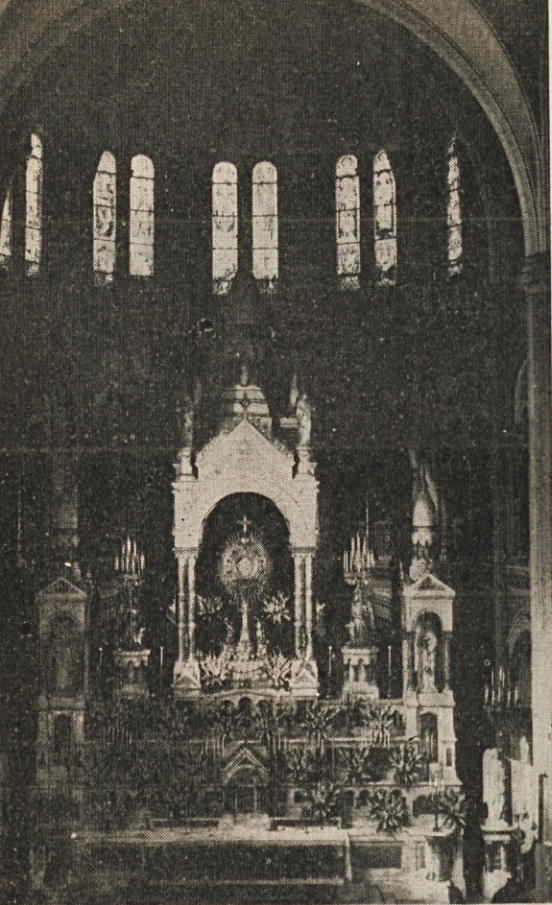

duhovno življenje la vida espiritual

1958 · LETO XVI

JUNIJ

Krivda in zasluženje krvi

Dočakali smo nov junij v tujini, junij, ki nam je od leta 1945 dalje postal mesec nedolžno prelite slovenske krvi. Brezbožni komunisti so v svojem satanskem sovraštvu do vsega, kar je božje, pokazali, da jim ni mar človeško življenje in da jih vodi pri njih ravnanju le hudobija srca in neomejen pohlep po oblasti.

Škof dr. Gregorij Rožman je 4. junija 1950 ob priliki spominske svečanosti pobitim žrtvam bratske zaslepljenosti v Clevelandu povedal več globokih misli, ki nam razkrijejo, zakaj je Bog dopustil tako strašen zločin, ki so ga izvršili slovenski komunisti nad najboljšimi sinovi in hčerami našega naroda.

V zadnji vojski, ki miru ni prinesla, koliko je bilo krvi prelite! Ne vem, je li točna statistika že narejena — gotovo je bilo ogromno žrtev ne samo med vojaki, še več v taboriščih, rjavih in rdečih, in med civilnim prebivalstvom v zbombardiranih mestih — reka krvi, ki napolnila bi jezero. V vsej človeški zgodovini, ki skoraj ni drugega kakor povest, kako se je človeška kri prelivala — od uboja Abela pa do današnjih dni — morje krvi, v kateri bi ves sedaj živeči človeški rod utonil, če bi prelite krvi usmiljena zemlja ne popila.

Prelita človeška kri — ali se je drži krivda, ki terja maščevanje, ali zasluženje in odrešenje? Oboje!

Krivda:

Kdor neupravičeno prelije kri drugega, nosi krivdo — vnebovpijočo, ker nedolžna kri vpije do neba.

K slikovnemu delu na prvi in drugi strani ovitka: Blizu пристanišča v Buenos Airesu stoji sredi visokih palač lepa bazilika najsvetejšega Zakramenta. Za večino Slovencev je bila ta cerkev ob prihodu v Argentino prvo zavetje miru, pristanišče mnogih milosti in tolažbe v dneh negotovosti. Posebnost cerkve je tudi stalno češčenje najsvetejšega Zakramenta, ki je izmenoma izpostavljeno v gornji cerkvi ali podzemski kripti (Posnetki DŽ)

Neupravičeno. — Kdor nima zakonite oblasti nad življenjem in smrtjo sočloveka, torej samozvano, samovoljno ubija, bodisi kot zločinec, bodisi kot revolucionar — krivda se drži njegove morilske roke, ki se z vodo ne da izprati.

Neupravičeno preliwa kri tisti, ki ima sicer zakonito vladarsko oblast, a s smrtjo kaznuje dejanja, ki smrti ne zasluži ali brez strogo dokazane krivde neupravičeno ubija — oblast, ki krivično vojsko začne, kajti za krivico ni nikoli nobenega moralno upravičenega razloga — vojska, ki ima krivičen cilj, nikdar ne more biti upravičena ne pred Bogom ne pred ljudmi.

Zasluženje krvi:

se drži tiste krvi, ki je bila nedolžno prelita. Ne morilca ampak po nedolžnem ubitega venča zasluženje in slava pred Bogom.

Kdo je tako nedolžno umorjen?

Kdor ni ničesar zakrivil, a so njegovo kri prelili — kdor koli: oblasti ali samozvanci.

Kdor je sebe in svoje upravičeno branil pred napadi nasprotnika — kdor koli: ali tujca ali domačina.

Kdor je padel v obrambi krivično napadene domovine.

Kdor se je vojskoval za pravo svobodo, za uničenje trinoštva nad svojimi ljudstvi, za splošne človečanske pravice in svoboščine.

Po teh moralnih načelih moremo presoditi, kdaj je preliwanje krvi krivda. kdaj ne, kdaj znači zasluženje za tistega, čigar kri se je prelila, kdaj pa kazen za tistega, ki je vzrok preliwanja nedolžne krvi. Natančno in popolnoma pravično bo to presodil Bog. On, Vsevedni, edini natančno pretehtati krivdo, presodi nedolžnost, preceni zasluženje in pravično določi kazen.

Božja pravičnost mora za vsako neupravičeno preliwanje krvi zahtevati zadoščenje, naložiti kazen; če bi Bog tega ne storil, ne bi bil neskončno pravičen. Kdaj in kako bo terjal zadoščenje in, če ni prostovoljnega zadoščenja, naložil kazen — to je Njegova zadeva, ne naša. Včasih še le po stoletjih; včasih vidno tu na zemlji, včasih samo v večnosti, kar je našim očem že zakrito. Pride pa — tako Jezus Judom: „Pride nad vas vsa pravična kri prelita na zemlji, od krvi pravičnega Abela do krvi Zaharija . . . , ki sta ga umorili med templjem in oltarjem. Resnično povem vam: Vse to bo prišlo nad ta rod.“ (Mt 23, 35, 36).

Božja pravičnost pa da krvi nedolžnega, ki se je po krivdi morilca prelila, odrešilno moč in to v moči in zasluženju najbolj nedolžne in svete krvi, ki je bila kdaj prelita — odrešilne krvi Jezusove. V vsaki nedolžni preliti krvi je zasluženje in odrešenje, posebno v krvi mučencev, ki so bili mučeni in ubiti iz sovraštva do vere, do Cerkev, do Boga.

Ta kri je dragocen zaklad v božjih očeh. Ta kri ni tekla zastonj, čeprav

Mogočna je bila proslavitev petdesete obletnice Marijinega kronanja na Brezjah (1. IX. 1957). Množici Marijinih častilcev je pred cerkvijo spregovoril vladika, škof Anton Vovk

morda ni nobenega vidnega uspeha doslej imela — čeprav bi bili s krivdo krvi omadeževani morilci zmagali — zastoj ni! Počakajmo, kakor čaka sejalec, ki je položil seme v zemljo, da vskali in začne rasti.

Mnogo nedolžne slovenske krvi je bilo prelite od črnih, rjavih in rdečih sovražnikov — srca se nam krčijo, ko se je spominjamo — a na to kri se opira naše najtrdnjše upanje.

Ta kri bo našemu narodu v vstajenje, ne v smrt, v osvobojenje, ne v suženjstvo, v zasluženje, ne v kazen — v končno odrešenje. To je naša trdna vera, ki jo izrekamo ob slovesnem spominu na one, ki so morali preliti svojo kri, da nam zasije boljša in lepša svoboda.

Škof GREGORIJ ROŽMAN

Kristus utrjuje harmonijo na svetu

(Nekaj misli iz govora sv. očeta Pija XII. vsemu katoliškemu svetu za sveti božični praznik leta 1957)

Vsemogočnost Njega, ki „vse stori, kar hoče“ (Ps 115, 3), in ji stoji ob strani Njegova neskončna modrost, ki „se razteza močno od enega konca do drugega in milo uravnava vse stvari“ (Modr 8, 1), je postavila veliki zakon harmonije in skladnosti, ki vlada na svetu in razlaga dogajanje na njem. Božji Duh, ki je v začetku z višin vodil stvarjenje, se je nekako vdahnil v njega, medtem ko se je v polnosti časov po usmiljeni Ljubezni sama večna Beseda učlovečila in se v njega osebno uvrstila ter ga vidno in dokončno sprejela v posest. „Jezus Kristus včeraj in danes, isti tudi na veke“ (Hebr 13, 8). Vesoljstvo se na ta način zdi nekaka čudovita simfonija, narekovana od božjega Duha, katere temeljni akord izvira iz spojitve božjih popolnosti: modrosti, ljubezni, vsemogočnosti: „Gospod, naš Gospod, kako čudovito je tvoje ime po vsej zemlji“ (Ps 8, 2).

Vendarle za tiste, ki imajo s psalmistom ušesa za užitek poslušati božjo simfonijo, ki odmeva v vesoljstvu, stvarstvo ni samo estetsko dejstvo, dano ljudem, da vzbuja ugodje in povzroča le hvalo najvišjega Stvarnika. Že od začetka, ko je Bog dal človeku višje dostojanstvo kot vsem delom svojih rok, mu je vse stvari podredil, tudi nebes, luno in zvezde, ki so jih oblikovale njegove roke (prim Ps 8, 4), z eno besedo: svet, da on deluje v njem in varuje njegovo harmonijo (prim. 1 Moz 2, 15). Toda Kristus sam, ki je priča in poroštvo

harmonije na svetu, je dokazal z zgledom svojega življenja in svoje smrti, kakšen dejaven, naporen in bolesten prispevek mora človek doprinašati, da se harmonija ohrani in spopolnjuje, in ker je pomanjkljiva, da se spet vzpostavi. Delo vzpostavitve, ki jo je Kristus izvršil, je on sam opredelil kot borbo zoper „vladarja tega sveta“, in njen epilog kot zmago. „Jaz sem svet premagal“ (Jn 12, 31; 16, 33).

Božjo simfonijo vesoljstva, posebno na zemlji in med ljudmi, je najvišji Stvarnik zaupal človeškemu rodu samemu, da jo ta kakor neizmeren orkester, v raznih dobah in z mnogoličnimi sredstvi, združen pod Kristusovim vodstvom vedno predvaja in kolikor mogoče popolno izvaja njeno edino in genialno têmo.

To je: Bog je izročil ljudem svoje načrte, da jih ti osebno in svobodno izvršujejo; zastavil pa je vso njihovo moralno odgovornost in zahteva od njih, v kolikor je potrebno, napore in žrtve po Kristusovem zgledu. V tem pogledu kristjan božji red na svetu najprej občuduje, da vzljubi in stori vse, da bi ga videl priznanega in uveljavljenega. Zato ga bo nujno branil zoper sile in težnje, ki se upirajo njegovemu uveljavljanju, pa naj se te skrivajo v njem v slabih nagnjenjih, ali naj izhajajo od zunaj po satanu in njegovih vražah.

Sv. Pavel ni drugače gledal kristjana na svetu, ko mu je naštel sovražnike božje fronte in ga spodbujal, da bi si

nadel bojno opravo božjo, da se bo mogel ustavljati zvičajam hudičevim, opasan okoli ledja z resnico in obdan z oklepom pravice (prim. Ef 6, 11. 14).

Poklic h krščanstvu torej ni božje vabilo k le estetskemu uživanju pri prenišljevanju njegovega čudovitega reda, ampak je obvezen poziv k neprenehnemu in trdemu delu v vseh smereh in pogledih življenja. Njegovo delo je predvsem v popolnem izpolnjevanju moralnega zakona, katerikoli je njegov predmet, majhen ali velik, skrit ali javen, pa naj nalaga odpoved ali pozitivno izvršitev. Moralno življenje ne spada le v notranje področje tako, da bi s svojimi učinki ne zadelo tudi ob harmonijo sveta.

Človek nikdar v nobenem primeru, tudi najbolj edinstvenem, ni tako sam, tako nedeljiv, in ločen od drugih, da bi njegove odločitve in dejanja ne odmevala v svet, ki ga obdaja. Ker izvaja božjo simfonijo, zato noben človek ne more imeti svojega dela za izključno lastno zadevo, ki se tiče le njega.

BOG ZAHTEVA OD KRISTJANA SODELOVANJE PRI REDU NA SVETU

Sodelovanje pri svetovnem redu, ki ga Bog na splošno zahteva od kristjana, se mora prav tako ogniti nekemu spiritualizmu, ki bi mu hotel preprečiti vsak poseg in vmešavanje v zunanje zadeve, in ki je, že sprejet v katoliškem taboru, napravil veliko škodo stvari Kristusovi in vesoljstvu božjega stvarnika. Kako bi bilo sploh mogoče vzdrževati in spopolnjevati svetovni red, če bi se pustila popolna svoboda udejstvovanja tistim, ki ga ne priznavajo ali tudi nočejo, da se utrdi? Poseg v svet, da se vzdržuje božji red, je pravica in dolžnost, ki spadata notranje h

kristjanovi odgovornosti in mu dovoljuje, da upravičeno podvzame katerikoli privatno ali javno ali organizirano delovanje, ki je primerno in naravnano na smoter.

Od te odgovornosti ne morejo opraviti subtilne pretveze, ki jih kot izgovore kuje lenoba nekaterih kristjanov, ali jih prišepetava neopravičena ljubosumnost nasprotnikov, zlasti kadar se trdi, da krščanska dejavnost v svetu zakriva pohlep po oblasti, ki je tuj Kristusovemu duhu, da vzbuja odpor do krščanske vere pri tistih, ki ji že tako niso naklonjeni; da je sad nezaupanja do Boga in do njegove vsemo-gočne previdnosti in da diši po nadutosti ustvarjenega bitja. So tudi marsikateri, ki namigavajo, da je krščanska modrost v vrnitvi k takoimenovani skromnosti katakombskih teženj.

Nasprotno, bilo bi modro vrniti se k navdihnjeni modrosti apostola Pavla, ki v pismu cerkveni občini v Korint, s smelostjo, vredno njegove velike duše, in na osnovi polnega božjega gospodstva, odpira vsa pota udejstvovanju kristjanov: „Vse je vaše... naj bo svet ali življenje ali smrt, ali sedanje ali prihodnje: vse je vaše, vi pa Kristusovi, Kristus pa božji“ (1 Kor 3, 22).

Kristjan, ki bi ne upal lastiti si te popolne svobode, bi Kristusu samemu molče odrekal posebno pravico do moči, „s katero si more podvreči vse“ (Filp 3, 21). Moral bi si celo šteti za sramoto, da se pusti od božjih sovražnikov prekositi v živahni delavnosti in podjetnosti, v zvezi z duhom požrtvovalnosti. Ni ograjenih prostorov ne prepovedanih smeri za kristjanovo udejstvovanje: nobeno področje življenja, nobena ustanova, nobeno izvrševanje zmožnosti ne morejo biti prepovedani božjim sodelavcem, da se vzdržujeta božji red in harmonija na svetu.

KRISTJANOVO VMEŠAVANJE, DA SE VZDRŽUJETA RED IN HARMONIJA NA SVETU

Tako vmešavanje nikakor ne vsiljuje misel na ločeno in skoraj ljubosumno delovanje z ozirom na doprinos drugih. Že večkrat smo rekli, da katoličani morejo in morajo sprejeti sodelovanje z drugimi, ako so sodelovanje teh in dogovor z njimi taki, da res koristijo redu in harmoniji na svetu. Vendar je potrebno, da si katoličani preje dajo odgovor, koliko da zmorejo in kaj da hočejo; to je: bodo naj duhovno in tehnično pripravljeni na to, kar so si namenili. Drugače ne bodo doprinesli nobenega pozitivnega deleža skupni stvari, še manj pa dragocen dar večne resnice, v očitvidno škodo za čast Kristusa in lastnih duš.

Ker je tako, zato ni prav, da se pripisuje duhu nestrpnosti in ločitve, kar se večkrat imenuje „geto“, ako katoličani težijo za tem, da bi imeli šolo, vzgojo, izobrazbo mladine na krščanskih temeljih; da bi ustanovili katoliške stanovske organizacije; da bi podpirali organizirani vpliv krščanskih načel tudi na političnem in sindikalnem področju, kjer tradicija in okoliščine to svetujejo.

Ni le zgolj abstraktno vzeta krščanska „ideja“ v preteklosti ostvarila visoko omiko, s katero se po pravici ponašajo krščanski narodi, ampak so to storila konkretna uresničenja te ideje, to se pravi, zakoni, odredbe, ustanove, ki so jih ustanovili in pospeševali ljudje, vdaní Cerkvi in delujoč pod njenim vodstvom ali vsaj pod njenim navdihnjenjem. Katoliška hierarhija ni le skrbelá, da bi ne ugasnila luč vere, ampak je s konkretnimi upravnimi dejanji, z uredbami, z izbiro in določitvijo oseb, ustanovila tisto mnogolično celoto živih organizmov, ki so ob strani drugih, ne

pravzaprav njenih, osnova družabnega sožitja.

Krščansko udejstvovanje se tudi danes ne more odpovedati lastnemu pravu in značaju samo zato, ker nekateri gledajo v današnjem človeškem sožitju takoimenovano pluralistično družbo razklano od nasprotujočih si mnenj, ne premakljivo v odnosnih postojankah, ki ne morejo prenašati nobenega sodelovanja, ki bi ne bilo zgolj na „človeški“ ravni. Če bi to „človeško“ pomenilo, kakor se zdi, agnosticizem glede vere in resničnih vrednot življenja, bi vsako vabilo k sodelovanju bilo enako pozivalo k odpovedi, ki ji kristjan ne more pritrditi. Odkod pa bi sicer to „človeško“ dobilo moč obveznosti, moč, ki bi utemeljila svobodo vesti za vse, ako ne iz moči božjega reda in božje reda in božje harmonije? To „človeško“ bi nazadnje estvarilo nekak „geto“ novega tipa, toda brez splošnega pogleda.

RED IN BOŽJA HARMONIJA NA SVETU — VODILO DELOVANJA VSEH LJUDI DOBRE VOLJE

Red in božja harmonija na svetu morajo biti zato glavno vodilo udejstvovanja za splošno korist, ne le kristjanom, ampak vsem ljudem dobre volje; njihova ohranitev in razvoj pa mora biti najvišji zakon, ki naj načeljuje velikim sestankom ljudi. Če bi se današnje človeštvo ne skladalo v priznanju vrhovne veljave tega zakona, to je absolutnega spoštovanja reda in splošne harmonije na svetu, bi bilo težko predvidevati.

* Izraz „geto“ pomeni judosko naselbino, ki je živela zlasti v preteklosti popolnoma ločeno in samostojno življenje z ozirom na krščanske prebivalce. Sv. oče zavrača pojmovanje, da bi moralí živeti kristjani v današnji družbi ločeni od drugih in brez vpliva nanje, kot zaprti v nekakem „getu“.

kakšna bo usoda narodov. Potreba te skladnosti je bila praktično občutena, ko so pravkar nekateri specialisti v modernih vedah izrazili dvome in notranji nemir glede razvoja atomske energije.

Kdo zares ne vidi, kako razvoj in uporaba nekaterih iznajdb v vojaške namene prinašata skoraj povsod izgube, ki niso v razmerju niti z dobrinami politične narave, ki iz njih izhajajo in ki bi jih bilo mogoče doseči po drugih poteh z manjšim izdatkom in z manjšo nevarnostjo, ali pa jih celo odložiti na bolj zrele čase? Kdo bi mogel v številkah preračunati gospodarsko škodo napredka, ki ga ne navdihuje modrost? Taka množina materiala, toliko kapitala, ki je bil privarčevan in je sad omejitev in naporov, tolika energija človeškega dela, odtegnjenega nujnim potrebam, se uporabljajo, da se pripravi to najnovjše orožje, tako da morajo tudi najbogatejši narodi naprej videti čase, v katerih bodo obžalovali nevarno oslabljeno harmonijo narodnega gospodarstva, ali jo dejansko že obžalujejo, četudi skušajo to prikrivati.

TEKMOVANJE MED NARODI GLEDE NAPREDKA PRI OBOROŽEVANJU

Ako stvari dobro premislimo in stvarno presojava, moramo reči tole: današnje tekmovanje med narodi, da bi pokazali lasten napredek v oboroževanju — izvzemši vedno pravico do obrambe — proizvaja res da nova „znamenja na nebu“, še bolj pa znake oholosti, tiste oholosti, ki koplje na zemlji prepade med duhovi, redi sovraštvo, pripravlja žalovanje.

Zatorej naj gledalci današnjega tekmovanja znajo omejiti dejstva na njihovo resnično sorazmerje, in četudi naj se ne zavrnejo poskusi za mirovne spora-

zume, ki so vedno zaželeni, naj niti ne popuste laskanju često le trenutnih prvenstev, niti se dajo obvladati od strahov, ki so umetno povzročeni, da bi si pridobili njihovo simpatijo in podporo, v zavesti, da pripadajo takemu rodu ljudi, med katerimi „homo faber“ večkrat prevladuje nad „homo sapiens“.

Naj torej nadvlada krščanski človek, ki rabi svobodo duha, izvirajočo iz zelo obširnega gledanja na stvari, in ki tako v objektivnem preudarjanju dogodkov najde tisti mir in trdnost duha, ki korenini v božjem Duhu, ki je v svetu vedno navzoč in vse ureja.

PROBLEM MIRU

A tisto, kjer naj končno vzdrževalci božje harmonije na svetu uporabijo svoje najboljše napore, je problem miru. Poznate Našo misel, zato je dovolj, da ob tej priliki pokličemo v spomin neposredne namene, ki jih narodi morajo postaviti in jih uresničiti. Storimo pa to z očetovskim čustvom in kakor v tolmačenje nežnega joka božjega Deteta v Betlehemu, ki je početnik in poroštvo vsakega miru na zemlji in v nebesih.

Božji zakon o harmoniji na svetu nalaga vsem vladarjem narodov strogo dolžnost, da s primernimi mednarodnimi ustanovami preprečijo vojsko, da pod učinkovitim nadzorstvom znižajo oboroževanje, da prestrašijo tiste, ki mislijo kaliti mir, s povsem varno solidarnostjo med narodi, ki ga iskreno hočejo. Gotovi smo, da bi se ob prvem znaku nevarnosti vedno bolj tesno sklenila ta vez, kakor so to nekatere novejša „manifestacije“ jasno potrdile; toda zdaj ne gre toliko za to, da se hiti v bran, kolikor da se prehití motnje reda in da se da zasluženi oddih svetu, ki je že preveč trpel. Mi smo se ne le enkrat v kritičnih trenutkih prizadevali, da bi s svarili in nasveti utrdili to solidarnost, in smatramo za posebno

božje naročilo Našega pontifikata, da bi pobratili in združili narode. Mi ponavljamo naš opomin, da naj med resničnimi prijatelji miru preneha vsaka možna rivalnost, se izloči vsak vzrok nezaupnosti. Mir je tako dragocena, tako plodovita, tako zaželena in res zelena dobrina, da je vsak napor za njegovo obrambo, tudi z vzajemnimi žrtvami lastnih upravičenih teženj, dobro potro-

šen. Gotovi smo, da se narodi brez omar hovanja ujemajo z Nami, in da isto čutenje pričakujejo tudi od svojih vodnikov.

Knez miru iz betlehemskega jaslca naj vzbudi, ohrani in potrdi te namere ter blagovoli v korist vseh ljudi izvršiti to, česar danes najbolj manjka: da pride do reda in harmonije v svetu, tako kot si ju je zamislil Stvarnik.

TRI ROŽ'CE

(Narodna)

Po polju mi uže raste
oj drobna pšeničica;
ko se bodo oblate delale,
se bodo grešniki obhajali,
da bi po vrednem prejeli
presveto Rešnje Telo,
da bi premišljevali
tvojo martro to.

V gorah mi pa rastejo
vinske trtice;
kedar grešniki pijejo,
Tvoje sveto Rešnje Kri,
da bi premišljevali,
kaj Jezus za nas trpi.

*

Po dolah mi je vzrastla
pšenička rumena,
po gorah pak je vzrastel
preljubi vinski trs.
S pšenice bodo delali
oj bele oblate,
mešnik posvečevali,
grešnikom devali.
Kateri pak brez greha prejme
božje milosti zadobi,
oj vince pak bodo pili,
na moje muke zmišljali.

Na tej mizci, na tej mizci en kelih stoji,
ta kelih je zlat, je Jezusov brat.

*

V tem kelhu, v tem kelhu tri kaplje krvi,
tri kaplje krvi, ki so Jezusove.

*

Jezus vzame ta kelih v roke,
zdravje napije celemu svet.
Noter v tem kelhu so tri kaplje krvi,
tri kaplje krvi, ki je Jezusova.

*

Prva rožca je le-ta,
oj rumena všeničica;
per svetej maši jo nucajo,
za samo sveto hostijo;
ani jo povzdihujejo,
ludje se perklonjujejo.
Druha rožca je le-ta:
ljuba vineska trtica;
per svetej maši jo nucajo
za samo sveto Rešnje Kri;
ani jo povzdihujejo,
drugi se perklonjujejo:
to je pravi živi Buh,
ki nas je rešu od nadluh!

LAS RIQUEZAS Y LOS GASTOS DEL PAPA

Entre las calumnias que los secretarios andan difundiendo contra la persona del Sumo Pontífice, existen éstas: “El Papa es el soberano más rico”. “El Vaticano es el Estado que más oro tiene...” “Ya el Papa debería pensar por sí solo en el mantenimiento de los curas y de las obras de beneficencia...”

No queremos polemizar; solamente escribiremos breves párrafos para intentar ilustrar a quien lo necesite.

1º) El Papa no es el dueño del Vaticano, ni de los bienes de la Iglesia Católica, como el Presidente de la Nación no lo es de la Casa Rosada ni de las riquezas de la Nación.

2º) Los bienes inmuebles de la Santa Sede representan realmente valiosas riquezas, de orden material, artístico y cultural; pero el Papa no puede administrarlos para su utilidad privada, pues

son de la Iglesia, o sea, de todos los católicos, los cuales se sirven de ellos para sus manifestaciones de fe, su formación religiosa y cultural, el desenvolvimiento de los trámites inherentes al gobierno espiritual. Además, aquel complejo de bellezas artísticas sirve para dar gloria a Su Divina Majestad, a la par que la hermosura de los edificios públicos contribuye a la grandeza de la Nación.

3º) Es verdad que el Sumo Pontífice “maneja mucho dinero”. Este, llega a sus manos en concepto de limosna ofrecida espontáneamente por los fieles pobres y ricos, súbditos y gobernantes. A ella pertenecen las colectas que se realizan cada año en todas las iglesias y capillas el 29 de Junio. Existe también una iniciativa, llamada del “Obolo de San Pedro”.

4º) Las sumas que el Papa administra sirven: para el mantenimiento del personal, Basílicas, Palacios, Museos, etc. Además, el Pontífice acude a las necesidades de las Obras Misioneras, y al socorro de los desventurados, en ocasión de graves desgracias. También presta ayuda a Instituciones y personas, extraordinaria u ordinariamente, por intermedio de la “Obra Asistencial Pontificia”.

5º) Ordinariamente, todo organismo católico vive con sus propios recursos, proporcionados también por los fieles.

6º) ¡Ojalá que el Papa pudiera disponer de más dinero! La ventaja sería toda y sola de los pobres.

7º) El Papa lleva personalmente una vida sencilla. El fausto que le rodea es exigido por su carácter de Soberano y Sumo Sacerdote.

JOE JUCK

Za kaj bomo ta mesec molili?

DA BI LJUDJE V NEMIRU NAŠIH ČASOV STAVILI SVOJE UPANJE V LJUBEZEN SRCA JEZUSOVEGA

Mesec junij je posvečen češčenju presvetega Srca Jezusovega. Ta prelepa pobožnost zavzema v sveti Cerkvi odlično in prvenstveno mesto med tako zelo številnimi in različnimi izrazi vdanosti, ljubezni in češčenja božjega Odrješnika. Je kakor čudežen cvet, ki je pognal v vrtu Cerkve iz najplemenitejše zemlje, iz neskončne ljubezni Jezusovega Srca do človeškega rodu. Je kakor svetla luč v temi zmot, v zablodah in negotovosti modernih časov, luč, ki kaže pot rešitve, ki vliva v žalostna in potrta človeška srca tolažbo in upanje, ki nanzanja trpečemu človeštvu, zaman hrepenečemu po mirnem in zadovoljnem življenju, novo dobo, ki bo zaznamovana z najvišjim, najlepšim, najučinkovitejšim znamenjem ljubezni: ljubezni Boga do ljudi in ljubezni ljudi do Boga.

Sveta Cerkev veruje v odrešilno moč ljubezni Jezusovega Srca s polno gotovostjo. Nasproti posmehu in preziru nevernega in prevzetnega svetá, ki zida svoje upe le na svojo lastno spretnost in na zunanji, tehnični napredek, gleda Cerkev v pobožnosti do Srca Jezusovega

ono veliko, nebeško zdravilo za vse boleznin in bridkosti sedanje dobe, ki ga je dobri Bog v svoji usmiljeni ljubezni do človeštva pripravil in prihranil prav za te čase silnega odpada in silnih pretresov. Ničesar si zato bolj ne želi, kot da bi se pobožnost do Srca Jezusovega čimbolj širila in poglobljala med krščanskimi verniki, in da bi ti v vseh svojih težavah in stiskah, v vseh zmedah in vsej negotovosti, v vseh nevarnostih in bojaznih naših časov stavili z njo vse svoje upanje prav v neskončno ljubezen presvetega Jezusovega Srca, ljubezen Boga in Odrješnika, ki nikoli ne vara, ki vedno odpušča in se nikoli ne utrují nad nehvaležnim svetom, ki resnično vsem želi samo dobro in bo končno zmagala nad sovraštvom in hudobijo pekla in njegovih zaveznikov.

Ta zaupanja polna vera v odrešilno poslanstvo pobožnosti do Jezusovega Srca narekuje sveti Cerkvi v tem mesecu juniju gori označeni molitveni namen, ki naj ga nam utemeljijo in nas o njegovih silnih važnosti potrdijo nekatere izjave zadnjih velikih papežev, pod katerimi je pobožnost do Srca Jezusovega zavzela svoj svetovni razmah.

+

V okrožnici „Sveto leto“, z dne 25. maja leta 1899, je naznanil papež Leon XIII. škofom katoliškega sveta svojo veliko, zgodovinsko odločitev, da se posveti presvetemu Srcu Jezusovemu ves človeški rod. Od te posvetitve pričakuje izrednih in trajnih sadov za krščanstvo in za vesoljno človeško družbo. Takole piše o tem v omenjeni encikliki: „Ta posvetitev prinaša narodom upanje boljših časov in razmer, zakaj po njej se bodo obnovile in utrdile one vezi, ki družijo svetne zadeve z Bogom. V naših časih se prepogosto zgodi, da se vzdigne kakor cela stena zadržkov med državno

oblastjo in Cerkvijo. V državnih ustanovah in v administraciji se prezira božje pravo s premišljeno namero, da bi noben verski element ne imel vpliva na oblike in načine družabnega življenja. Do take skrivnosti gre ta drznost, da se skuša Kristusovo vero popolnoma izriniti in, če bi bilo mogoče, samega Boga vreči iz sveta. Nič ni zato čudno, da taka nesramnost prevzetnih duhov vodi človeški rod v take zmede in negotovosti, da nikomur ni dano živeti brez nevarnosti in strahu... Odtod izvira poplava zla in nesreč, ki dajejo našim časom prav stalen značaj in zahtevajo z vso silo, da se išče pomoč nekoga, s kojega močjo in silo bi se mogle odpraviti. In kdo drugi naj bi bil ta, če ne Jezus Kristus, edinorojeni Sin božji? 'Nobeno drugo ime ni bilo dano ljudem pod nebom, da bi se v njem mogli zveličati' (Apd 4, 12). K Njemu se moramo torej zateči, zakaj On je pot, resnica in življenje. Kdor je zgrešil pravo pot, naj se na njo povrne; komur se je zatemnila luč razuma po temi zmot, naj jih vrže od sebe z lučjo resnice; in kogar je zataela duhovna smrt, naj spet objame življenje. Tedaj se bodo spet mogle zaceliti tolike rane in pravica bo spet upostavljena v svoji prvotni moči, obnovljeni bodo temelji miru, meči bodo omahnili in orožje bo padlo iz rok, kadar bodo vsi sprejeli vladarstvo Kristusovo in se mu bodo z veseljem uklonili. Tedaj bo vsak jezik spoznaval, da je naš Gospod Jezus Kristus v slavi Boga Očeta (Fil 2, 11)."

„Ko je bila Cerkev v svojih početkih stiskana po jarmu poganjskih cesarjev, se je mlademu vladarju Konštantinu prikazalo na nebu znamenje križa, ki je postalo v resnici upanje in vzrok najsjajnejše zmage, ki jo je potem izvojeval. Glejte, novo znamenje se danes nudi našim očem, vzvišeno in božansko, in to je: presveto Srce Jezusovo, s križem nad

seboj in žareče v presvetlih plamenih. Vanj moramo staviti vse svoje upanje; Njega moramo prositi in od Njega pričakovati zveličanje človeštva.“

To so besede velikega Leona XIII., ki je postavil pobožnost do Srca Jezusovega kot znamenje rešitve in zmage v središče življenja Cerkve in sveta.

V maju leta 1928 objavlja papež Pij XI. okrožnico „Preusmiljeni Odrješnik“ o bistvu pobožnosti do presvetega Srca Jezusovega, zlasti o zadoščevanju in zadostilnem svetem obhajilu. V njej ponavlja nekatere misli Leona XIII. in dostavlja naslednje: „Med vsemi pričevanji neskončne dobrotljivosti našega Odrješnika se posebej odlikuje dejstvo, da se je v časih, ko se je ljubezen vernikov ohladila, ljubezen božja razodela na poseben način, v podobi čiščenja presvetega Srca Jezusovega. In kakor je nekdanj Bog hotel, da je pred očmi zastopnikov človeškega rodu, ki so stopali iz Noetove ladje, zablestela na nebu mavrica kot znamenje in poročstvo božjega prijateljstva, tako je v viharnih časih moderne dobe predobri Jezus razodel človeštvu svoje Srce kot zastavo miru in ljubezni, razvito nad narodi zemlje, zagotavljajoč zmago v silni borbi...“

„Nikoli ne smemo dvomiti, da bi iz pobožnosti do Jezusovega Srca, ustanovljene in ukazane v vesoljni Cerkvi, ne prišli mnogi in preslavni sadovi, ne samo posameznikom, ampak vsej družbi, duhovni in svetni, saj je naš Odrješnik obljubil sveti Marjeti Mariji, da bodo vsi oni, ki bodo s to pobožnostjo čistili njegovo presveto Srce, napolnjeni z nebeškimi milostmi. Grešniki, gledajoč Vanj, ki so ga prebodli, in ganjeni po vzdihih in joku vse Cerkve, se bodo skesali svojih grehov in krivic, prizadetih najvišjemu Kralju, in se bodo vrnili k njegovemu Srcu, da se jim ne zgodi, da bi zaslepljeni in nespokorjeni v svojih

krivdah zastonj in prepozno enkrat jokali nad Njim, ko ga bodo videli, po njih ranjenega, priti v oblakih neba. Pravični se bodo po tej pobožnosti bolj in bolj posvetili in se bodo z novo vnemo predali službi svojega Kralja, ki ga vidijo tako zaničevanega, preganjanega in s toliko sramoto zasramovanega. Posebej se jim bo vnela gorečnost, da se bodo žrtvovali za rešitev duš, da bi se kri božjega Jagnjeta nad grešniki ne bila prelila zastonj. Trdno pričakujemo in zaupamo, da bo tista božja Pravičnost, ki je bila pripravljena radi desetih pravičnikov odpustiti grešnim prebivalcem Sodome, še veliko bolj odpustila krivdo vsem ljudem, klicana in prošena in z zadoščevanjem potolažena po občestvu vernikov, združenih s Kristusom, ki je njih srednik in glava.“

Ob 40. obletnici posvečenja človeškega rodu presvetemu Srcu Jezusovemu zasede prestol svetega Petra sedanji papež Pij XII. V svoji nastopni okrožnici z dne 20. oktobra 1939 omenja to dejstvo z veliko hvaležnostjo, obujajoč spomine, ganotja in navdušenje, s katerim so tedaj on sam, pravkar posvečen v duhovnika, in vse krščansko ljudstvo izvršili dejanje posvetitve, gledajoč v okrožnici Leona XIII. sporočilo iz nebes. Ves prevzet že v uvodu te svoje prve okrožnice obljublja, da mu bo češčenje presvetega Srca Jezusovega začetek in konec njegovega hotenja, njegovega upanja, njegovega učenja in delovanja, njegovega potrpljenja in njegovih bridkosti — vse hoče posvetiti širjenju kraljestva Kristusovega.

Akt posvečenja človeškega rodu, odrejen po Leonu XIII., se mu zdi ob 40. obletnici vedno bolj kot resnična odredba božje Previdnosti, poslanica vzpodbude in milosti božje, ne le za Cerkev, ampak za ves svet. Trdno veruje in zaupa, da bo pobožnost do Srca Jezuso-

vega očistila duše, jih dvignila in okrepila v veri, ki so jo tako mnogi izgubili, in bo ozdravila in oplemenitila človeško družbo ter pospešila utrditev splošnega blagostanja.

Ko je Pij XII. pisal te misli, mu je dospela strašna vest, da se je kljub vsemu njegovemu prizadevanju razdijal vihar druge svetovne vojne. Gledajoč pred seboj silno morje trpljenja in gorja, ki bo zagrnilo narode zemlje, čuti kot svojo dolžnost, da s povečano silo dvignete oči in srca vseh, ki so še ohranili v sebi nekaj dobre volje, k Edinemu, od katerega pride rešitev sveta, k Edinemu, ki more s svojo vsemogočno in usmiljeno roko zaustaviti razbesneli vihar, k Edinemu, ki more s svojo lučjo razsvetliti duha in s svojo ljubeznijo egreti srca tako neizmerne dela človeštva, potopljenega v zmoto, v sebičnost, v prepire in borbe... Poln zaupanja pravi: „Bog premore vse. On ima v svoji roki srečo in usodo ljudstev, pa v svoji roki drži tudi naklepe človeških src in jih ljubeznivo naklanja, kamor hoče. Za njegovo vsemogočnost so tudi ovire le sredstva, s katerimi oblikuje stvari in dogodke in usmerja duhove in misli in svobodno voljo ljudi k svojim najvišjim ciljem. Po dobroti presvetega Srca Jezusovega se bo zgradil nov svet, boljši svet, v pravičnosti in ljubezni, potem ko se bo človeštvo utrudilo na potih zmote in se nasitilo z grenkimi sadovi sovraštva in nasilja. Zato ni večje in nujnejše dolžnosti kot oznanjati ljudem naših dni nedoumljivo bogastvo Kristusovo in razviti v vetru zastavo Kristusa pred očmi vseh, ki so sledili in še gredo za goljufivimi prapori, ter tako znova pridobiti za kraljevsko bandero križa one, ki so ga zapustili...“

Za stoletnico uvedbe praznika Srca Jezusovega v vesoljni Cerkvi je sveti oče Pij XII. dne 15. maja 1936 izdal obširno

in globoko okrožnico o češčenju presvetega Srca Jezusovega, z začetnimi besedami: „Črpali boste vode iz studencev Odrešenikovih.“ V njej podaja v sistematični obliki dogmatično utemeljitev te pobožnosti, jo zagovarja in brani pred predsodki in nerazumevanjem ter goreče priporoča njeno vajo pastirjem in vernikom vsega katoliškega sveta. Hvaležen Bogu poziva k premišljevanju obilnih in tolažljivih sadov, ki jih je Cerkev iz te pobožnosti prejela: neštevilna spreobnjenja h katoliški veri; oživljena vera premnogih, ki so bili omrznili; tesnejša povezanost vernikov z ljubljenim Odrešenikom. Ti sadovi se vidijo z večjo pobožnostjo in v večjem sijaju zlasti v zadnjih desetletjih. V živi veri poudarja, da je pobožnost do presvetega Srca Jezusovega znamenje zveličanja za moderni svet in izraža srčno željo, „naj bi vsi oni, ki se ponasajo s krščanskim imenom in se aktivno bore za ustanovitev kraljestva Jezusa Kristusa na tem svetu, gledali češčenje in pobožnost do presvetega Srca Jezusovega kot zastavo ter vir edinosti, zveličanja in miru...“

+

Taka je vera, tako je zaupanje cerkvenih poglavarjev v zdravilno, odrešujočo in obnovitveno moč pobožnosti do presvetega Srca Jezusovega, v nezmagljivo, sladko silo njegove ljubezni. V vseh bridkosti, težavah, stiskah in pretresih sedanjega časa naj tudi nas, kakor namestnike Kristusove, tolaži sladka zavest, da je nad nami, med nami in z nami On, ki nas ljubi z neskončno ljubeznijo.

„Bog je ljubezen“ — piše sveti Janez (I, 4, 16). Božji pogledi, božje misli, božji sklepi z ozirom na človeštvo so predvsem navdihnjeni po ljubezni in usmiljenju. Često nam je to ob stiskah in udarcih življenja težko umeti in dela božje Previdnosti ostajajo našim očem

in dušam velika skrivnost. Ali Srce Jezusovo nas spominja kljub trpljenju in preskušnjam, ki so skupni človeški delež na zemlji, da je božja Previdnost predvsem očetovska, Previdnost dobrote in ljubezni. Kristus je prišel na svet, da bi nas odrešil. Vse njegovo življenje na zemlji je bilo dobrota in ljubezen. Iz neskončne ljubezni do ljudi je umrl na križu in hotel, da je sulica prebodla in odprla njegovo srce, predmet in simbol njegove neskončne, vse objemajoče ljubezni. V zakramentu ljubezni živi med nami v naših cerkvah, naš zvesti prijatelj, tolažnik, zdravnik, naša žrtev, naša dušna hrana. V svetem Rešnjem Telesu kot v nebesih je in ostane naš veliki srednik in nenehni zagovornik pri Očetu. Vse to nam oznanja pobožnost do Jezusovega Srca, ki jo sveti oče Pij XII. imenuje „presladko pobožnost“, ki ima svojo večno utemeljitev v besedi Jezusovi sveti Marjeti Mariji: „Glej to Srce, ki je ljudi tako ljubilo...“

Iščimo torej vedno, v vseh trudih in težavah, zavetje, pomoč in tolažbo v presvetem Srcu božjega Odrešenika. Obnovimo posvečenje družin presvetemu Srcu Jezusovemu, ostanimo stanovitni v obhajanju naših svetih ur in prvih petkov. V vseh preskušnjah življenja bodimo trdno zasidrani vanj po sidru nezmagljivega zaupanja v njegovo ljubezen, v njegovo dobroto in božjo moč.

In molimo v tem mesecu juniju po namenu Apostolstva molitve, da bi vsi ljudje dobre in blage volje z nami delili to vero, zaupanje in ljubezen do presvetega Srca Jezusovega, ki vabi k sebi vse trpeče in preskušane z onim prelepim, milim, sladkim povabilom iz evangelija:

„PRIDITE K MENI VSI, KATERI SE TRUDITE IN STE OBTEŽENI, IN JAZ VAS BOM POŽIVIL“ (Mt 11, 28).

ALOJZIJ KOŠMERLJ

BLAGRI

6. BLAGOR NJIM, KI SLUŽIJO

Učenka.

Gospod, kadar slišim tvoje pridi-garje in celo ob čitanju duhovnih pi-sateljev, se mi zdi čudno, da tako po-udarjajo potrebo, da smo ponižni ter da zatiram v sebi vsako željo po oblastovanju. Čudim se, ne, da bi se mi zdelo tako govorjenje oporečno, ampak samo, ker nič kaj ne čutim stremljenja po ukazovanju, vsaj v važnih rečeh. Pri kaki razpravi imam sicer rada, da obvelja moja — res je, da se mi to redkokdaj posreči; rada vsiljujem svoje mnenje. Ako pa gre za važno odgovornost, ako je treba prevzeti kako ukazovanje, se moja bo-ječnost ustavi, zagrabi me preplah in z vsem svojim nagonom zbežim v kot. Sem pač ženska in rajši pobožno strežem.

Učenik.

Otrok moj, v tem govorjenju je mnogo neumnosti in nekaj zrn res-nice. Praviš, da je tvoja pobožnost v tem, da strežeš, pa je jasno, da še ne veš, kaj vsebuje ta strahotni bla-gor, tudi ne, do kolikih zahtevnosti lahko vede tvojo obljubo.

Učenka.

Gospod, to besedo umevam v nje-nem čisto preprostem smislu. Strah me je vse vzvišenosti, ki pravijo, da jo vsebuje. Rada sem ustrezljiva. Ka-dar le morem komu pomagati, me ve-seli, in čutim se boljše. Ako pa iz hudobnosti ali vnemarnosti nisem lju-

bezniva, začutim nemir, nekaj težkega v vesti, česar se rada zneblim.

Učenik.

Hočem, da umevaš službo, kakor jo umevam jaz. Ta beseda ni tvoja, od-klar sem ji vtisnil božji pomen ter sem jo postavil v svojem svetem pi-smu pod zaščito Svetega Duha. Pri-lastil sem si jo, da sem izvršil svoje poslanstvo in ukaz nevidnega Očeta ter sem dejal, da Sin človekov ni pri-šel, da bi se mu streglo, ampak da bi on stregel: non ministrari, sed mini-strare. Temu najvišjemu pravilu moraš v bodoče podvreči vse svoje živ-ljenje, če mi hočeš biti podobna.

Niso na eni strani poveljujoči, na drugi pa služabniki. Samo dva načina službovanja sta: ali sprejme kdo od-govornost odločevanja, ali pa ukrepe spolnjuje, čim boljše more. Predstoj-niki, če so kristjani, so služabniki občne blaginje. Ne smeš jih smatrati za mogočneže, ki držijo vse podlož-nike v svoji samovolji. Tudi zapove-dovanje je neka vrsta službovanja. Ako staviš eno nasproti drugemu, se motiš.

Naučiti se moraš služiti natančno, ponižno, brez umetne razvrstitve opravkov po njihovi vrednosti. Služiš, ko čistiš čevlje, prav tako, kakor če bi razpravljala o skrivnosti presvete Trojice. Služiš, ko paziš na juho, ki se kuha ali krpaš nogavice, prav tako kot kardinal, ko predseduje kaki kon-gregaciji svete stolice. Vidiš, glavno je, da imaš rada službo ne zaradi kor-risti, ki ti jo nudi, ampak za napredek

mojega dela, najinega dela, tistega, ki pri njem delava vzajemno.

So ljudje, ki strežejo z veseljem zaradi drobiža hvaležnosti, na katero računajo kot na nekako napitnino. Ti ne bodo nikdar razumeli blagra, o katerem govorim. To so plačanci, ki venomer gledajo v dlani svojih lakomnih rok.

Drugi so, ki radi strežejo zaradi notranjega zadovoljstva, ki navadno spremlja vsako dobro delo. A ti so dostikrat nesrečni ter so hitro zagrenjeni ali razočarani, ker temu zadovoljstvu je večkrat primešana bridkost in ker v slučaju neuspehov odpove.

Zate hočem popolni blagor tistih, ki služijo: nebeško radost, da sodeluješ s tvojim Zveličarjem ter izvršuješ v njegovem imenu požrtvovalne naloge, katere ti poveri, polneč tvoje roke z zakladi dobrote, ki jih hoče deliti in polagajoč v tvoja usta besede usmiljenja.

V svojem službovanju bodi dobra, brez osornosti, zadovoljna, da moreš biti koristna. Ne želi nikake druge nagrade, kakor to, da ostaneš z menoj.

Ako si pri volji biti pazljiva, lahko napraviš, da bodo tvoji dnevi nepretrgana vrsta uslug. Celo tvoja molitev, ki jo opravljaš za ves svet, bo poslanka dobrote ter bo delila miloščino tisočem neznancev. Tvoje besede naj vselej vsebujejo, kot žarek luči, željo, da bi koristila. Sprejemaj z enako vedrostjo odgovornost zapovedovanja in navodila pokorščine. Z vsemi svojimi močmi bodi zvesta služabnica.

Moja Mati ni izbrala drugačnih besed, da je izrazila veliko željo svoje duše. Kakor ona, moraš biti tudi ti — dekla Gospodova.

Dobro si zapomni: Blagor službo-

LUČKA PRED OLTARJEM

*Lučka v cerkvi pred oltarjem,
Jezus, mi naznanja te;
v tabernaklju si med nami,
da za nas daruješ se.*

*V beli hostiji se skrivaš,
dušam v hrano se deliš,
blagoslov jim svoj razlivaš,
s svojim zgledom jih učiš.*

*Jezus, vodi duše naše,
po stezi, ki v raj drži,
daj jim večne, rajske paše,
milost stanovitnosti.*

*Jezus, tvoja smo družina,
srca ti darujemo,
pod podobo kruha, vina
te hvaležno mólimo.*

Gregor Mali

vanja ne prenaša polovičnosti. Ako še gojiš v sebi zahteve, terjatve, če gledaš na to, da najprej priznajo, da ti dolgujejo vse, če ti uhajajo obdolžitve in če ohranjaš, kakor zapisnik v računovodstvu, vse, kar si storila za druge kakor sveženj kreditnih listov za izterljive dolgove, tedaj se zamotaš v malenkost in ne boš nikoli uživala plemenite radosti popolnega službovanja.

Tvoje prostovoljsko življenje te daje v službo vsemu svetu. Ne smeš več gledati, če so opravila, katera ti zapajajo, po tvojem okusu ali ne. Ne smeš izbirati. Kdor izbira, izločuje. Kdor ima kaj rajši, izločuje. Zato pa hočem, da si prav tako zadovoljna, naj strežeš Judom ali mohamedancem, črnim ali belim, tu ali tam, kajti povsod se boš vedno žrtvovala z menoj in zame.

O. CHARLES
Prevedel fr. Herman Vedenik O.C.Ref

SILVESTROVANJE

Kmetje so še nadalje hvalili Tita, novo mejo in Jugoslavijo:

„Gospodarsko si boljše rešitve ne moremo misliti. Niti z anšlusom nismo toliko pridobili, kakor bomo sedaj. Na črno bomo prenašali blago z ene strani na drugo stran in na veliko trgovali in bogateli. Na vsaki strani si bomo lahko postavili novo hišo. Kdo pozna poti bolje, kakor mi!“

„Vojaški rok bo treba služiti. Res pa je, da so Jugoslovani dobri vojaki,“ je spregovoril Žabičar. Odkar se je cerkveno poročil, mu glavni nacisti niso več zaupali. Hodil je svoja pota kakor Wurmitzer, vesel, da so ga pustili pri miru. Zato mu stari Bogataj tudi ni dal navodil za razgovor z župnikom, kakor jih je dal sinu, Steinerju in Ruhdorferju.

„Zato se jih pa Italijani tudi boje, kakor vrag križa!“ mu je brž pritrdil Čelničin brat.

„Ne samo Italijani. Tudi mi smo bežali pred njimi. Leta 1919 bi Jugoslovani zlahka zasedli vso Koroško, če bi hoteli,“ je Žabičar še nadalje hvalil jugoslovanske vojake. „Mi smo se tedaj tako hitro umikali proti severu, da se sploh nismo z njimi udarili. Še danes ne morem razumeti, kako so se Jugoslovani pozneje umaknili pod Celovec, ko so ga že imeli v svojih rokah. Sprva jim je res bolj trda predla, dokler so napadali sami Kranjci. Izrinili smo jih z vse Koroške tja do Spodnjega Dravograda. A brž ko so prišli Kranjcem na pomoč Srbi in Makedonci, smo izgubili

vso Spodnjo Koroško. Sam Bog nas varuj, da bi se spomnil kak Jugoslovan, kaj smo v tistih bojih počeli z njihovimi vojaki po prvi ofenzivi! Naša četa je pri Kotmari vesi naletela na ranjenega slovenskega prostovoljca. Še danes ga slišim, kako je zdihoval in nas prosil požirek vode. Naša dolžnost je bila, da bi mu dali vode in mu poskrbeli boljše nego. Pri ranjencu se ne sme gledati na to, ali je prijatelj ali sovražnik. Tudi on se je boril iz domoljubja, kakor mi. Jaz sem mu hotel pomagati, a poveljnik mi je prepovedal. Približal se je ranjencu, potegnil revolver, ustrelil ranjenega vojaka v čelo in pri tem klical kot norec:

— Tu imaš vodo!

Povem vam, da me je bilo sram, da sem bil Nmec. Upal sem, da bo imel poveljnik pred mrtvim vojakom spoštovanje in bo ukazal, da ga pokopljemo. Pa ne! Dva naša vojaka sta mrtveca zagrabila za noge in ga vlekla pol ure daleč po tleh, da je imel obraz ves razbit, zamazan in krvav. A to ni bil edini primer. Prijatelj mi je pravil, da so pri Apačah naši z bajonetom prebodli ranjenega slovenskega poročnika. Zadnji dan naše ofenzive je padel pri Guštanju drug jugoslovanski poročnik in bil na mestu mrtev. Naši so njegovo truplo javno sramotili in opljuvali.* Niso se torej vedli do njega nič bolje, kakor strahopetni Lahi do mrtvega Mussolinija. Nasprotno so se srbski vojaki do nas častno vedli. Nobenega ma-

* Pri Guštanju je padel Malgaj, pri Apačah pa poročnik Kranjc iz Dobrie vasi.

ščevanja, nobenega nasilja, nobenih so-
vražnosti nismo čutili od njihove strani.“

„Zanimivo, kar poveš. Jugoslovani
so se do nas častno vedli, naši pa niti
pred jugoslovanskimi ranjenci in mrlič
niso imeli spoštovanja in obzira,“ je
bilo Hanzu zelo po volji, kar je Žabičar
povedal. Slednji je nadaljeval:

„Tako je in nesmiselno bi bilo tajiti!
Ko sem slekel vojaške cunje, sem šel
gledat zmagovite Jugoslovane na Zma-
jev trg v Celovcu. Preje so nas strašili,
da nas bodo Srbi žive požrli, če nas
dobijo v roke. Svetovali so nam, naj v
primeru, da bi bili obkoljeni, streljamo,
dokler imamo strelivo, zadnje kroglo pa
naj sebi poženemo v glavo. Dejansko je
le malo manjkalo, da nismo bili v Me-
žiški dolini docela obkoljeni. Jugoslo-
vani so nas imeli že čisto v kleščah.
Vendar smo se zadnji trenutek le še
rešili in tako sem prvič videl na Zmaje-
vem trgu zagorele Makedonce od blizu
in me je minil vsak strah. Utrujeni so
poglegali ali se igrali po trgu. Tudi nji-
hovi častniki so se nam prijazno sme-
jali.“

„Treba se bo torej le priučiti nji-
hovega jezika in življenje bo teklo dalje
po stari navadi,“ je menil mladi Lakner.

„Jaz res ne morem razumeti, zakaj
se v vseh koroških šolah ne poučuje
vindiš,“ je zelo pametno pripomnil go-
stilničar. „Na Spodnjem Koroškem se
otroci v šoli učijo obeh jezikov. Dokler
so pod Avstrijo ali Nemčijo, jim hodi
prav nemško. Ko pridejo pod Jugosla-
vijo, se spet zlahka sporazumejo v svo-
jem jeziku.“

„Jaz tudi tako mislim, da bi se Av-
strijci morali pridneje učiti tujih jezi-
kov,“ je gostilničarju pritrnil Žabičar.
„Včasih so nas učili, da greš z nem-
škim jezikom lahko po vsem svetu. Zdaj
to več ne drži. Naj gre človek v katero
koli stran, je brž na meji. Na drugi

strani pa že govorijo drugačen jezik.
Jugoslovani so bolj pametni od nas. Na
oni strani Karavank se učijo in znajo
ljudje po dva jezika in tudi po več je-
zikov, kar jim često zelo prav hodi. Na
misel mi prihaja, kar so pripovedovali
spomladi leta 1919, ko je prišla na Ko-
roško ameriška komisija, da bi določila
začasno razmejitveno črto med Avstriji
in Jugoslovani. V avtomobil, ki so v njem
sedeli Amerikanci in dva Avstrijci, je
na koroški strani prisedel jugoslovanski
častnik. Pozdravil je po nemško, se
stisnil v kot in molčal. Avstrijcema se-
veda ni bilo všeč, da ju moti tujec, a
kaj sta hotela. Ven ga tudi nista mogla
vreči. Tolažila sta se z mislijo, da Ju-
goslovan angleško ne razume. Zato sta
Amerikancem še nadalje opisovala raz-
mere na Spodnjem Koroškem, kakor se
je pač njima prav zdelo. Marsikaj sta
seveda po svoje prikrojila, kar je ob
taki priložnosti čisto razumljivo. Da
je od nekdanj dežela bila docela nemška
in da se Jugoslovanov radi njihove kru-
tosti vsi bojijo. Da bodo vsi ljudje be-
žali, ako Jugoslovani zasedejo še nove
kraje, in da bi bila velika krivica in
nepopravljiva škoda, ako bi Amerikanci
na to res pristali. V ponazorilo, kako
kruti so Jugoslovani, sta navajala pri-
mer, ki naj bi pričal, da se Jugoslova-
nom v krutosti more primerjati le še
svetopisemski Herod: V Pliberku —
tako sta pripovedovala — je ob zasedbi
ondotni poveljnik trgal materam iz rok
dojenčke, jih natikal na sablo in se,
držeč na hrbtu sablo, ki je bilo nanjo
nabodeno nemško dete, sprehajal po
mestu.

Ko naša dva že nista vedela več kaj
povedati, je nepričakovano spregovoril
jugoslovanski častnik in v gladki an-
gleščini povedal, da je on tisti povelj-
nik, ki je zasedel Pliberk. Prosil je
Nemca, naj navedeta imena vseh ne-

dolžnih otročičev, ki jih je on v Pliberku pomoril. Predlagal je celo Amerikancem, naj ob priložnosti v Pliberku na licu mesta preiščeta zadevo, da se prepričata o verodostojnosti nemških govoric.* Ko sta Avstrijca spoznala, da je Jugoslovčan razumel vse, kar sta govorila, sta prebledela, kakor zid. Opravičevala sta se, da se je to o njem pač po vsem štajerskem govorilo. Jugoslovanski častnik je nato zavračal drugo za drugo njune trditve, tako da Amerikanci končno niso vedeli, komu naj verjamejo. Naša dva pa sta odslej morala paziti na vsako besedo. Kar sem hotel s tem reči, je bilo to, da znanje tujega jezika človeku često zelo prav pride.“

„Po vsem tem moramo čestitati gospodu župniku, ki bo mogel Tita pozdraviti v jugoslovanskem jeziku. Mi pa se bomo morali potruditi, da si dotlej vsaj nekaj jugoslovanskih besed vtepmo v glavo,“ je bilo Laknerju prav, da sta bila žabičar in gostilničar z njim istih misli.

„Saj res, gospod župnik, učite nas jugoslovanskega jezika, da se bomo mogle sporazumeti s Titovimi vojaki,“ je prosila župnika domača dekla.

„Z vojaki se dekleta lahko sporazumejo tudi brez besed,“ je pojasnil Winklerjev fant, zajemajoč svojo modrost iz bogatih izkušenj vojaškega življenja.

„Kar se jezika tiče,“ je spet vedel Čelničin brat več kakor drugi, „je težak in čisto nič našemu podoben. Preje, recimo, smo rekli kraju, ki je onstran karavanškega predora, Assling. Po vojski so ime spremenili in se kraj imenuje Jesenice. Ime mesta Krainburg se je Titu zdelo predolgo in ga je za polovico skrajšal. Podobno so predrugačili vsa krajevna imena. Tudi ob progi

* Častnik, ki je na meji vstopil v avtomobil, je bil Franc Malgaj. Bil je študent prava in je govoril pet jezikov.

Assling—Triest, ki so jo Jugoslovani pred kratkim prevzeli od Italijanov, so že spremenili imena. Preje recimo, smo rekli mestu ob isti progi Görz, laško Gorizia. Titu ni bilo nobeno teh imen všeč in sedaj se imenuje postaja Nova Gorica. Mesto je itak v Italiji ostalo in še nosi staro ime. Pravijo pa jugoslovanski železničarji, da bodo na svoji strani zgradili novo, večje in lepše mesto, kakor je ono, ki je ostalo na italijanski strani. Tudi mestece Caporetto, nemški Karfreit, kjer so bili Lahi svoj čas strašno tepeni, ima novo ime: Kobarid. Z ničemer Italijana bolj ne ujeziš ali užališ, kakor če ga spomniš kobaridskega poraza in mu rečeš: Caporetto. Italijanom seveda ni prav, da Tito spreminja krajevna imena v Julijski Benečiji. Pred kratkim sem govoril z italijanskim sprevodnikom v Trbižu v Kanalski dolini. Kar skakal je od jeze, da je Tito izdal zemljevil, ki stoji na njem za laško ime Tricorno ime Triglav. Vendar mu jaz nisem mogel prav dati, ker smo tudi mi rekli tisti gori Triglav, čeprav ji nekateri rajši rečejo Dreiköpf.“

„Kakšna zmešnjava v imenih,“ se je razvnela še gostilničarka.

„Jaz mislim, da bi morala vsaka država ohraniti stara imena, da ne bi bilo toliko zmešnjave,“ je menil kmet Weber iz Goričice.

Čelničin brat je bil ponosen, da toliko ve. Še nadalje je učil kmete:

„Pravijo, da bo na Koroškem prišlo do istega, če pride Tito. Klagenfurt se bo imenoval Celovec. Čisto drugo ime. Jugoslovani imajo že določena vsa imena za nove kraje, ki jih bodo zasedli.“

„Prav zato bi bilo prav, da bi naš gospod župnik učil jugoslovansčine. Če se je on tako brž naučil našega jezika, se bomo tudi mi njegovega. Tako neumni spet nismo, da nam ne bi šel v glavo.“

Leseni relief iz leta 1490 v krški stolnici. Hema in Viljem objokujeta smrt svojih sinov. V ozadju: rudarji so umorili Hemina sinova

se je zavzel za pouk jugoslovanščine Ruhdorfer.

„Učite nas torej jugoslovanskega jezika,“ so župniku prigovarjali še drugi.

Gospod Simon je vse to govorjenje tiho poslušal in si mislil po svoje. Pri pogovoru o plebiscitu je ponovno uvidel, kako težko je zaključiti pogovor, ako se človek vanj poda. Tudi je vedno bolj dvomil v resničnost Bogatajeve vesti. Ako je res bil v Bistrici, so ga morda navlekli ali pa se je Hubert vse skupaj sam zmisli, da bi videl, kaj bo dejal k stvari župnik. Čisto izključeno pa tudi ni bilo, da bi Rusi končno ne prodrli in bi zapadni zavezniki tudi del pomembne Koroške za novoletno darilo prisodili zmagoviti Jugoslaviji.

Ker so kmetje le silili vanj, naj jih uči svojega jezika, se je čez čas odločil, da izrabi priložnost in da svojim faranom nekaj pojasnil:

„Kar se tiče preimenovanja krajev-

nih imen, se gospod Rehberger moti. Imen kakor Jesenice, Kranj ni uvedel šele Tito, temveč so bila že pred vojsko v rabi. Ko so Gorenjsko zasedli Nemci, so dali krajem nemška imena. Prav tako so imena Gorica, Kobarid, Triglav stara in udomačena imena.

Nihče ni nič ugovarjal. Veseli so bili, da je župnik sploh spregovoril.

„Tudi jugoslovanskega jezika vas ne morem učiti, ker jugoslovanskega jezika ni, kakor ni avstrijskega jezika. V Avstriji se govori nemško, v Jugoslaviji se govori različni slovanski jeziki. Južno od Avstrije se govori enako kakor na Spodnjem Koroškem —“

„Windisch!“ je že vedel čelničn brat.

„Beseda windisch je za Slovence žaljiva in je zato tudi v Avstriji prepovedana.“

„Kaj torej govoriijo na Spodnjem Koroškem? Jaz tudi še nisem nikoli dru-

gače slišal kot windisch, pa imam že 50 let," se je zavzel Steiner.

„Na Spodnjem Koroškem in v Sloveniji onstran Karavank do Trsta govorijo slovenski jezik," je končno prišel gospod Simon do kraja.

„Učite nas torej slovensko, gospod župnik!" so si bili vsi edini.

Dušebrižnik se je vdal. Naj vidijo, da ni tako lahko naučiti se drugega jezika! Upal je, da pri tako nedolžni stvari ne more ziniti kake neumnosti, čeprav je čutil nekoliko vina v glavi. Dobro se je še zavedal vsake besede, ki jo je spregovoril, čeprav zaradi pijače in silnih vtisov morda ni bil docelo zmogel jasno presoditi, ali je pametno, da sploh še sedi v gostilni in se razgovarja o tako kočljivih zadevah, predno z gotovostjo zve, koliko je resnice na stvari.

„Pričnimo torej pri najlažjem! Haus se pravi hiša, Maus se pravi miš."

Gostilničarka je brž ponovila: „Haus

hiša, Maus miš. Ni težko. Ni čudno, da se je gospod župnik tako brž nemško naučil. Pa pravi Hans Rehberger, da si ništa jezika prav nič podobna."

Za njo so še nekateri drugi ponavljali: „Maus miša, Haus hiša."

Župnik je popravil napako in prešel na drugo lekcijo:

„Berg se pravi gora. Majhni gori se pravi gorica. Čista majhni gori se pravi goričica."

„Hočete reči, gospod župnik, da utegne biti ime naše naše vasi Goritschitzen slovenskega izvora?" ga je prekinil Hubert.

„Tako se zdi," je gospod Simon v zadregi zaključil pouk slovenščine. Zdelo se mu je, da je šel nekoliko predaleč in se je odločil, da odide domov. A prav tedaj je prišla mežnarica in gospodu dušebrižniku se je zazdelo prav, da še nekoliko posedi.

(Se bo nadaljevalo)

LURŠKI SPOMENIKI V SLOVENIJI

Dolgo vrsto let po lurških dogodkih ne najdemo med Slovenci nobenih razprav o Lurdu. Niti Zgodnja Danica o Lurdu ni dosti pisala, le med „Zgledi bogoljubnih otrok" opisuje l. 1879 tudi sv. Bernardko. Šele semintja je priobčila kako novico in l. 1881 je tedanji kaplan v Št. Vidu nad Ljubljano Frančišek Marešič izdal obširen popis lurških dogodkov v knjigi „Lurška Mati božja", ki je prevod Lassérreovega francoskega dela o Lurdu. Najširšo plast našega naroda pa je seznanil z lurškimi dogodki isti pisatelj s svojimi šmarnicami „Lurški majnik", ki so jih brali l. 1884 in po njegovi smrti v drugi izdaji l. 1908. Lasserreovo „Našo

Gospo Lurško" pa je l. 1944 izdal v novem prevodu prelat Janez Kalan in ji dal naslov: „Jasen odgovor. Pripoved o čudovitih dogodkih, ki jih zgodovina ne bo ovrгла."

Marešičevo popisovanje lurških dogodkov je našlo med Slovenci topel odmev. Ljudstvo si je zaželelo slik in kipov lurške Matere božje. Te želje so se najprej spolnile vernikom iz Maribora in Središča, kjer je tedaj župnikoval Peter Skuhala, duhovnik križniškega reda, ki je eden prvih slovenskih lurških romarjev. L. 1884 so se mariborski frančiškani namenili, da v svoji cerkvi Matere Milosti postavijo lurški oltar. Naročili so Marijin kip, ki je bil postavljen naj-

prej v kapelo mariborskih šolskih sester. Od tam so ga dne 5. oktobra 1884 v slovesni procesiji prenesli na novi oltar. Ko so l. 1892 začeli frančiškani zidati novo cerkev, je na pobudo lavantinskega škofa dr. Napotnika dobil lurški oltar posebno častno mesto v njej.

V Središču pa so pri cerkvi sv. Duha na pobudo Petra Skuhala postavili lurško votlino, ki je bila blagoslovljena l. 1884. Kako močne vtise je prinesel župnik Skuhala s svojega romanja v Lurd, priča tudi poznejše njegovo delo. Ko je živel v pokoju v Ljutomeru, so pod njegovim vplivom skoro v vsaki vasi obširne župnije postavili lurško kapelico s stolpičem in majhnim zvonom.

L. 1885 je nastala na slovenski zemlji prva lurška cerkev, ki je bila obenem tudi prva te vrste izven Francije. Postaviti jo je dal na hrib Korenišnik v župniji Sv. Marjete pri Rimskih Toplicah tedanji tamkajšnji slednje leto, 1886, udeležil prvega župnik Edvard Janžek. Ta se je navstrijskega romanja v Lurd, ki so se ga udeležili Nemci, Italijani in 38 Slovencev. Iz Lurda je prinesel s seboj mnogo spominkov in jih je postavil v svoje lurško svetišče v domači župniji.

Ljubljanska škofija ni hotela ostati za lavantinsko. Ko je ljubljanski frančiškanski gvardijan p. Kalist Medič prenavljal cerkvico na Rožniku, je sklenil znamenje v dolini pod Rožnikom spremeniti v kapelo lurške Matere božje. Delo je hitro napredovalo in že 13. septembra 1885 je bila slovesno blagoslovljena. Blagoslovil jo je tedanji ljubljanski škof dr. Jakob Missia, poznejši nadškof goriški in kardinal, ki je v veličastni proce-

siji, kakršne Ljubljana do tedaj ni videla, spremljal Marijin kip iz frančiškanske cerkve na Rožnik. Ker do tedaj v ljubljanskih cerkvah ni bilo še nobenega kipa lurške Matere božje, ki bi bil izpostavljen v javno čestčenje, je tedanji šentjakobski župnik Janez Rozman dal napraviti v cerkvi sv. Jakoba lurško votlino, ki jo je l. 1886 slovesno blagoslovil škof Missia. Dve leti nato je bila v isti cerkvi ustanovljena lurška bratovščina z namenom, da se razširi po vsej Sloveniji.

Važen dan za verne Slovence je bil 16. avgust 1886, ko se je ob enajstih dopoldne v masabielski votlini v Lurdu prvič zaslila v Marijino čast slovenska beseda. Vodstvo avstrijskega lurškega romanja je naprosilo mariborskega kanonika Franca Kosarja, naj slovenskim romarjem pridiguje v slovenščini. Vneti Janez Volčič je bil tega dogodka tako vesel, da je dal Kosarjevo prvo slovensko lurško pridigo ponatisniti. Dodal pa ji je še prvotni prevod francoske lurške pesmi, ki jo pejejo pri procesiji s svečami in ima 60 kitic. Pozneje so prvih 10 kitic opilili, namesto drugih pa je župnik Simon Gaberc zložil 17 novih; vse te kitice združene so naša sedanja lurška pesem. Prvo avstrijsko romanje v Lurd je obširno popisal tedanji mariborski dekan dr. Ivan Križanič v knjižici „Lurška božja pot“, profesor Tomo Zupan pa v Ljubljanskem časopisu. Skoro vsak Slovenec, ki se je udeležil tega romanja iz leta 1886, je skušal doma kaj storiti v čast lurške Brezmadežne. V Bohinski Bistrici na pr., kjer je kaplanoval lurški romar Jožef Golmayer, so fantje sami nabrali toliko, da so sredi vasi postavili lepo znamenje lurške Matere božje, ki je

bilo na binkoštno nedeljo l. 1887 blagoslovljeno.

Poseben zgled pravega slovenskega romarja je tedanji šentlenartski župnijski upravitelj Primož Peterlin, ki je kot prvi Slovenec romal na vseh pet najbolj znamenitih svetovnih božjih potov: l. 1872 v Sveto deželo, l. 1881 v Rim in Loreto, l. 1886 pa v Lurd in Paray le Monial. Sam je popisal, kako se mu je godilo v Egiptu pri piramidah. S težavo je splezal na vrh najvišje piramide in tam gori glasno počastil Odrašenika in Devico Marijo v slovenskem jeziku z besedami: „Hvaljen bodi Jezus Kristus in njegova preblažena Mati Devica Marija! Živio Slovenija!“ Nato je pokleknil in odmolil sedem spokornih psalmov. Pač še ni bilo romarja, ki bi na takem kraju počastil v našem jeziku nebeško Mater in se zraven spomnil tudi svoje domovine. Ko se je Primož vrnil z lurškega romanja, je postavil na hribu, kjer stoji cerkev sv. Lenarta, znamenje lurške Matere božje. Sam je delal, sam zidaril in mizaril in sam poravnal tudi stroške.

Ko je onemogel, pa je odšel v svojo rojstno vas Velike Poljane pri Ribnici na Dolenjskem, ki takrat še ni imela sedanje lepe župnijske cerkve sv. Jožefa; zato je maševal pri sedanji lurški kapelici. Poslednja leta je toliko preklečal v molitvi, da je dobil na kolenih skeleče rane. Zato so ga otroci na vozičku vsak dan pripeljali k lurški kapelici, da je mogel maševati.

Janžekova lurška cerkev na Korenišniku pri Rimskih Toplicah je kmalu dobila sestro v župniji Griže, dve uri zapadno od Celja. Pod gorskim grebenom stoji na samem griček Gradišče, okrog in okrog obdan

od vinogradov. Tam so griški župljani lurško svetišče, ki ga je l. 1892 blagoslovil celjski opat Ogradi, posvetil pa l. 1894 škof Napotnik, postavili.

V župniji Mekinje pri Kamniku na Gorenjskem pa je dal tamkajšnji rojak, častni kanonik Jurij Jan v svoji rojstni vasi Godič l. 1899 zidati lurško kapelo, kjer bi maševal, ko bi bil v pokoju. A zlatomašnika je v Dolini pri Trstu prej dohitela smrt.

Tržačani in sploh Primorci so dobili svoje lurško svetišče v župniji sv. Križa pri Trstu. Tam so l. 1896 prenovili podružnico sv. Roka, kamor so prihajali verniki od blizu in daleč. Ko so zunanjščino in notranjščino uredili, so veliki oltar sv. Roka spremenili v oltar lurške Matere božje. Tako je nastalo prvo lurško svetišče na Tržaškem, ki je bilo vedno obilo obiskano.

Vseh znamenj in oltarjev, ki so nastali sčasoma širom po slovenski zemlji v čast lurške naše Gospe, ni mogoče naštet, kaj šele popisati! Omenimo naj le eno, in to zaradi njegovega nenavadnega nastanka. V Selcu pri Slatini na Notranjskem so vaški fantje l. 1904 postavili tik državne ceste, ki pelje na Reko, kapelico lurške Matere božje. Vse stroške so krili z denarjem, ki so ga dobili od ženitov, ki so morali, včasih tudi drago, odkupiti neveste, kadar so jih odpeljali iz njihove domače vasi in so jim domači fantje naredili zaporo ali „šrango“.

Kljub številnim lurškim znamenjem, oltarjem in cerkvam pa naša domovina še ni imela nobene župnijske cerkve, ki bi bila posvečena lurški Gospe. L. 1895 pa je prišel na Polšnik pri Litiji za župnika Janez Globelnik, ki je l. 1911 utonil kot

Petnajstim v spomin

IX.

Pod strmim bregom, med prvimi v vasi je stala hiša Primoža Dolinarja. Pred hišo je mogočno kraljevala stoletna lipa, bogati sadovnjaki so se razprostirali za hišo daleč v breg. Lepa je bila Dolinarjeva domačija. Še sedaj v trdi zimi jo je vsak z veseljem pogledal, kaj šele v poletnih ali pomladnih dneh, ko je stala tam vsa bela in prijazna v vencu cvetja in zelenja. Raz oken so se v soncu bohotali rdeči slapovi nageljnov, gorečke in begonije so žarele med zelenjem rožmarina. Na dišeči lipi so gostovale čebele, njihova neumorna pesem dela je napolnjevala ozračje. Drevesa so se šibila pod težo svojega bogastva, žitna polja so valovila v prijetnih sapaš poletnih dni. Nad vso prostorno kmetijo je vladal blagoslov božji.

Gospodar Primož je bil mož, da malo takih. Njegova hiša je bila odprta vsem, Vsakemu je rad pomagal, prav svetoval. Vsi v vasi so ga spoštovali, še celo gospoda kaplana sta rada prihajala k njemu na pomenek.

Njegova žena Neža je bila njemu povsem enaka. Daleč naokoli je bila

.....
župnik sv. Vida pri Vipavi. Župnijsko cerkev, posvečeno Marijinemu rojstvu, je našel v slabem stanju. Nagovoril je župljane, da so postavili novo cerkev in jo posvetili lurški Materi božji. Posvetil jo je l. 1906 škof Jeglič.

Koliko so naši predniki pred dobrimi petdesetimi leti storili za Marijino slavo in njena svetišča! Mi postavimo Mariji vsaj v srcu dostojen oltar!

Fr. Kr.

znana njena gostoljubnost. Za vso revščino duše in telesa je bilo odprto njeno srce. Znala je pomagati s tako ljubeznijo in obzirnostjo, da se nihče ni čutil ponižanega ob njeni dobroti. Tri otroke jima je Bog dal; dve najmlajši sta še doma, najstarejša pa že več let služi v daljnem mestu. Mati je trepetala zanjo v teh težkih dneh in jo še z večjo gorečnostjo priporočala Mariji.

V veliki prijetni izbi so bili ta večer vsi zbrani. Odmolili so že, a nikomur se ni ljubilo spat. Odkar so „osvoboditelji“ v vasi, so noči tako strahotno dolge. Komaj je zarenčal pes pred hišo, že so vsi prestrašeni prišluškovali, kaj bo planilo iz teme. Sleherno noč se je to ponavljalo, nihče ni bil več gotov življenja.

Milka in Helena sta bili sklonjeni nad knjigo, ki jima jo je tisto popoldne posodil kaplan Simon. Z največjim zanimanjem sta si ogledovali slike s kongresa Kristusa Kralja in še enkrat v duhu živali vso lepoto tistih blagoslovljenih dni.

„Milka, kaj se ti ne zdi, kakor da bi se sedaj resnično pričela igra o „Kraljestvu božjem“?“ je tiho vprašala Helena.

„Res, prav tako je sedaj. Lucifer je spustil vse svoje pomagače med svet in zdi se, kakor da so si ga že popolnoma osvojili!“

„O, ne boj se Milka, končna zmaga bo le naša. Kristus mora kraljevati!“ je Helena prepričevalno govorila.

„Dekle moje, prav imaš,“ jo je oče mehko pohvalil. „Kdor hodi za Kristusom, ne hodi v temi in njemu se ni bati ničesar. Kakor otroci luči hodite... nam

je še to jutro govoril v cerkvi kaplan Simon.“

„O, ko bi njega vsi poslušali, kako vse drugače bi bilo na vasi,“ je mama žalostno vzdihnila.

„Prišel bo dan, ko bodo to spoznali, a bojim se, da za žanoge prepozno. Satan ima sedaj vso moč, a tudi Bog je velik!“ jo je tolažil Primož.

Vsi so se zamislili. Milka in Helena sta polglasno zaprosili k božjemu Detetu z besedami kaplana Simona:

„Vzdigni roke čez sveta valove, zgradi zopet zrušene domove, pošlji zarje sončne, nove za bodoče dni.“

Veter je žvižgal okoli voglov in se zaganjal v veje stoletne lipe, da je presunljivo ječala. Pes čuvaj je bil ta večer do skrajnosti nemiren, da so ga v izbi že težko poslušali. Podil se je na verigi okoli hiše in jezno renčal.

Skozi bučanje vetra jim je tisti hip udarilo na uho oddaljeno govorjenje in smeh. Bližalo se je vedno bolj, dokler ni obstalo pred hišo. Čuvaj se je pognal na svoji verigi, zatulil s tako močjo, da je še bučanje vetra premagal.

„Ej, tovariš Primož, pridrži tvojo mrcino, če nočeš, da ji poženemo strel v glavo!“ je skozi lajež in vihar zapilo od ceste sem.

Vsi so zatrepotali, kot bi jim kroglo pognali skozi vrata.

„Moj Bog, kaj mi hočejo?“ je z grozo pomislil Primož. Stal je sredi sobe velik in močan in trepetal kot dete. Vanj so zrli trije prestrašeni, blede obrazi.

Čuvaj pred hišo je le naprej tulil in se kot nor zaganjal proti ljudem na cesti. Primož je pomislil na njihovo grozno. Škoda bi bilo zvestega psa.

Odrinil je zapah in stopil ven. Pridržal je psa na verigi, temna gruča na cesti se je zganila in mimo njega, iz-

ginila v hišo. Zaprl je psa v hlev. Žalostno je cvilil in se zaganjal proti njemu, kot bi ga prosil naj mu dovoli, da ga bo branil do zadnjega.

Primož je stopil v razsvetljeno izbo. Pet odurnih obrazov mu je zarežalo naproti.

„Tovariš Primož!“ so mu ukazali, „z nami moraš na višjo komando!“

Primož jih je gledal, kot da jih ne razume. Šele ko sta se mu Milka in Helena glasno ihteč vrgli okrog vratu, je spoznal resnico.

„Kaj mi pa hočejo?“ je s težavo spravil iz sebe.

„Mi tega ne vemo. Ukaz imamo, da te tja pripeljemo,“ so mu brezčutno odgovorili.

Žena Neža je brez moči obsedela na klopi. Zakrila si je obraz s predpasnikom in pridušeno zajokala.

V Primožu je divjal vihar. Sleherni živec mu je trepetal, kakor bi ga trgali z železnimi kleščami.

„Atek, Kristus bo zmagal!“ mu je skozi solze tiho ogovorila Milka na srce. V Primožu je mehko zavalovilo. Sedaj je vedel: Kristus Kralj ga kliče...

Dvignil je glavo še svoji najmlajši Heleni, ki se je kakor zlomljen cvet naslanjala na njegovo ramo.

„Bodita vedno moj ponos!“ jima je mehko rekel in ju poljubil na čelo.

Stopil je do žene, ki je v dve gubi sključena še vedno ihtela pri peči.

„Neža, ne jokaj, če bo božja volja, se še vrnem!“

Pobožal jo je po laseh, nato se še zadnjič zagledal v njene dobre, zveste oči. Videl je v njej ženo in mater in kot bi bil le še nebogljen otrok, jo je zaprosil:

„Blagoslovi me!“

Neža je dvignila svojo trudno, žuljavo roko in ga nežno prekrizala na čelo, usta in srce.

„Bog s teboj, moj Primož!“ je tiho zašepetala.

„Zadosti je tega, naprej!“ so nestrpno priganjali partizani. Hčerki sta mu prinesli plašč in kučmo. Še zadnjič sta ga objeli, da se ni mogel ločiti od njiju. Tako objeti so šli vsi trije iz izbe. Od peči sem je presunljivo zajokalo.

Na cesti so se morali ločiti. Partizanom se je mudilo. Iztrgal se je iz njunega objema in brez besed izginil v noč.

X.

V župnišču pri gospodu dekanu je v prostrani kuhinji, kljub pozni uri, še vedno gorela luč. Kaplan Jože, ki je tiste dni bival v farovžu, se je šele pred dobro uro vrnil. Sveto popotnico je nesel težko bolnemu dekletu, v tri ure oddaljeno podružnici, visoko v hribih. Truden je bil, a v srcu neizrečeno srečen. Komaj pol drugo leto je bil duhovnik in njegovi hrepeneči duši so se odkrivale vedno večje tajnosti.

Duhovnik božji — neizčrpna je ta beseda, kdo bi jo razumel? Tudi on je ni. Kot morje globoka in neizmerna se mu je zdela, do dna bi ji ne prišel nikoli. Razmišljal jo je to popoldne, ko je on, nebogljena stvarca, nosil Stvarnika sveta skozi prostrane gozdove. Ni čutil utrujenosti, ne mraza, ne strahu, kajti srce mu je bilo prevroče ljubezni Tistega, ki ga je na veke zase izbral.

Vsa njegova mladostna leta so šla mimo njega na tej samotni poti, leta, ko je bilo v njegovi duši samo eno hrepenenje, samo en cilj: postati duhovnik božji. Svet ga je vabil, ponujal mu minljivega cvetja, ni ga poslušal. Pregloboka je bila želja njegovega srca: K Bogu, ki razsvetljuje mojo mladost!

Ni ga varalo njegovo hrepenenje. Vse je našel, po čemur je hrepenel. Prej je bil kakor samotno zrno, zdaj kot stoteri pšenični klas.

Gospod dekan je sedel pri peči v naslonjaču. Z veseljem je poslušal svojega mladega kaplana, ki mu je navdušeno pripovedoval o ljudeh na najvišji podružnici, o njihovi vdanosti v voljo božjo, pa o prelepem svetu, ki se razprostira za visokim vrhom.

Dobro je poznal gospod dekan svoje ovčice. Skoro vse je on krstil. Osivel in obnemogel je v težavni službi in v skrbi zanje. Komaj da se je še vsako jutro privlekel v cerkev, da je tam maševal. A ni mu bilo žal, s starčkom Simeonom je tudi on ponavljal: „Sedaj odpuščaš, Gospod, svojega služabnika po svoji besedi v miru...“

Gospod dekan in kaplan Jože sta se v razgovoru razvnela, niti opazila nista, kako pozna ura je že.

Drug drugemu sta odkrivala svoje tihe bojazni v teh težkih dneh, ko je vihar strasti in sovraštva prekipel do vrhunca in zajel tudi njihovo mirno vasico.

V pregraji, na drugem koncu dvorišča, so zaškripala lesena vrata. Gospod dekan in kaplan sta obmolnila in napeto prisluškovala. V prvem hipu sta mislila, da mogoče spet kdo kliče za previdet, a takoj nato sta misel opustila. Preveč ljudi se je bližalo hiši.

Vrata v veži so zaječala pod težkimi pestmi. Postrežnica, ki je pri peči že na pol dremala, je prestrašena planila kvišku. Z negotovimi koraki je odtavala k vratom.

„Kaj hočete ob tej uri?“ je vsa tresoča vprašala.

„Kaplana Jožeta iščemo. Vemo, da je pri vas, odprite!“

Postrežnica je s prestrašenimi očmi pogledala kaplana Jožeta in jim ni odgovorila.

Kaplan Jože je spoznal njeno zadrego, odločno je stopil v vežo in odklenil.

„Tukaj sem, kaj pa mi hočete?“

„Na komando te kličejo, kaj mi vemo čemu?“

Kaplan Jože se je stresel. Že drugič mora na to težko pot. Prvič se je vrnil, a sedaj...?

„Takoj pridem, še gospoda dekana pozdravim,“ je komaj zbral svoje misli.

Partizani so stopili v vežo in tam obstali, kakor da bi se ne upali naprej. Kaplan Jože je padel na kolena pred gospoda dekana, za hip položil glavo v njegove roke in tiho zaprosil:

„Oče moj, blagoslovite me!“

Gospod dekan ga je s tresočimi rokami pritisnil na svoje srce, nato dvignil desnico in z glasom, ki je komaj zadrževal jok, počasi izrekel:

„Blagoslov vsemogočnega Boga, Očeta, Sina in svetega Duha naj pride nad te in na tebi vedno ostane. Amen.“

S kaplanovo močjo se je nato s težavo dvignil z naslonjača. Postrežnica je prinesla kaplanu Jožetu plašč in kučmo in mu stisnila v roko aktovko, v katero je v sili zmetala nekaj živil.

„Ne jokajte, Bog je še nad nami,“ jo je tolažil kaplan Jože. Potem je nežno dodal: „Sestro mi pozdravite, pa skrbite zanjo.“

Prijel je gospoda dekana pod roko in skupaj sta odšla v vežo. Tako sta stopila pred partizane. Dva duhovnika — prvi ob zatonu življenja, ves osivel in obnemogel, potem ko je vso svojo mladostno moč in zdravje daroval Bogu za duše. Drugi v pomladi življenja.

Partizani so kakor v zadregi umolknili. Mogoče, da se je v najtemnejših globinah kaj zganilo, mogoče kot zadnji opomin usmiljenega Boga. Na zunaj tega niso pokazali.

Gospod dekan jih je neustrašeno gledal, da so nehote povесili glave.

„Ali ste kaplana Simona tudi že odpeljali?“ jih je ostro vprašal.

Partizanom je bila laž vsakdanji

kruh. Eden izmed njih je naglo odgovoril:

„Mi ne vemo nič zanj, to ni važno. Ukaz smo dobili samo za tegale tu!“

Kdo drugi bi jim mogoče verjel, gospod dekan jim ni, preveč je bil izkušen.

„Že dobro, vse razumem! Pa samo to vam še povem. Pomnite, da je tudi nad vami še Bog in gorje vam, kadar bo nad vas padla njegova pravična jeza!“

Nič več ni bil betežen starček. Visoko vzravnane je stal pred njimi, iz oči so mu švigali bliski, vsa njegova postava je izražala neko nadzemsko moč in oblast. Njegove besede so udarjale kakor besede preroka.

Partizani si niso upali ugovarjati. Neprijetno jim je bilo pri srcu ob pogledu na tega častitljivega starčka, ki je stal pred njimi kot sam pravični sodnik.

„Tovariši, naprej!“ je tedaj eden izmed njih rezko prekinil mučni molk. Skoro pognali so se skozi vrata. Kaplan Jože je še enkrat prijel roko gosпода dekana in jo z največjo spoštljivostjo poljubil. Nobene besede ni mogel več izreči, preveč je bil presunjen. Odšel je za drugimi v noč in vihar.

Gospod dekan je obstal na mestu, dokler niso koraki zamrli v bučanju vetra.

Do smrti utrujen in žalosten je od-taval do svoje pisarne. Prižgal je luč in se zgrudil na klečalnik pod križem Kristusa.

„Moj Bog, zgodi se tvoja volja,“ je ječal, „a če je mogoče, daj, da gre ta kelih mimo njih. Ozri se z očmi usmiljenja na tvojega osivelega služabnika, sprejmi njegovo življenje kot žrtev zanje.“

Kristus na križu pa je molčal...

ZORA PIŠČANC, Gorica

TRI POTI

Poti skozi življenje, ki jih ima Bog zarisane za vsako dekle, so tri: prva je v dvoje, t. j. tista, ko se dekle poroči in živi v zakonu svoja leta na zemlji. Je to, kakor smo rekli, pot večine. Kljub temu pa je treba reči, da jih mnogo stopi na to pot, čeprav ne bi smele, ker niso dobile zanjo lastnosti in torej ne kliče od Boga. Trstenjak pravi v knjigi „Med ljudmi“ o tem sledeče: „V dvoje živeti ni lahko. Vsakdo nima poklica za to. Čim dalje živim, tem več dokazov mi prinaša življenje, da beseda „samski poklic“ ali „zakonski poklic“ ni prazna, da gre tu res za poklic. Marsikdo gre v zakon brez poklica ter bi bilo zanj in za druge mnogo bolje, ako bi bil ostal zunaj in se ne poročil.“

Druga pot je tista, ko potuje dekle sama skozi življenje, t. j. ni se poročila in služi Bogu kot redovnica. „Nihče si ne prisvaja tega, razen tistega, ki ga je Bog poklical,“ pravi izrecno sveto pismo o duhovništvu in isto bi veljalo o redovništvu. Da je tudi tu lahko katera, ki sem ne spada, in da je še več takih, ki bi morale biti na tej poti, pa jih ni, ker so se bojzljivo umaknile, to je gotovo.

Tretja pot pa je pot neporočenih, ki so ostale v svetu. Zunaj samostanskih zidov hodijo same. Na to samotno pot

sodijo vse tiste, ki so poklicane, da se posvete znanstvenemu, umetniškemu ali pa sploh človekoljubnemu delu v bolnišnicah, sirotišnicah, šolah itd. Te se odrečejo zakonskemu življenju in njegovi sreči zato, da lažje posvetijo sebe in vse svoje življenje z vsemi močmi sreči človeštva. To je bila n. pr. pot Edel Queenove, junakinje apostolata, čeprav je bila dolgo časa prepričana, da jo Bog kliče v samostan.

Na eno od teh treh poti Te kliče Bog. Ni rečeno, še daleka ne, da Te kliče na prvo, pa čeprav se Ti zdi to tako samo po sebi umevno. Ali imaš res dovolj potrebnih lastnosti, da boš živela v zakonu? Si zares zdrava, da boš lahko početnica zdravega rodu in ne rahitičnega, slabokravnega, da Te bodo potomci do tretjega in četrtega rodu kleli? Ali imaš potrebne družabne kreposti za življenje v dveh in kasneje v krogu otrok, ali pa si egoistka, komodna, čudakinja? Pa spet na drugi strani: misliš ostati sama, pa si res prepričana, da si poklicana v to? Ali ni zadaj strah pred odgovornostjo, komodnost?

Tu bi moral priti tisti čas premišljevanja in tehtanja razlogov, tisti noviciat, predno bi se dekle dokončno odločila za eno od treh poti, oziroma predno bi dognala, kam jo Bog kliče.

V iskanju božje volje pa ne igra vloge le pot sama, ampak že vstopijo

v premislek skupaj z njo tudi nekatere od nje neločljive zadeve: če se odločiš za pot v dvoje, že nastopi tudi vprašanje, kdaj, pri kateri starosti in s kom, v kolikor je seveda vse to od Tebe odvisno. Če se odločiš za samotno pot: v katere vrste službo Te kliče Bog, oziroma v kakšnem poklicu naj v svetu služiš Stvarniku in človeštvu: Edel Queenova je služila v Marijini legiji kot apostolska duša, Ivana Arška kot spretna vojščakinja.

In tu nastane tisto vprašanje, kako naj dosežeš božjo voljo o sebi in o njem, ki Ti je določen za spremljevalca na poti, ali o sebi in delu, ki Ti ga je večni Gospodar odmeril?

Trije načini

Trije načini so, po katerih se bo dekleta po daljšem ali krajšem času, po napornejšem ali manj napornem delu prikopala do spoznanja. Ti trije načini so, da vpraša tri za svet: Boga, sebe in pametne ljudi.

1. Najprej Boga: Ko je sv. Pavel pred Damaskom oslepel, je padel na kolena in rekel: „Gospod, kaj hočeš, da storim?“

Velike stvari so veliki ljudje navadno odločevali po posvetu z Bogom. Bog ima širši razgled, Bog bolje pozna ljudi in stvari, Njemu je tudi bodočnost znana. In katera odločitev bi mogla biti važnejša kot prav izbira življenjske poti? Kadar popotnik pride v puščavo in mu je veter s peskom zasul pot, se ozre v nebo, na zvezde, da se lahko orientira. Tudi dekleta naj bi iskala življenjske orientacije na nebu.

Bog je brez dvoma pripravil ene duše za druge. Če je kateri zate pripravljen, prosi Boga, naj Ti ga da spoznati. Nekje sem bral to-le: „Če so zakoni zapisani v nebesih, vam bo molitev pomagala razbrati to nebeško pi-

savo in najti na zemlji tistega fanta, katerega ime je združeno z vašim na nebeških ploščah.“ In ruski pregovor pravi: „Predno greš na tuje, moli enkrat; predno se vkračaj na ladjo, moli dvakrat; trikrat pa moli, predno se poročiš.“

Bog Ti hoče pomagati, ker Te ima rajši kot vsi ljudje. On Ti pa tudi lahko pomaga, ker točno ve, kakšno srce bo primerno za Tvoje srce.

2. Potem vprašaj za svet sebe. Misliš, da se poznaš, pa si si morda tujka. Treba se je študirati. Ne toliko zunanost, kot notranji svet, talente in nagnjenja, nemire in teženja, fizične in moralne sposobnosti. Bog nam da take lastnosti, ki nam bodo prav prišle prav na poti, ki jo bomo v življenju hodili. Študij lastnega notranjega sveta Ti bo odkril božji načrt o Tebi. Vzemi si čas in zapri se v svojo sobo in se vprašaj: „Kdo sem prazaprav jaz?“ Vzemi knjigo, ki našteva lastnosti, potrebne za zakonca. In preglej, koliko Tvoje lastnosti tistim zahtevam odgovarjajo.

3. Končno vprašaj za svet tudi pametne ljudi. Med te ljudi spadajo navadno starši, ker oni Ti gotovo dobro hočejo, pa tudi izkušnjo imajo in, kar je najvažnejše, poznajo Te. Vendar je dostikrat lahko nevarnost, da pri njih igra vlogo interes: hočejo ti vsiliti svojo voljo, ne ker bi nam Bog tako in tako pot določil, ampak ker to njim prav pride. Zato je najboljši svetovalec duhovnik, še bolje spovednik, zlasti če nas iz večletnih spovedi pozna. Pojdi k njemu tudi izven spovednice in razkrij mu svojo dušo: to je predpogoj, da Ti lahko kaj svetuje. On se seveda ne bo namesto Tebe odločil, a dal Ti bo svet in Tvoja odločitev ne bo več tako težka. Tudi mu bodo stanovske milosti pomagale, da Ti bo prav svetoval...

Recimo, da si se sedaj odločila, da

se poročiš. Molila si, vse dobro premislila in tudi posvetovala si se. Kaj pa sedaj? Sedaj pride pri fantih iskanje, pri dekletih pa čakanje, a to čakanje je polno priprav za kasnejše življenje.

Tu bi se rad dotaknil le še enega vprašanja: Kaj pa če ne sledim poti, ki jo spoznam za od Boga določeno? Ali grešim?

Ne, na splošno ni greh ne slediti božjemu klicu, ker ni zapoved, da si izberemo eno ali drugo pot, ampak je samo svet. Smo svobodni, popolnoma svobodni. Vendar — in tu pride tisti vendar, — vendar pa je velika nespamet upreti se božjemu klicu. Vselej bo tako dekle čutilo neko nezadovoljstvo: človeštvo ni od nje ničesar dobilo. Zaradi egoizma je ostala mrtvo zrno, ki ne rodi. Zakopala je talent in za seboj na svetu ob odhodu ne bo zapustila sledi, ki bi jo morala.

Je neka razklanost v tistih, ki so zgrešili. Ne morejo najti miru. Saj je razumljivo: njih življenje ne odgovarja božjemu načrtu. Je neskladnost, ki jo občuti tisti, ki se je zmotil, in dostikrat ob njem oni, katerim je usojeno živeti z njim. Lahko bi bila kdaj, v posebnem primeru taka zmota vsaj posredno usodna tudi za večnost.

Pa recimo, da si se že odločila in besede ne moreš več vzeti nazaj. In Tvoja odločitev je zmotna, prepričana si o tem. V tem primeru je edino primerno, da narediš vse, kakor da si bila na to pot poklicana. Da bi si sedaj grenila življenje in ga grenila tudi drugim, ne gre. Bog Te tudi v tem položaju ne bo zapustil, zahtevati pa seveda ne moreš posebnih milosti in posebnega blagoslova.

Ko bi Te mogel povabiti, da bi poslušala izjave ljudi po župniščih:

„Ne vem, kaj sem mislila, ko sem se poročila s tem človekom. Kako, da ni bilo nikogar takrat, ko sem začela hoditi z njim. Po glavi bi me moral tedaj, da bi ga pustila. ... A sedaj je, kar je. Nosimo, dokler bo mogoče nositi...“

Pa drugo izjavo: „Poročila sem se in srečna sem. Ni vedno vse, kakor bi si človek želel, a tega nikoder ni. Je dosti trpljenja, a trpljenje ni tako težko, ker ga oba vzajemno nosiva.“

Da bi Ti po letih svoje nove poti lahko rekla iskreno, da si zadovoljna in srečna, ker si si v mladosti vzela toliko časa, da si svojo bodočnost nekoliko vnaprej pregledala, to je h koncu moja želja in trdno upanje.

Ko je brat bratu zver postal...

Objavljamo nekaj odlomkov iz zapiskov bivšega domobranca, ki je bil v maju 1945 skupno s tisoči drugih izroččen rdečim nasilnikom, a se mu je posrečilo pobegniti in po daljšem skrivanju najti pot v svobodni svet.

Poslednje skupine beguncev so se pomikale preko Tržiča. Partizani so kmalu prišli do sape, našli „svojo dušo“ in pričeli streljati na naše begunce. Poslednja domobranska kolona je takoj

podvzela ukrepe. Razdeljeni v dve edini, se je posrečilo potisniti napadalce za več sto metrov nazaj. Ta položaj je ostal nespremenjen do noči. Nato smo dobili povelje, naj se umaknemo proti

severni strani Tržiča in pridružimo ostalim domobrancem, ki so branili bežečo množico, ki je zapuščala Tržič.

Takoj nato so partizani „triumfalno zavzeli“ Tržič. Ko je naša edinica prispela do ceste, nas je njihova straža opazila in njihove strojnice so poslale točo svinca v našo sredo. V hipu smo bili v varstvu gozda, a razdeljeni na desni in levi strani ceste. Proti jutru smo nadaljevali pot proti Ljubelju. Toda naša izredno težavna pot po gozdu in strminah je bila zaman; tik pred mejo nas je zopet presenetil ogenj sovražnikovih strojnic. Umaknili smo se in zedinili v sklepu, da obidemo Stol in poizkusimo prekoračiti mejo na drugem mestu.

Bila je nedelja. Za nami je bil napor štiriindvajseturne hoje. Bili smo precej visoko, ko smo se na primernem mestu blizu velikih snežišč odločili za počitek. Z višine smo zrlili na prelepo gorenjsko pokrajino, zlasti na Blejsko jezero z Marijino cerkvico na otoku, naše ljube Brezje in nešteto drugih cerkva, v katerih se je morda v tem času vršila daritev sv. maše.

Toda mi? Kje je bilo naše praznično občutje? Nismo občutili pravega nedeljskega veselja. Le od daleč in s solzami v očeh smo gledali prelepo pokrajino pod seboj in mislili na tiste, ki so se vsedali za pogrnjene mize k nedeljskemu obedu. Mi smo bili že dva dni brez hrane, le žejo smo si gasili s snegom, ki ga je bilo v tistih višinah še precej. Vem, da je večini vrela iz srca prošnja k naši brezjanski Kraljici. Brez besed smo sedeli in tiho molili za rešitev iz tega težkega položaja.

Tišino je nenadoma prekinilo lahko in nato čedalje bolj jasno meketanje jagnjeta. Ozrlili smo se in ga ugledali na višje ležeči vzpetini. Vprašujoče smo se spogledali. Morda je v bližini cel trop? Toda v tej višini in tem snegu?

A v tej gorski tihoti nismo zaslišali nikakih glasov zvoncev čredě, de glas osamljenega jagnjeta se nam je bližal. Poklicali smo ga in priteklo je k nam, kakor bi hotelo reči: „tukaj me imate!“ Ni me sram priznati, da sem imel solze v očeh, ko je kri pordečila tajajoči se sneg. Bile so solze ganotja nad božjo pomočjo, ki nam je bila podeljena po Marijini prošnji. V dveh skodelicah smo nato štirikrat kuhali neslano meso za šestnajst oseb. Hvaležno smo sprejeli skromen obed, ki nam je dal moč za nadaljevanje poti. Preko mnogih težav in nevarnosti smo prišli 14. maja v Vetrinju na Koroškem.

*

Tudi meni je bilo odločeno, da doživim del trpljenja vrnjenih domobrancev. Ne bom popisoval tega, kar so že bolje opisali drugi. Naj navedem samo nekaj doživetij potem, ko so nas med neprestanim pretepanjem in zaničevanjem pripeljali v Slovenj Gradec. Tam so ločili med obupnim jokom in vpitjem žena in otrok civiliste od vojakov. Poleg mene je bil domobranski častnik, ki so mu bili partizani posebno „naklonjeni“. Neprestano so ga klicali otroci: „Očka, ne zapusti nas!“ Jokala je obupana žena, a njen mož, ki so mu bile po našem mnenju radi visokega čina ure štete — je ostal čudovito miren. S solzami v očeh je gledal svojo ženo in otroke in mirno ponavljal edino prošnjo: „Molite zame, molite!“

Namestili so nas po zatohlih sobah vojašnice, kjer smo bili kljub tesnobi večkrat „zaslišani“. Zasliševanje je bilo redno spremljano s pretepanjem. Nasilje tistih dni pa ni prekinilo naših molitev. Nasprotno. Glasno je bilo zmoljenih nešteto rožnih vencev in drugih molitev.

Med nami je bil tudi domobranski kurat Boris Kerč, ki nas je neprestano vzpodbujal k zaupanju v božjo pomoč —

naj pride karkoli. Ko je mineval drugi dan našega zapora, je prišel v našo sobo in nam je dejal: „Fantje, moja ura je prišla. Odpeljali me bodo skupno s častniki. Lahko si mislite sami, kaj bo z nami. Bodite trdni v veri. Zaupajte v božjo pomoč, v Marijino varstvo, četudi pride najhujše nad vas. Moliše veliko in zaupno. Dal vam bom vesoljno odvezo. Saj sem morda poslednji duhovnik, ki vam lahko podeli — božji blagoslov.“ Nikdar ne bom pozabil tistega trenutka. Po vesoljni odvezi nam je razdelil podobice Brezmadežne. Še sedaj jo hranim v spomin na tiste dni.

Bilo je zadnjega maja, prav na praznik svetega Rešnjega Telesa. Obujali smo spomine na praznovanje tega praznika, procesij med valovitimi žitnimi polji, na plapolanje bander in petje evharističnih pesmi. Te ganljive misli nam je pregnalo povelje, ki je padlo skozi sunkovito odprta vrata. V nekaj minutah smo stali pred vojašnico. Sedeva brez pretepanja na vsakem koraku ni šlo. Ko smo čakali na cesti, se nam je vsiljevalo vprašanje: Kam nas bodo odpeljali? Domov? V Italijo? Morda v druge zapore ali taborišče? Le ene misli si ni nihče upal izreči, čeprav nam je vsem vrtala po glavah: morda pa v smrt — v smrt na praznik svetega Rešnjega Telesa? Ta misel je bila za veliko večino resnična.

Sprevod se je začel premikati proti kolodvoru. Bila je to procesija trudnih, lačnih, razcapanih in pretepenih. Procesija mož in fantov, vdanih v voljo božjo. Malo je bilo procesij, kjer bi se molilo toliko in tako pristrčno, kakor ravno tiste dni.

Natovorili so nas kakor živino na vagone ter nas po nekajurni vožnji radi slabe proge zopet uvrstili v sprevod, ki je nadaljeval pot peš in ponoči približno 15–20 km. Ta pot je bila za marsikoga

rešilna. Tudi za mene. Ob vsaki strani so nas sicer stražili dobro oboroženi partizani, a samotne hiše, grmovje ob cesti in gozd so nudili kritje marsikomu, ki je skočil iz kolone. Nekaj kilometrov pred Velenjem sem se odločil tudi jaz, skočil iz kolone in tekel kakih 500 metrov po gozdu. Ko sem se nekoliko oddahnil, sem zaslišal glas, ki me je klical po imenu. Odzval sem se, saj sem spoznal prijatelja, ki je skočil za menoj iz žalostnega spreveda. Z njim sva delila potem usodo lakote in naporov petdnevne hoje proti domači vasi. Najhujša pa je bila zame nejasnost položaja, saj nisem vedel, kam naj grem. Nazaj na Koroško? Morda je vse doletela ista usoda kot nas. Doma nisem imel nikogar več. Lotevati se me je pričel obup, saj sem se počutil kot ptič, ki ga vržejo iz objema pesti v železno kletko. Nankrat — bilo je jutro — zaslišim glas zvona, ki je naznanjal nov dan. Zdramil sem prijatelja in po skupni molitvi Angel Gospodov sem zopet našel mir in ko je vzšlo sonce, nama je pokazalo pot proti domači vasi. Med potjo sva jedla zelišča in pila vodó. Bila sva izredno izčrpana, saj naša prehrana ni bila v redu že od odhoda iz domovine v Vetrinj in pozneje, v zaporu samem, smo pa bili štiri dni brez hrane. Padla sva dvakrat v zasedo, a kljub temu po petih dneh blodnje po gozdu končno prispela v bližino rodnega kraja. Ločila sva se in ostal sem sam, zopet poln negotovosti in nemira. Opis bi bil preobširen, če bi navajal vse podrobnosti svojega tritedenskega bivanja pri znancih in v bližini svoje vasi. Naj navedem samo dva dogodka.

Radi pogostih hišnih preiskav sem se moral skrivati večkrat v gozdu blizu vasi. Nekega dne sem ostal v velikem grmu, kjer sem prespal noč. Blizu mene je tekla samotna kolovozna pot. Prese-

netil me je nenavaden šum, ki se je čedalje bolj bližal. Bila je partizanska edinica, približno petnajstih mož, ki se je bližala in obstala poleg mojega skrivališča. Večinoma so mi bili ti obrazi znani. Oblil me je znoj. Ali sem izdan? Molitev „Spomni se, o premila Devica Marija“ mi je privrela iz srca in ko sem se ozrl, sem na svoje presenečenje videl, kako so se razvrstili „v strelce“ po kolovozu, ki je prečkal gozd. Najbližji miličnik je bil oddaljen komaj dva metra od mene. Opazil bi me, če bi se le ozrl. A rezko povelje je vrsto premaknilo proč v drugo smer gozda, kjer so preiskovali ped za pedjo, grm za krmom...

*

Neko soboto sem sedel ves premočen v hribu nad našo cerkvijo. Deževalo je, kot bi vliвали iz škafa. Ko se je zmračilo, sem se zatekel v cerkev. Še iz otroških let sem jo dobro poznal. Vedel sem za odprtino v stropu kapele pod zvonikom. Tam bi se dalo skriti za nekaj časa. Priplazil sem se do mrtvašnice. Bila je k sreči odprta in hitro sem se znašel pod njeno streho. Že sem namegal prenočiti v njej, a vest mi ni dala miru. „Ne ostani tukaj!“ mi je dejal neki glas. Pogoste preiskave v hišah so mi narekovale veliko previdnost. V zvoniku je udarila ura eno po polnoči. Preko pokopališča sem ob cerkvenem zidu oprezaje prišel v kapelo. Opazil sem, da je stala pod odprtino v stropu stara spovednica. Zlezal sem nanjo in odrinil težak pokrov, ki je pokrival odprtino. Hitro sem bil v novem skrivališču in hvala Bogu, zopet pod streho — na varnem. Zaprl sem za seboj pokrov, se

vlegel na kamenit obok in ves premočen in utrujen trdno zaspal.

Nedeljsko jutro mi je prineslo neprijetno presenečenje. Zbudil me je silen ropot, ki je nastal v cerkvi in zunaj. Skozi majhno odprtino sem videl partizansko skupino, ki je delala preiskavo. Pozneje sem zvedel, da so pretaknili temeljito vse kote, odprli celo meh pri orglah, preiskali ves zvonik, cerkvnikovo hišo in mrtvašnico.

Akcijo je spremljalo grozno bogokletje. Tudi v neposredno bližino mojega skrivališča sta prišla dva miličnika in zastal mi je dih v hipni grozi. Začel sem moliti kesanje. Razločno sem slišal klic, ki je dejal: „Poglej tisto luknjo tam gori, tam je gotovo kdo skrit!“ Nekdo se je povzpел na spovednico in že pričel odmikati pokrov, ki me je zakrival in obenem zaklical: „Daj mi brzostrelko, da ga kar tukaj preštepam, če ga dobim!“ Jaz pa sem za kesanjem molil goreče „Spomni se, o premila Devica, da še nikdar ni bilo slišati...“

Nenadoma sem začul znan glas, ki je velel: „Ne hodi gori, saj vidiš, da so same pajčevine!“ Bilo je povelje vodje edinice, ki je vodil preiskavo. Nekoč sva bila prijatelja, a revolucija je najini poti ločila. Partizan, ki bi me rad „preštepал“, je spustil pokrov in se spustil na tla, a jaz sem se razjokal ob misli, da sem rešen — po Marijini priprošnji.

Kmalu sem zvedel še za druge srborce, ki so pobegnili in skupaj smo organizirali prestop meje v Avstijo. Premik se je posrečil, saj nas je spremljala molitev, ki nam je izprosila milosti, da smo mogli vztrajati in se rešiti iz objema krvoločnega komunizma.

JUBILEJNI ODPUSTKI V LURDU

(Apostolska
konstitucija
„Primo exacto
saeculo“ (Ko
je preteklo sto-
letje) sv. očeta
Pija XII.).

Ko je preteklo prvo stoletje od prikazovanj Device Marije, božje Matere, v lurški votlini, v goreči pobožnosti do Nje želimo, da ta dogodek proslavé po vsem svetu vsi, ki se imenujejo katoliki. Mislimo, da bodo storili to najbolj plodonosno, če si bo vsak izmed njih izbral za vzor kreposti vzvišene božje Matere in se po svojih močeh trudil, da jih bo posmemal.

K temu bodo pripomogla pobožna romanja, ki jih bodo brez dvoma posamezno in skupno prirejali verniki vsega sveta. Ti bodo tam — brez kake ločitve ras in narodov — v krščanski edinosti, združeni v živi veri in goreči ljubezni, dvigali k Bogu pod mogočnim varstvom presvete Device goreči prošnje. Pripomogla bosta k temu dva kongresa, prvi marijološki, drugi marianski, ki se bosta vršila, kakor so Nam sporočili, v prihodnjem mesecu septembru; pripomogle končno slovesnosti, ki se bodo vršile in pobožne molitve, ki se bodo ob tej priložnosti dvigale k Bogu in k Materi božjega Odrešenika po vseh krajih katoliškega sveta.

Srčno želimo, kakor smo že to omenili v krožnici z dne 2. junija lani, da bi se ne samo v Lurdu, ob nogah milostne podobe brezmadežne Device obhajale proslave te stoletnice, ampak povsod, kjer koli se časti naša preljuba nebeska Mati, zlasti tam, kjer so svetinča, Njej posvečena, naj bo to v mestih in vaseh, ali v najbolj oddaljenih krajih in naseljih.

Tako bomo dosegli, kakor upamo in prosimo, da bo vzvišeno dostojanstvo blažene Device Marije z vsem svojim sijajem zažarelo v očeh vseh, da bo

vsak dan bolj rastla pobožnost do Nje in da bodo krščanske nraví, ki jih sovravniki danes tako zelo zalezujejo, zavcetele v zasebnem in javnem življenju in bodo služile za zgled in spodbudo vsem, ki so zašli od resnice in kreposti.

In kakor je pred 25 leti naš prednik blaženega spomina, Pij XI., ko so praznovali podobno spominsko slovesnost, izjavil, ko je pisal škofu v Tarbesu in Lurdu, da verniki ne morejo teh slovesnosti praznovati na bolj primeren in dostojen način, kakor tako, da se približajo z globoko pobožnostjo in očiščeni po zakramentu svete pokore, če je to potrebno, božji Evharistiji in se udeležujejo koristno kalvarijske daritve, ki se vsak dan ponavlja na nekrvav način, tako Mi z očetovsko voljo ponavljamo prav isti opomin.

Kajti sveto Rešnje Telo je središče in višek krščanskega življenja. Od njega namreč prihajajo v dušo božje milosti v najobilnejši meri, s pomočjo katerih moremo zmagati nevarnosti tega sveta in pridobiti veselje drugega. Zakrament svetega Rešnjega Telesa in vzvišena oltarna daritev, darova, ki ne presegata samo vse človeške domišljije, ampak se zdi, da sta zadostila celo božji, neskončni ljubezni samega Kristusa in izžrpala njegovo usmiljenje, pa zahtevata od nas gorečo in dejavno ljubezen, tako ljubezen, ki vzdržuje in prav vodi našo voljo, naše delo in vse naše življenje.

Pa tudi naši najmilejši Materi Mariji ni moremo napraviti ljubše reči, kakor s tem, da se udeležujemo zakladov božjega odrešenja in se vsak dan združujemo z njenim edinorojenim Sinom, ki je edini „pot, resnica in življenje“ (Jan 14, 6) za vse smrtnike.

In ker tedaj, ko se je blažena Devica Marija prikazala v lurški votlini zelo nedolžni in preprosti deklici, ni opominjala samo nje, ampak po njej vse ljudi, naj dvigajo k Njej pobožne molitve, naj voljno in radi prenašajo nadlogo krščanskega zatajevanja, želimo, da bi se vsi kristjani zato, da bi zadoščevali v tej stoletnici za svoje grehe in grehe drugih ljudi, prizadevali ne samo za to, da

bi krotili in zatirali svoje strasti, kakor je to potrebno, ampak kolikor je to mogoče, z veseljem sprejemali napore in nadloge svojega življenja. Sicer pa naj se vsi zavedajo, da so dolžni prenašati vdano prva in nujna spokorna dela: delo, žalost, nadloge, ki spremljajo življenje smrtnikov.

Toda kristjani bodo prenašali svoje napore, težave in bolezní tako, da bodo vse, kar je težkega, neprijetnega in zelo mučnega darovali Gospodu kot žrtev skrivnostne daritve. Ako bodo tako delali, ne bodo dajali samo Gospodu, ki ga žalijo njihove krivice in krivice tudi drugih ljudi, dolžnega zadoščevanja, si ne bodo zagotovili od Njega samó nebeskih darov in tolažbe, ampak bodo postale lažje tudi njihove nadloge samo tako, kakor pravi beseda božjega Odrešenika: „Pridite k meni vsi, kateri se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil... in našli boste mir svojim dušam“ (Mt 11, 28-29).

Zato radi dovoljujemo posebne dobrote vsem, ki bodo v tem jubilejnem letu obiskali lurško votlino in tam spoznili določbe, ki jih bomo takoj navedli. Z našo apostolsko oblastjo namreč dovoljujemo, da morejo enkrat na dan, ki si ga sami prosto izberejo, prejeti popolni odpustek vsi verniki, kateri bodo sebe vredno očistili v zakramentu svete pokore, prejeli sveto Rešnje Telo v dušno hrano, pobožno obiskali v letu od dneva stoletnice prikazovanja Device Marije, božje Matere, to se pravi, od 11. februarja 1958 da polnoči 11. februarja 1959, massabielsko votlino pri Lurdu in bodo tam molili v Naš namen.

Ta Naš namen je: izprositi od neskončno usmiljenega Boga, da bi se tisti, ki so se ločili od krščanske resnice, ki edina more dati luč razumu in mir sreč, vrnili čim prej k njej in bi se je odločno oklenili; da bi tisti, ki so obremenjeni z grehi in ječe zapuščeni v suženjstvu hudobnega duha, oprali svojo krivdo in se vrnili nazaj k dobrim delom; da bi vsi dobri napredovali toliko časa, dokler ne dosežejo svetosti; da bi se mir in sloga med posamezniki in narodi obno-

vila in okrepila, kolikor najbolj mogoče; da bi končno katoliška Cerkev povsod pri izvrševanju svoje službe uživala potrebno svobodo in bi tako lažje in uspešneje skrbel za zveličanje ljudi in sodelovala pri urejevanju in pospeševanju skupne in resnične blaginje.

Da bi pa verni kristjani lažje postali deležni teh milosti, dajemo škofu v Tarbesu in Lurdu pravico, da določi v svoji škofiji nekaj svetnih duhovnikov ali duhovnikov kateregakoli reda, kongregacije ali redovne ustanove, da imajo pri spovedovanju vernikov pravico, jih odvezati, če so pravilno razpoloženi, od cenzur in slučajev, ki so pridržani sveti stolici, vendar samo na področju vesti in med zakramentalno spovedjo, tako da vsakemu po svoji modri razsodbi nalože primerno in zveličavno pokoro. Ta odveza od cenzur pa nima veljave na zunanjem področju. Iz teh zelo obsežnih pravic pa so izvzete cenzure, ki so pridržane osebi rimskega papeža ali na prav poseben način („specialissimo modo“) sveti stolici, od katerih je mogoče odvezati samo na podlagi Zakonika cerkvenega prava, kanon 2254. Izvzeta je tudi cenzura, o kateri govori kanon 2388, § 1, pridržana sveti stolici po odloku „Lex sacri celibatus“ (sveta postava, da ostanejo neoženjeni), ki ga je izdala sveta Penitenciarija 4. maja 1937. Po tem odloku in tej izjavi je ta cenzura sveti Penitenciariji tako pridržana, da ne more od nje nikoli nihče odvezati drugače, razen v smrtni nevarnosti, tudi ne v smislu kanona 2254.

Poleg tega so verniki, ki jih je po imenu zadela cenzura ali so bili javno proglašeni za takšne, ne morejo prej posluževati te dobrote, dokler na zunanjem področju ne zadoste zanjo tako, kakor zahteva cerkveno pravo. Ako pa na zunanjem področju iskreno zapuste trdovratnost in kažejo pravo razpoloženje, morejo na zakramentalnem področju, če se izogibljejo pohujšanja, začasno dobiti odvezo samo zato, da bi dobili omenjene jubilejne odpustke, to pa seveda z obveznostjo, da se bodo čim

prej podvrgli tudi zunanjemu področju določil cerkvenega prava.

Po razpravi proti škofu v Pratu

Takoj po razpravi proti škofu v Pratu, mons. Fiordelliju, ki je bil obsojen, ker je nazval javna grešnika zakonski par, ki je sklenil samo civilno poroko, je prišel v Prato kardinal in nadškof Lercaro iz Bologne. Mons. Fiordellija je prišel obiskat tudi nadškof in kardinal v Firencah mons. Dalla Costa, dasi je bolan in že dolgo ni zapustil svojih prostorov. Naslednje jutro je prišel v Prato državni podtajnik v predsedstvu vlade, dr. Bisori in se takoj podal k škofu. Državni tajnik v zunanjem ministrstvu Scalfaro je isti dan prišel v državno tajništvo v Vatikanu. Še isti dan je prišel popoldne v državno tajništvo tudi italijanski ambasador pri sv. stolici Migone.

Med razpravo v Pratu je bilo tudi zasliševanje prič. Obramba je predlagala, da bi bil zaslišan tudi župnik don Stefanuzzi, ki je krstil otroka Bellandija in njegove žene. Bellandi je trdil, da so otroka krstili proti njegovi volji in nasilno. Župnik je izjavil, da je otroka krstil pred nekaj meseci in da je bila pri krstu navzoča tudi otrokova mati. Po krstu je župnik z materjo spregovoril še nekaj besed. Mati mu je takrat izjavila, da želi, da ne bi popolnoma prekinila s Cerkvijo.

Med zasliševanjem je žena trdila, da ni bila navzoča in da takrat z župnikom ni govorila. Navajala je, da je krst organizirala njena mati. Toda pri navzkrižnem zasliševanju je morala priznati, da je pristala na krst, da je bila v cerkvi in da je govorila z župnikom. Te izjave je podala, ko jo je sodnik opozoril, kakšne bodo posledice krivega pričevanja.

Njen soprog pa ni bil na razpravi. Prebrali so samo zdravniško izjavo, ki pravi, da je nesposoben priti pred sodnike, ker je nekoliko hrom in zaradi ohromelosti tudi ne more razumljivo govoriti. (Komunistični listi so navajali, da je ohromel, ker so ga napadli člani

Katoliške akcije in ga pretepli, da je ohromel, a je policija z zdravniki ugotovila, da ni bilo na njem nobenih sledov pretepanja.) Kap je zadela Bellandija v novembru 1957, nekaj mesecev potem, ko je začel proces proti škofu.

Svetovna razstava v Bruslju

(17. IV.—19. X.)

Že šestič (1888, 1897, 1910, 1935) je Bruselj, po svetovni razstavi v „Crystal Palace“ v Londonu leta 1851, zopet le tos prizorišče znanih svetovnih razstav.

Je to prva svetovna razstava po drugi svetovni vojni; zadnja se je vršila v New Yorku leta 1939, ki se je pa morala v septembru (26 milijonov obiskovalcev!) predčasno zaključiti, ker je USA vstopila v vojno. Bodoče razstave ne bo pred letom 1964.

Leta 1889 je bila svetovna razstava v Parizu. Ob tej priliki je inženir Eiffel zgradil 300 m visok stolp, ki je nato postal simbol Pariza in tudi Francije.

Bruseljsko razstavo pa simbolizira 110 m visok spomenik Atomium (prvotno so nameravali zgraditi 650 m visok Heysel-stolp!), katerega 9 jekleno-aluminijastih krogel predstavlja 150 milijard povečane atome, ki so razpostavljeni okoli svojega jedra; med seboj so ti povečani atomi (premer je 18 m) povezani po jeklenih ceveh, s premerom 3 metrov, po katerih so speljane jeklene stopnice. Iz spodnjega v gornji atom vodi dvigalo, ki odpelje vsakih 25 sekund obiskovalce na vrh. V najvišji krogli je razgledišče in restavrant, kjer more naenkrat jesti 130 obiskovalcev. Zgradba Atomium je stala Belgijo 140 milijonov državnih frankov.

Svetovna razstava v Bruslju se je na nek način začela že 24. septembra 1955, ko je kralj Boudewijn ob pol 5 popoldne položil prvi temeljni kamen razstavišča. Prostor razstavišča se imenuje Heizelvlatke (Heizel-planota) in je last kraljeve družine. To razstavišče se nahaja v okolici mesta, blizu kraljeve palače in narodnega svetišča Srca Jezusovega (Basilique Nationale du Sacre Coeur).

Znamenje razstave je neenaka pete-rokraka zvezda, ki ima v središču bruseljsko „The Town Hall“ ter med zgoraj navpičnim in desno stranskim kramkom zemeljsko oblo; zraven je še letnica 58. Ta znak predstavlja 56 narodov sveta, ki bodo v letu 1958 zastopani na svetovno razstavi v Bruslju.

Bilo je letos v februarju, ko sem se iz radovednosti približal razstavišču. Že od daleč so se bliščale v zimskem soncu aluminijaste krogle Atomija. Mimo prostora, ki je rezerviran mednarodnim organizacijam (UNO, EKGS = Evropska skupnost za rudo in jeklo, itd), sem prišel do Heysel stadiona. Tu sem dospel v obzidano, trdnjavi podobno mesto, ki ima uradni naslov „België 1900“. Ko sem hodil s prijateljem po kamnitih ulicah tega umetno-starega mesta, sem se nehote preselil v stare, dobre čase Belgije ter ostale Evrope. Nad 180 hiš in hišic je narejenih po vzorcih evropskih hiš iz leta 1900. Zlezel sem na bližnjo hišno teraso (ploščo) in zopet sem zagledal Atomium. Pred mano bodočnost z Atomiumom in okoli njega desetine paviljonov, ki kažejo svet, ki bo čez četrto stoletja; pod mano pa svet, ki je bil pred pol stoletja: lepi, zlati, stari časi. Pritisnil sem na gumb ter oboje spravil za spomin na filmski trak, da vsaj nekaj takega pokažem bralcem sedanjosti.

S prijateljem sem se vsedel v V. in tako smo nadaljevali z razgledom razstavišča. Ne daleč od Heysel-stadiona sta dva velika prostora, kjer je prostor za najmodernejša zabavišča (Sam Snyder's Water Follies, Cinerama, Skystroper, Luna park itd.). Od tu se boste mogli odpeljati z 8 m visoko atomsko raketo na Mars; mogli boste streljati na divje živali (Kuhlers Kino-Schissen) in se voziti z dirkalnimi avtomobili znamke Ferrari, Maseratti in Mercedes. Tu ne bo samo pravljlična dežela za otroke, ampak tudi za mnoge odrasle.

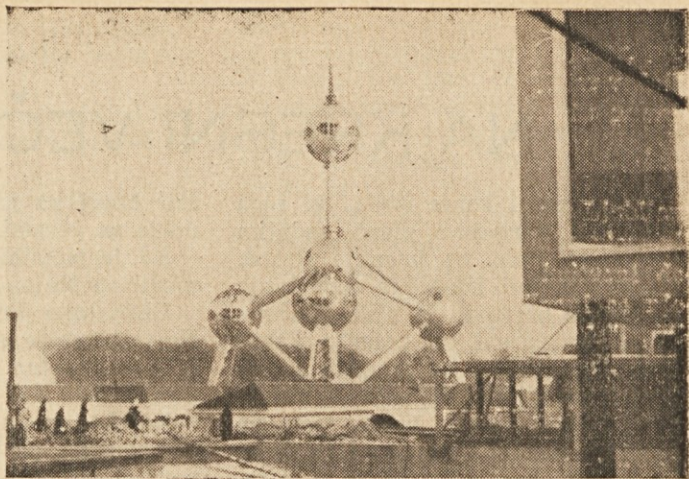
Nato smo obvozili še velik del prostora belgijskega razstavišča, kjer so pripravljene paviljoni, v katerih boste

ogli videti celotno „bitje in žitje“ današnje Belgije.

Blizu vrat (atomiumpoort), ki vodijo na ulico Atomija, smo zlezli iz avtomobila. Bili smo že blizu mednarodnih paviljonov. Najprej smo zagledali veliki kristalni ruski paviljon (SSSR). V evropskih časopisih se mnogo ugiba, kakšne skrivnosti da hrani ta paviljon. Vsekakor mnoge! Nekateri v smehu namigavajo tudi na Sputnika 4. Nikaka skrivnost ni več, da bomo videli v paviljonu 25 m visok kip očeta komunizma Lenina in tudi sorodnice psice Lajke. Tu bo tudi razstavljen največji ruski turbo-avion TU-104. V restavrantu boste mogli tudi jesti sveži astrahanski kavijar, katerega bodo z letalom v količini 100 kg pripeljali dnevno iz Rusije. Soseda Rusov je Amerika, ki je zgradila na prostoru 25.000 m² okrogel paviljon, ki jo je stal ca. 20 milijonov dolarjev (ruski pa trikrat več). Paviljon bo gotovo zelo zanimiv in tudi ta hrani v sebi mnoge skrivnosti, ki pa niso najbrže zastražene s puškami ter pištolami kot so ruske. Vsekakor nam bosta ta dva paviljona najbolj nasitila radovednost.

Ko so časniki vprašali mrs. Howard, pomočnico ameriškega komisarja paviljona za razliko med obema paviljonoma, je ta rekla: „Vse kar bomo videli v ruskem paviljonu, bo presenečenje, ker bo tu dana prva možnost, da pokukamo za zaveso njihovih skrivnosti. Medtem ima Amerika za zapadni svet malo ali skoraj nobene skrivnosti.“ Sosed obeh mogočnih paviljonov pa je vatikanski paviljon, ki je narejen po vzorcu beduinskega šotora. Ta paviljon si bomo podrobneje ogledali v eni izmed prihodnjih števil DŽ. Pri „kraljevih vratih“, ob vstopu na Vorstenhuislaan in nato Belvederelaan, pa stoji jugoslovanski paviljon. Za soseda ima švico in Portugal ter nato Nemčijo. Tudi o našem paviljonu bomo še poročali. Vsekakor si ga bomo dobro ogledali slovenski izseljenci, ker vemo, da tega in vse ostale, našim rojakom v domovini ne bo dano obilo videti (iz Jugoslavije bo dobilo dovoljenje za obisk razstave le 6000

110 cm visoki spomenik „Atomium“, ki ga je videti na svetovni razstavi v Bruslju

ljudi; od teh le 600 Slovencev. Za okraj Ljubljano bo dobilo dovoljenje 280 obiskovalcev, za Celje 55, Trbovlje 50, ostalih 115 dovoljenj pa bo razdeljenih še na druge kraje).

To je bežna slika o svetovni razstavi 1958, na kateri bomo mogli videti ves napredek človeštva po zadnji svetovni vojni. Ne pozabimo pa, da smo že pred vrati veselja in da bo to morda zadnja svetovna razstava.

Vinko Flek, Nizozemska

Katoličani in neodvisnost Alžira

Francijo pretresa velika kriza zaradi bojev v Alžiru. Duhovi so zelo razdeljeni in zlasti nacionalisti so proti temu, da bi Alžir prejel večjo avtonomijo ali celo neodvisnost.

Ko so pozdravili stoletnico Marijinih prikazovanj v Lurdu, so francoski kardinali in škofje objavili poseben proglas na francoske katoličane, v katerem opozarjajo na veliko preizkušnjo, ki jo preživlja Francija, ko potekajo prav ob stoletnici Lurda hudi boji v Alžiru. V spomenici pravijo, da „se v ozračju prijateljstva morejo urediti najtežja vprašanja. Mir more biti samo sad bratskih stikov, kajti le ti dovoljujejo vsakemu, da mirno pove svoje stališče. Pri vseh

razgovorih pa mora biti glavna misel: kako koristiti občestvu pri gradnji prave bratske skupnosti vseh narodov.“

Nekaj dni za tem je francoska katoliška agencija Mission de France objavila naslednje pojasnilo:

„Ako hoče alžirski narod živeti ločeno od Francije, potem mi nimamo pravice govoriti, da je Cerkev proti taki neodvisnosti tega naroda, kajti Cerkev ne nasprotuje neodvisnosti nobenega naroda.“

Pomirjenje za Nemce

Zlasti v Zahodni Nemčiji je zavladalo precejšnje razburjenje, ko je novi Annuario Pontificio objavil imena o raznih krajih poljskih škofij samo v poljskem jeziku, dasi so mnoga imena bila dosedaj samo nemška. Zaradi tega je zahodno nemška vlada celo izrazila svoje nezadovoljstvo v Vatikanu. Sedaj so v Vatikanu izdali nekaj dodatnih listov k Letnemu priročniku in so zlasti za kraje ob Dolnji Neissi dodali nemška imena krajev in sedežev škofij in fara. Vendar so v dodatnih listih objavili poljska imena krajev in škofij za tisto ozemlje, ki so si ga po sporazumu v Jalti prisvojili Rusi in so poljska imena odpravili.

NA KRESNI VEČER

Tisti zadnji konec sveta, ki sega prav pod Kordeževo glavo, zadnjim izrastkom Pece, se imenuje Grapa. Nekaj samotnih kmetij je razmetanih po strmih bregovih in njihovi domovi so prilepljeni na pobočja kakor lastavičja gnezda. Od prometa so odtrgani zaradi oddaljenosti in zasek, skozi katera se vije potok, cesta pa je na več mestih vsekana v živo skalo. Cesta, hm, kolovozna pot je to, široka do dveh metrov. Pa saj ljudje nimajo kaj iskati v trgu. K maši gredo, spotoma kupijo soli in tobaka, pa tuintam sladkorja in žveplenk.

Zaradi take oddaljenosti od drugih naselij ni čudno, da se tod drži menda še iz srednjega veka tudi vražarstvo. Tako je bilo onikrat tudi to krivo, da se je zgodilo, kar bomo sedaj brali.

Pri Najevniku, premožnem kmetu prav gori na koncu Grape, je služila za deklo Smrečnikova Mojci, najstarejša hči bajtarja iz Doline. Starši so jo na Najevnikovo prošnjo pustili v službo bolj zaradi tega, da se privadi vsakemu delu, kot pa da bi kak krajcar zaslužila. Četudi je bil Smrečnik bajtar, je bil gospodarsko precej trden. Trije odrasli fantje so delali v rudniku in so donášali domov lepe denarce. Ker fantje niso imeli veselja do kmetovanja, je bil gruntec namenjen Mojci, kadar bo zrela za možitev.

Z Najevnikovimi tremi hčerami se je zelo dobro razumela, prav tako s štirimi domačimi sinovi. Mati Rotija jo je upoštevala in rada imela kot svoja dekleta, prav tako gospodar. Pa-

stir Lipej pa je bil tuj, doma tanekje za gorami.

Ko je pohajal za čredo živine, je mislil na Mojci.

Prav tako Lekšej, najmlajši sin. Nemaalokrat je sanjaril o njej, kako bi bilo prijetno živeti z njo doli pri Smrečniku. Nič ga ni motilo, da je bajtarska, on pa gruntarski. Malo bi oče pridjali, pa bi dokupil zemlje in povečal poslopja, pa bi se živelo ob Mojci kot v malih nebesih. Že je nekajkrat hotel stopiti pred mater in ji razložiti svoje načrte, ali pa drugokrat pred Mojci in ji razkriti svoj notranji nemir, pa se je slednjikrat premislil in odložil. Menda bolj iz strahu in sramu. Zato je tlačil misel v sebi in čakal ugodne prilike. Tudi se je bal bratov, češ kaj bodo rekli, ko ima šele štiriindvajset let. Tako je odlašal in odlašal.

Nekaj podobnega se je godilo v Mojcini notranjosti. Dasi jih je štela dvajset, že se je jel oglašati v prsih nek prijeten nemir in nagnenje do Lekšeja. Nekajkrat jo je že jezilo da se prav nič ne briga zanjo.

Pa se je približal kresni večer, oni večer, poln tajnosti in čudovitosti. Oni čarobni večer, ko se more poleg vsega drugega razkriti tudi bodočnost.

Po večerji onega dne je Mojci upravljala z mize, drugi pa so se razgovarjali, kaj vse se lahko zve na kresni večer. Mojci je mimogrede poslušala, na videz brez zanimanja.

Kar jo nabode najstarejša domača hči Anči:

„No, Mojci, boš šla trest bezeg?“

„Po čemu?“ se je Mojci delala malomarno.

„Le pojdi le,“ ji je ponagajal Lipej, „morda boš pa zvedela, koga boš dobila.“

„Oh, ste sitni,“ se je obregnila in odšla.

Ko pa je pomivala posodo in je bila Rotija sama z njo v kuhinji, jo je nenadoma vprašala: „Kako pa se to napravi, kar ste preje omenjali v hiši?“

„Bezeg trest?“

„Da, zvedeti, kdo bo moj fant?“

„I, kako? Čisto enostavno. Jutri zvečer, na kresni večer, ko se prižgó zvezde na nebu, pojdi pod bezeg in ga potresi, zraven pa govori: 'Bez-beza! Daj moža!' — in ga boš videla.“

„Kaj, njega, mojega bodočega moža bom videla?“ je bila neverna Mojci.

„Da, da! Le poskusi,“ je Rotija hitela zatrjevat.

„Kako vendar, če je morda daleč kod?“

„Se že tako naredi.“

„Čudno.“

V veži pa je v temi stal Lipej in prisluškoval. Potiho je odšel čez prag in začel kovati načrt.

Drugi dan, ko je pod večer prignal čredo s paše, ni mogel strpeti, da ne bi svojega načrta zaupal Lekšēju. Poklical ga je na svisli in mu razkril, da bo Mojci ta večer tako prestrašil, da bo vekala. Lekšej ga je pazljivo poslušal, dokler ga ni zlomek zmotil, da je tudi on napravil svoj načrt.

Še preden se je zmrčilo je Lekšej zlezal pod streho gospodarskega slopja in se zaril v seno. Kmalu za njim je prisopihal Lipej in nosil s

slamo nagačenega dedca. S konolško* je previdno odtrgal desko v opažu in jo položil čez tram tako, da je en del gledal prav nad košati cvetoči bezeg, drugi del pa je slonel na kupu sena. Nagačenega dedca je položil predse in čakal. Prijeten vonj cvetočega bezga ga je omamljal, da je skoraj zadremal.

Tedaj se zasliši od zdolaj: „Bez-beza! Daj moža!“

„Hudirja!“ mu je ušlo. Urno je stlačil skozi narejeno odprtino slamnatega úedca in ga rinil naprej. Tudi sam se je pomaknil skozi odprtino.

Iz sena se stegne dvoje rok in privzdignejo desko. Lekšej je izvršil svoj načrt.

Lipej zdrsne po deski navzdol, skupno s slamatim dedcem in oba padeta v sredo bezgovega grma.

Dva krika, polna strahu.

Mojci zbeži, ne da bi pogledala, kaj je padlo z neba, Lipej pa se je vjel v rogovilo. Veje so ga oprasnile, da mu je kri enakomerno lila po obrazu in po rokah. Takega so našli, ko so pri-tekli gledat, kaj se je zgodilo.

Najevnik je hitro razumel položaj.

„Salamenski trot, a si jo skupil? Kaj ti pade v tvojo budalasto glavo? Na, zdaj jo pa imaš!“

Se razume, da so se ga vseeno usmilili, ga zvekli na tla, ga umili, polili rano z močnim žganjem in ga obvezali.

Mojci pa se je skrila v kamro in hlipala deloma od strahu, deloma od sramote.

Lekšej se tisti večer ni prikazal, drugi dan pa je bil za čuda tih.

*

V nedeljo popoldne je Mojci sedela za steno. Okrog hleva pride Lekšej in

* sekirica

je ne opazi, dokler ni skoraj ob njo zadel. V zadregi ne ve kam, ne kaj reči.

Ko po premolku pobara dekle, kam tako hiti, se hipoma spomni: „Mojci!“

„Kaj je, Lekšej?“

„Ali mi moreš odpustiti?“

„Odpustiti? Kaj pa?“

„No tisto... tisto neumnost.“

„Katero vendar?“

„Tisto, ki... ki se je zgodila na kresni večer.“

„Tebi? Zakaj pa tebi? Saj je bil Lipej.“

„Mojci! Vrag me je obsedel in sem dvignil desko, na kateri je ležal Lipej s slannatim dedcem. Tako sem jaz kriv vsega. Mojci, zaradi tebe sem hotel Lipeja malo počegetati, nisem pa pomislil, da se lahko kaj takega zgodi, kot se je. Mojci, odpusti mi!“

„Zaradi mene si Lipeja?“

„Da, zaradi tebe. Ali nisi videla, kako je lazil za teboj? Mojci, meni je bilo hudo.“

„In si ga pahnil na oni nesrečni bezeg.“

„Zlodej me je prekanil.“

„Njega prosi odpuščanje.“

„On mi bo odpustil. Dober je.“

„Tudi jaz sem ti, če ti imam kaj odpuščati.“

Mojci je mečkala rob predpasnika, Lekšej pa se je zazrl v pečine Kordeževe glave. Čez čas se je prestopil prav blizu nje in pobaral:

„Mojci, na katerega misliš, na Lipeja ali na mene?“

„Nate!“ je komaj slišno dahnila.

„Mojci!“

Še nikoli ni bilo nebo tako lepo modro, gozdovi še nikdar niso peli tako prijetne melodije, še Kordeževa glava je bila v hipu tako neizrečeno lepa in prav nič več strašna kot druge dni.

Lekšejeva duša je pela v sladki opojnosti. Srce mu je ponavljalo preprosto besedico: „Nate! Nate!“, besedico, ki je zanj pomenila začetek novega življenja.

Lipej se je v par dneh zlizal. Nič ni bil hud na Lekšeja in ko ga je tja prosil odpuščanja, se je gromko zasmejal:

„Če si ti dvignil ono desko, si kar prav naredil, sem vsaj dobil plačilo za svojo neumnost.“

Pod raskavo skorjo naših hribovcev bije mehko srce. Jeze in mržnje ne poznajo. Čelo jim je vedro, oči zaupne, vest vselej mirna.

Ali ne bi mogli tudi meščani in velemeščani tako živeti?

Posebno lepa je bila na predvečer ob-
letnice Marijinega kronanje na Brezjah
veličastna procesija z lučkami

V E S T I I Z D O M O V I N E

TRI VPRAŠANJA

Dobili smo na uporabo pričujoči članek, ki nam ga je napisala oseba, ki je še pred kratkim živela v Sloveniji. Prav zato je članek še posebej aktualen in bo gotovo zanimal vse bralce „Duhovnega življenja“.

V večkrat prihajajo v Jugoslavijo časopisne agencije in sprašujejo prestavniške države med drugim o svobodi vere, Cerkve in idejne borbe.

Odgovori so včasih presenetljivi. Človek v zamejstvu dobi vtis, da so v Jugoslaviji minuli nekdanji časi zatiranja in že prihaja svoboda vere, Cerkve in idejne borbe.

1. Ali je vera svobodna?

Brez pomišljanja je treba reči: da! Vera je bila vedno svobodna. Boga ni mogoče zapreti v temnico. Ves nadnaja vzvišeno svoboden in resničen, pa naj ravni svet z vso svojo resničnostjo ostane vse komunistične organizacije kriče, da obstoja le materialni svet.

Da, tudi v Jugoslaviji je vera popolnoma svobodna.

Toda verniki niso svobodni. Pa še tu je treba popravka. Tudi verniki so svobodni. Vsakdo gre lahko v cerkev, celo vsak dan. Samo pripravljen mora biti, da bo vržen iz državne službe; da

bo nadzorovan; da bodo iskali razlog, da ga onemogočijo. Profesorju je treba včasih le nekaj opominov in če še ostane svoboden in gre v cerkev, bo nekega dne kratko malo vržen na cesto, ker pač ni sposoben vzgajati mladine v „naprednem duhu“.

Zajamčeno svoboden je verouk. Samo otroci ali dijaki so v šoli vprašani, če hodijo k verouku. In treba je svobodnega poguma, da se izpostavimo zapostavljanju ali celo nevarnosti slabih ocen.

Svoboden je akademik, da vstopi v organizacijo ali ne. Samo svobodno mora sprejeti nase posledice.

Celo vojak je svoboden. A če ga zaletijo, da je šel v cerkev, ga čaka disciplinski zapor ali vsaj šikane vso dobo vojaškega roka.

Svoboden je tudi bolnik v državni bolnišnici, da kliče duhovnika. Po zakonu je zajamčeno, da uprava bolnišnice mora dovoliti prihod duhovnika, če kdo izrečno ali celo pisмено prosi. Pa

celo umirajoči duhovniki niso dobili poslednje tolažbe, da ne govorimo o vernikih.

Svobodna je vera, a samo toliko časa, dokler je samo v srcu. Vsi zunanji znaki, ki vero izpovedujejo, pa se merijo in cenijo po načelih borbenega materializma. Kalup „naprednega človeka“ je pripravljen za slehernega vernika in drznega poguma je treba, da katoličan kalup odkloni in ostane svoboden na račun neprijetnih sumničenj, zasledovanj, preganjanj ali celo zapor.

2. Ali je Cerkev svobodna?

Tudi na to vprašanje je treba odgovoriti pozitivno. Tudi v Jugoslaviji je Cerkev svobodna. Še celo, ker je Cerkev ločena od države. V sebi močna in nadnaravna, neodvisna od političnih menjav in narodnih posebnosti ostaja vedno in povsod vzvišeno svobodna. Tudi grabežljiva komunistična roka ne more poseči v skrivnostno življenje mističnega Kristusovega telesa, kar v svojem bistvu Cerkev je.

V sebi svobodna je Cerkev, a škofje in duhovniki niso svobodni. In spet je potreben še ta popravek: svobodni so, vseh organizacij se lahko poslužujejo, vseh modernih pastoralnih sredstev, v vse zasebno, družinsko in javno življenje lahko posegajo, dokler jim vse to delo ni onemogočeno in ne pridejo v zapor.

Za zapor pa ne samo, da je malo potrebno, zadostuje „nič“, iz katerega umetnost borbenega komunizma ustvari sodni proces.

Res je, minul je čas masovnega zapiranja duhovnikov, kajti spredvideli so, da administrativni postopki ne vodijo do cilja. A kakšna zmota tistih, ki zaradi tega menijo, da komunistična partija nima več namena rušiti Cerkve. Prav zato, ker ima ta namen, ki je postavljen pred vse kulturne in socialne cilje, je

partija začela iskati nova, uspešnejša sredstva za dosego cilja.

Vse prefinjene metode, da bi ovirali njihovo delo, dan na dan postavljajo duhovnike pred nove probleme. Je razlika med duhovniki v Cirilmetodijskem društvu in duhovniki, ki hočejo biti svobodni. Poslednji so bolj izpostavljeni šikanam, posebno če so delavni. A bistvene razlike ni.

Materialne težave zaradi davkov, upravnih kazni ob krščevanju, pogrebih in porokah so še najmanjše. Zato je razdobje konfiskacije imovine skoraj minulo. Celopopravljajo se cerkve. In na veliki zvon se obešajo primeri, kot da je bežigrajska cerkev na državne stroške dobesedno prenesena. Ne pišeja pa svetovne agencije, da je n. pr. cerkev sv. Jožefa v Ljubljani še vedno zaprta, da je bilo v kočevskem okraju do zdaj porušeni skoro sedemdeset cerkva in cerkvic, kjer se je vsaj kdaj na leto darovala sveta maša.

Pa to ni največja težava.

Koliko drobnih ovir spremlja duhovnika v njegovem delu: dovoljenje za procesije, da ne motijo prometa, pa čeprav gredo po žitnem polju; dovoljenje za majhna popravila župnišč in cerkva; pisane izjave staršev, da smejo njihovi otroci hoditi k verouku; dovoljenje za nakup potrebnega materiala; dovoljenje za zvonjenje; dovoljenja za prostore, kjer naj bo verouk, itd.

En sam spotikljaj in že sledi upravnica kazen z globo ali zaporom.

Še lani je bil zaprt duhovnik, ki je šel s cerkvenimi pevci na izlet. Bila je mladina. In ker so igrali nogomet in jim je duhovnik kupil lubenice, je ta izlet veljal za neprijavljen sestanek in zato je sledil zapor.

Še lani je bil postavljen duhovnik pred sodišče, ker je v cerkvi za neki

jubilej priredil kratko duhovno igro.
Razlog: neprijavljena prireditel.

Še lani je bil postavljen pred sodišče škof zaradi svojih govorov.

Ni dve leti, ko je bil postavljen pred sodišče župnik, ki je materi izrazil žalost, ker njen otrok ne gre k verouku.

Sicer pa dopovedovati ni mogoče, ker to je treba občutiti.

In da je ironija še večja, morajo v imenu svobode duhovniki, ki vse to čutijo in vedo, „svobodno“ podpisati izjavo, da je Cerkev v Jugoslaviji svobodna.

Tako uničiti človeško dostojanstvo in tako nesramno pljuvati človeku v obraz, znajo menda samo komunisti.

3. Ali je idejna borba svobodna?

Vprašanje je namreč aktualno.

Kajti partija se je premislila in se iz administrativnih postopkov umaknila v idejno borbo in idejno prevzgojo ljudstva. Razumljivo, da je ta prevzgoja namenjena predvsem mladini. Vodi pa se na vsej črti.

Nobena posebnost ni, če dobi katoliški profesor predavanje o dialektičnem materializmu. Postavljen je pred dilemo, ali govoriti proti svojemu prepričanju ali zapustiti poklic.

Torej borba. In celo svobodna je. V tej svobodi tiči največja ironija.

Duhovniku ostane edinole prižnica, pa še tam ne sme omeniti dialektičnega materializma, če noče imeti opravlja z Ozo. Verouk na deželi je ponekod dobro obiskan, ponekod zelo slabo. V mestih pa sliši duhovnikovo besedo le majhen procent doraščajoče mladine, ki študira na srednjih šolah in univerzah.

Vsa šolska vzgoja je materialistična; biologija, zgodovina, literatura so tereni, kjer se morejo mladim ljudem kazati resnice v zmaličeni podobi.

Cerkev pa nima ne tiska, ne radija, ne filma, ne svojih šol, nobenega vpliva izven cerkve. Kratkomalo: v tej idejni borbi stoji kot David pred Goljatom.

Poslednjikrat se je razšel jugoslovanski episkopat s partijo ravno zaradi tega, ker je zahteval svobodo tiska, šole, vzgoje mladine.

A odločen je bil odgovor: to je državni monopol.

Tako je borba svobodna samo za partijo. Cerkev pa ima zvezane roke letos prav tako kot pred desetimi leti. Niti brani se ne more. Obsojena je na molk.

Komunisti čutijo, da bi v svobodni idejni borbi propadli. Zato bodo z močno roko zapirali duhovnike v zakristije, da jih ločijo od ljudi. Zato ne bodo dovolili svobodnega katoliškega tiska, niti tega ne bodo dovolili, da bi Cerkev povedala svoje mnenje, da bi se branila, da bi pojasnjevala krivične sodbe in obsodbe.

Nekaj podobnega je, kot je rekel upravnik taborišča nekemu duhovniku: nimate pravice v nobeni stvari. Duhovnik je namreč prosil vsaj pravico, da se sme zagovarjati, ko so ga po krivem obtožili.

Odločno moramo stati na stališču, da se stvari ne potvarjajo, povečujejo ali posplošujejo. To bi samo škodovalo.

Prav tako odločno pa moramo biti pripravljeni povedati vso resnico, pa čeprav o njej molče svetovne agencije.

Javno mnenje še ni premagalo strahu, povedati resnico. Da je ni mogoče izreči za železno zaveso, je razumljivo. Zato pa bi jo bilo treba oznanjati vsaj po „svobodnem“ svetu. Če je tudi tu ni mogoče, je znamenje, da tudi „svobodni“ svet ni več svoboden, ampak obseden strahu pred maščevanjem komunizma.

Kako razumejo avstrijski Nemi manjšinsko vprašanje, so najlepše izpričali 14. marca v Nonči vesi. Tam je bilo napovedano skioptično predavanje o Lurdu, ki naj bi ga imel slovenski duhovnik g. Vinko Zaletel. Toda do predavanja ni prišlo, ker sta vdrla v sobo dva nasilneža iz Vidre vasi ter začela pretepati zbrane žene in otroke. Ko je hotel Franc Buschwald posredovati, sta ga tako zdelala, da sta mu izbila prednje zobe. Orožnika, ki sta prišla na kraj spopada, nista zoper napadalca ničesar storila. Pač pa sta napadalca nemoteno lahko odšla v gostilno, kjer so ju navzoči sprejeli kot junaka. — O tem podlem napadu je poročalo tudi komunistično časopisje v Sloveniji. Toda nihče od njih ni omenil, da je šlo za versko prireditve. V tem oziru so se rdeči pisci izkazali vredne, da jih ona dva napadalca sprejmeta medse.

Župna cerkev v št. Jakobu v Rožu je zelo stara. Posvetili so jo l. 1498. Ni čuda, da je bila že potrebna obnove. Sicer so bili mnogi mnenja, da je potrebna nova cerkev, ki bi bila bolj prostorna (sedanja je le 24 m dolga in 8 m široka) in bi ležala mesto na hribu v ravnini, toda novo cerkev je danes težko zidati. Zato so zmagali tisti, ki so bili za obnovo cerkve. Od avgusta 1957 do 15. decembra je bilo treba božjo službo z Najsvetejšim prenesti v podružno cerkev v št. Petru. Med tem so tekla dela v farni cerkvi naprej. Glavni oltar je postal dosedanj Marijin oltar s starodavnim kipom sv. Jakoba v sredi. Nove klopi so dolge 6 m. Namesto hodnika po sredi cerkve sta dva ožja levo in desno ob strani. Vsi kipi po stenah so ostanek nočdanjega lepega oltarja opata Hirschbergerja iz l. 1656. — Slovesno je obnovljeno cerkev blagoslovil celovski kanonik Aleš Zechner. Govoril je o sreči, da imajo verniki božjo hišo sredi domov. V njej se opravlja daritev, delijo sv. zakramenti, razliva božja pomoč v družine. Okoli nje

bodo nekoč počivali in čakali svojega poveljanja.

PRIMORSKE VESTI

Zaključek vzornega tedna v Gorici. Letošnji vzorni teden dekliske Marijine družbe v Gorici je imel še svoj poseben značaj. Združen je bil z zahvalno slovesnostjo za petdesetletnico obstoja te družbe, zato so ga praznovali še posebno slovesno. Od nedelje, 16. marca, pa do naslednje tihe nedelje, je bila v goriški stolnici sv. maša z govorom. Govoril je toplo in prisrčno pater Anton Surina, ki deluje v Altamura v Južni Italiji in se je rad odzval vabilu voditelja dekliske Marijine družbe. Večerne govore pa je g. pater imel v cerkvi sv. Antona; govori so bili res lepi in sodobni. Udeležilo se jih je zgledno število družbenic, pa tudi drugih goriških deklet in žena. Posebno slovesen je bil zaključek vzornega tedna na tiho nedeljo. Zjutraj je bilo v stolnici skupno sv. obhajilo, popoldne pa istotam slovesen blagoslov. Izredno čast je izkazal prevzvišeni nadškof, ki je hotel s svojo pričujočnostjo še posebno počastiti ta veliki dan. Zaključni govor č. g. patra Surina bo ostal vsem v najlepšem spominu, saj je vsem udeležencem tako toplo priporočal češčenje Matere božje.

Umrli je kanonik Ivan Kramarič. V ponedeljek, 24. marca, je v Barkovljah pri Trstu po težki in navidezno kratki bolezni, nepričakovano umrl kanonik Ivan Kramarič. Njegova smrt je zaznela globoko vrzel med tržaško slovensko duhovščino. Kar staha nas je, če pomislimo, kako se redčijo vrste naših duhovnikov in da skoro ni nikogar, ki bi jih nadomestil. — Mons. Kramarič se je rodil v Radovici v Beli Krajini dne 8. julija 1892 v družini, ki je štela 12 otrok. Gimnazijo je študiral v Novem mestu, bogoslovje v Ljubljani. V mašnika je bil posvečen leta 1915. Služboval je v Črnem vrhu nad Idrijo, nato v Slavini in leta 1922 je prevzel vodstvo samostojne duhovnije v št. Petru na Krasu in jo vodil do 27. aprila 1945, ko jo je moral proti svoji volji zapustiti in se

umakniti pred nevarnostjo za življenje. Mnogo je trpel v težkih letih vojne. Osvobodilna fronta mu je umorila brata duhovnika, nato še drugega brata Stan-ka z ženo, a kljub temu je jasno in odločno nastopil proti največjemu sovražniku slovenskega naroda, proti komunizmu, ki se je tako nedolžno skrival pod krinko OF. Leta 1948 ga je tržaški škof poslal v Barkovlje v tržaški okoličnici, kjer naj bi skrbel za slovenske vernike. Istega leta ga je škof imenoval za kanonika pri Sv. Justu. Od leta 1945 dalje je nepretrgoma učil v slovenskih šolah in škof mu je poveril skrb za nameščenje katehetov. Bil je tudi predsednik upravnega odbora za Marijanišče. — Veličasten pogreb v sredo, 26. marca, je pričal, kako so vsi spoštovali in cenili tega značajnega in svetega duhovnika. Zbralo se je nad 50 duhovnikov iz Tržaške in Goriške in velika množica ljudi, zlasti faranov. Pokopali so ga na barkovljansko pokopališče, kakor si je sam želel. Dobri Bog naj mu bo bogat plačnik!

Sv. Križ pri Trstu. Skoro drzno je bilo prirejati sv. misijon v tej vasi in času, ko so duhovi tako razburjeni. Toda hvala Bogu in Lurški Mariji, Marijin misijon se je posrečil nad vsa pričakovanja. Že na predvečer, ko smo prinesli kip Lurške Matere božje iz cerkvice sv. Roka v župno cerkev, se je zbrala ogromna množica ljudi, tako da je bil prizor podoben kakor v Lurdu. Potem je vsak dan bolj rastle zanimanje za Lurško Marijo, ko je g. misijonar tako toplo govoril o Njej in pripravljaval srca na velikonočno spoved. Posebno lepo so bili obiskovani stanovski govori. Proti pričakovanju se je na četrtek pred cvetno nedeljo zbralo k stanovskemu govoru toliko fantov in mož, da je izjavil domači župnik, da se je sv. misijon splačal že zaradi tega. V petek zvečer, na praznik žalostne Matere božje je bila spravna pobožnost za grde kletve proti Mariji in proti njeni časti. Na oljčno nedeljo pa je dosegel sv. misijon svoj višek. Zjutraj je bilo veličastno

skupno sv. obhajilo, popoldne ob treh pa se je slovesnega zaključka udeležil sam prevzvišeni tržaški škof, ki je v lepem govoru v slovenskem jeziku polagal vernikom na srce, naj ostanejo zvesti Bogu in Mariji. Vsi navzoči so šli nato mimo Marijinega kipa in položili k Marijinim nogam oljčno vejico, vmes pa prepevali lurško himno.

Bazovica. Na cvetno nedeljo je bila v tem kraju razstava gospodinjskega tečaja, katerega so vodile šolske sestre, znane po svoji zgledni gospodinjski šoli v Tomaju, sedaj pod Jugoslavijo. Velika udeležba občinstva je dokazala, da se je glas o tečaju zelo razširil po deželi in da so razumeli važnost in potrebo, da se dekleta usposobijo za družinsko življenje. Vsak poklic zahteva gotove priprave, za zakonski in gospodinjski stan pa se dekleta navadno najmanj pripravljajo.

Velikonočni prazniki v Gorici. Praznik vstajenja na Primorskem si ne moremo misliti drugače kakor skupni dvojni praznik vstajenja — Kristusovega in nove pomladi. Letos pa je pomlad v naravi ljudi prevarila. Mrzli vetrovi so jo preprečili in komaj da začenjajo cveteti prva zgonja drevesa. Zato pa je bilo po naših cerkvah toliko bolj slovesno in prisrčno. Posebno lepo je bilo vstajenje v goriški stolni cerkvi. Od blizu in daleč in tudi iz onstran meje so prihiteli verniki, da slišijo mogočno velikonočno petje in prisostvujejo procesiji z vstalim Zveličarjem po cerkvi. Zunanje velikonočne procesije so v Gorici povsod odpravili. Zelo veliko je bilo tudi sv. obhajil, kar znači, da je bila priprava na veliko noč res temeljita. Goriški duhovniki, ki nimajo odgovornosti za fare, so povečini odšli za praznike v bližnjo Jugoslavijo, da tam pomagajo ostarelim in bolnim duhovnikom, pa tudi faram, ki so v tako velikem številu ostale sedaj brez dušnega pastirja. To je bilo za vernike pod Titovim režimom brez dvoma v veliko tolažbo in sladko zavest, da niso pozabljeni in da naša vera ne pozna ne zaprek ne mej.

KATOLIŠKA CERKEV V JUGOSLAVIJI V ŠTEVILKAH

1. Bačka apostolska administratura, sedež v Subotici (Vojvodina). Trenutno nezasedena. Šteje 112 župnij, 134 duhovnikov in 395.000 vernikov.

2. Banatska apostolska administratura, sedež v Zrenjaninu. Upravlja dr. Josip Ujčić, nadškof beograjski. 50, 36, 110.000 (prvo število pomeni število župnij, drugo duhovnikov in tretje vernikov).

3. Banjaluška škofija, sedež v Banjaluki. Upravlja dr. Dragotin Čelik, naslovni škof. 26, 43, 105.000.

4. Barska nadškofija, sedež v Baru (Črna gora). Upravlja Aleksander Tokić, nadškof. 18, 15, 20.000.

5. Beograjska nadškofija, sedež v Beogradu. Upravlja dr. Josip Ujčić, nadškof, predsednik škofovskih konferenc. 15, 23, 50.000.

6. Dubrovniška škofija, sedež v Dubrovniku. Upravlja dr. Pavel Butoras, škof. 58, 88, 70.000.

7. Djakovska škofija, sedež v Djakovu. Upravlja dr. Anton Akšamović, naslovni škof; pomožni škof Štefan Bäuerlin. 130, 201, 400.000.

8. Goriška in tržaška apostolska administratura, sedež na Kapeli v Novi Gorici. Upravlja dr. Mihael Toroš, hišni prelat. 150, 100, 100.000.

9. Hvarska škofija, sedež na otoku Hvaru. Upravlja Mihael Pušić, nadškof. 45, 71, 55.000.

10. Kotorska škofija, sedež v Kotoru. Upravlja Gracijan Ivanović, apostolski administrator. 29, 27, 39.000.

11. Krška škofija, sedež na otoku Krku. Upravlja dr. Josip Srebrnič, škof ter apostolski administrator Čresa, Lošinja in bližnjih otokov. 51, 73, 39.000.

12. Križevska škofija, sedež v Križevcih (na Hrvatskem). Za katoličane slovanskogrškega obreda na čelem ozemlju Jugoslavije. Upravlja dr. Gabrijel Bulatko, naslovni škof. 50, 59, 55.000.

13. Lavantinska škofija, sedež v Mariboru. Upravlja dr. Maksimilijan Držečnik, naslovni škof. 225, 356, 532.000.

14. Ljubljanska škofija, sedež v Ljubljani. Upravlja Anton Vovk, naslovni škof. Upravlja tudi slovenski del reške in pazinske apostolske administrature. 276, 447, 506.000.

15. Mostarska škofija, sedež v Mostarju (Hercegovina). Upravlja Andrej Majić, apostolski protonotar. 62, 111, 185.000.

16. Pazinska apostolska administratura, sedež v Pazinu. Upravlja dr. Dragotin Nežić, naslovni škof. 69, 43, 73.000.

17. Poreško-puljska škofija, sedež v Pazinu. Upravlja dr. Dragotin Nežić; slovenski del pa Anton Vovk. 51, 46, 74.000.

18. Reška škofija, sedež na Reki. Upravlja dr. Viktor Burić, škof senjski; pomožni škof Pavličić; slovenski del upravlja Anton Vovk. 21, 33, 80.000.

19. Senjska in modruška škofija, sedež v Senju (Dalmacija). Upravlja dr. Viktor Burić, škof. 142, 99, 250.000.

20. Skopljska škofija, sedež v Skoplju (Macedonija). Upravlja dr. Smiljan Čekada, škof. 19, 19, 30.000.

21. Splitsko-makarska škofija, sedež v Splitu. Upravlja dr. Franjo Franić, naslovni škof. 152, 240, 270.000.

22. Šibeniška škofija, sedež v Šibeniku. Upravlja dr. Ciril Banić, naslovni škof. 57, 89, 132.000.

23. Vrhbosanska škofija, sedež v Sarajevu. Upravlja dr. Marko Alaupović, naslovni škof. 108, 192, 350.000.

24. Zadrška nadškofija, sedež v Zadru. Upravlja Matej Garković, naslovni škof. 105, 80, 120.000.

25. Zagrebška nadškofija, sedež v Zagrebu. Upravlja pomožni škof dr. Franjo Šeper. 389, 677, 1,850.000.

Skupno je bilo v začetku leta 1957 v Jugoslaviji 2.494 župnij, 2.382 duhovnikov in 5,979.000 vernikov.

Med Slovinci po svetu

ARGENTINA

Slovenski dan, ki je posvečen slogi in bratstvu ter vzajemni pomoči med Slovenci v Buenos Airesu, je letos — bil je tretji v vrsti — še prav posebej lepo uspel. Lepi jesenski dan bele nedelje je privabil že dopoldne veliko število obiskovalcev na slovensko Pristavo v Moronu. Začel se je dan s sv. mašo, ki jo je opravil g. direktor Anton Orehar. Oltar je stal ob impozantnem vznožju mogočnega ozadja, ki ga je tako za sveto mašo kot za popoldansko prireditev zelo okusno pripravil g. Ivan Knap, steber odbojkaškega moštva Slovenske fantovske zveze iz Morona. V pridigi je g. Orehar lepo razložil, da je vir bratske sloge in medsebojne pomoči krščanska ljubezen, ki jo je zapovedal Gospod. Ta krščanska ljubezen nalaga dolžnosti vsakemu izmed nas, zlasti da pomagamo tistim, ki so v stiski. Razumniki so dolžni dati svoje znanje članom naroda, ki jih je rodil. Vsi imamo tudi dolžnost, da sodelujemo pri ohranitvi slovenske skupnosti in se udeležujemo organiziranega dela. — Po sv. maši, kjer so peli člani pevskih zborov „Gallus“, San Martín, San Justo in Ramos Mejía pod vodstvom g. Jožeta Omahna, so si navzoči lahko ogledali razstavo knjig, ki jih je v zadnjih letih izdala Slovenska kulturna akcija ter razstavo slik mladih slikarjev Ivana Bukovca in Metke Žirovnik. Ta razstava je ostala odprta ves dan.

Popoldanski del prireditve je zbral nad tisoč rojakov. Pri postrežbi je sodelovala večina organizacij iz Vel. Buenos Airesa na ta ali oni način. Osrednja točka sporeda je bila zanimiva prijateljska tekma v odbojki, ki so jo dobili člani Slovenske fantovske zveze iz Mo-

rona nad moštvom Našega doma iz San Justa z rezultatom 2:1 (13:15, 15:7, 15:8). Po tekmi so prikorakali na igrišče vsi športniki, ki so nastopali na letošnjih II. športnih dnevih. Pozdravil jih je predsednik Društva Slovencev ing. Albin Mozetič. Razdelil je pokale med zmagovalce in izrazil željo, da bi se prihodnja tekmovanja še spopolnila in razširila tako, da bodo enkrat v domovini ti športni dnevi postali slovenske olimpijade v svobodni domovini.

Na večer je g. ing. Albin Mozetič v spremstvu predsednika Slov. planinskega društva g. Roberta Petrička obiskal naše skavte, ki so taborili pod vejami košatega ombuja sredi Pristave. Zahvalil se je njih voditelju g. Marijanu Trtniku, ki vsa leta, odkar smo proč od doma, požrtvovalno zbira mladino in jo vzgaja v skavtskih načelih. Moramo poudariti, da prav ti mladi skavti govorijo lepo in čisto slovenščino, čeprav so bili rojeni vsi že izven Slovenije.

Vsem rojakom pa so veljale besede, ki jih je nanje naslovil ing. Albin Mozetič: „So bistvene stvari, ki naj nas vedno družijo. In te so: smo Slovenci in se čutimo Slovence. Priznavamo krščanska načela in jih skušamo uveljaviti v našem javnem življenju. Ljubimo svobodo, ki je največja dobrina, ki jo je Bog dal človeku. Zato hočemo spoštovati človeško osebnost in spoštovati različna mnenja, dokler ne nasprotujejo našim osnovnim načelom.“

Prisrčna je bila letošnja materinska proslava, ki so jo priredili Mladinski odsek Društva Slovencev s sodelovanjem Slovenske fantovske zveze in Slovenske dekliške organizacije v nedeljo, 20. aprila, v farni dvorani Ramos Mejía. Žal je ta dvorana za te vrste prireditev po-

stala kar premajhna. Na sporedu je bilo več prizorčkov, deklamacij in petje, glavna točka pa je bila igrica „Pavelčkova piščalka“, ki so jo otroci pod vodstvom ge. Marijane Batagelj zelo doživeto odigrali.

Slovenska kulturna akcija je mogla po dobroti mecena, ki pa želi ostati neimenovan, tudi za leto 1958 razpisati božično knjižno nagrado v skupnem znesku 10.000 argentinskih pesov z namenom, da se počivi slovensko ustvarjalno delo.

1. Nagrade so tri in sicer v zneskih 5.000.—, 3.000.— in 2.000 argentinskih pesov;

2. Prispevki morajo biti izvirna leposlovnna ali znanstvena dela, ki še niso bila objavljena ali izvajana (roman, povest, drama, zbirka esejev, pesmi, novel ali črtic; razprava iz humanističnih ved, iz slovenskih domoznanskih področij, pa tudi drugačen izsledek slovenskega znanstvenika);

3. Sodelovati more vsak kjerkoli živeči slovenski književnik ali znanstvenik razen članov žirije in nagrajencev predhodnega natečaja;

4. Rokopis je treba poslati do 31. oktobra 1958 v dveh na stroj pisanih izvodih na naslov: Slovenska kulturna akcija (Knjižne nagrade, Alvarado 350, Ramos Mejía, Prov. Buenos Aires, Argentina);

5. Rokopisi morajo biti opremljeni s šifro. Pravo ime ali psevdonom, kate-rega nosilec pa mora biti znan vsaj enemu članu razsodišča, je treba poslati v rokopisu priloženi kuverti, ki nosi isto oznako kot rokopis. Kuverte se odpro na dan razglasitve izida, to je dne 22. decembra 1958. Objavljena bodo samo imena nagrajenih avtorjev;

6. Slovenska kulturna akcija si pridrži pravico za morebitno objavo nagrajenih del ali njih uprizoritev, seveda šele po dogovoru z avtorjem;

7. Materialistično usmerjeno delo ne pride v poštev;

8. Nagrade so izplačljive v Buenos Airesu;

9. Žirijo sestavljajo gg. dr. Vinko

Brumen, prof. Alojzij Geržinič, Ruda Jurčec, dr. Milan Komar, Karel Rakovec in dr. Branko Rozman.

10. Glasovanje razsodišča je tajno;

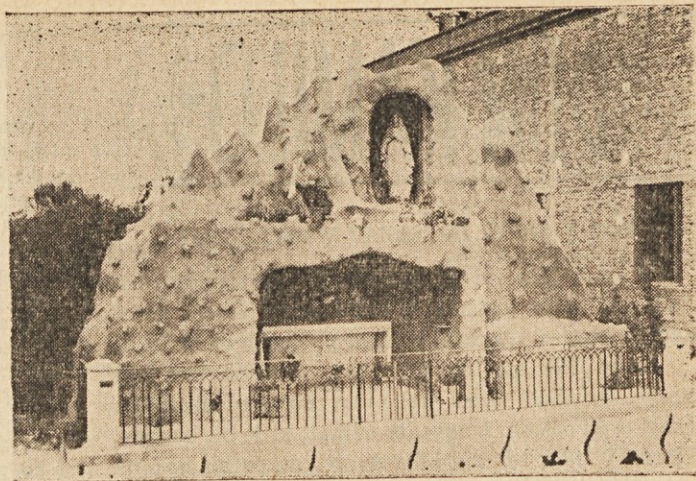
11. Razsodišče ima pravico proglasiti kako nagrado za nepodeljeno. Prav tako ima pravico združiti dve ali več nagrad in jih razdeliti.

„Družabna pravda“, družba za širjenje krščanskega socialnega nauka, je letos slavila desetletnico svojega obstoja. Na proslavo je odbor povabil zastopnike vseh slovenskih organizacij v Buenos Airesu. Najrej je bila sveta maša, ki jo je opravil častni predsednik organizacije dr. Ivan Ahčin, sledilo je zborovanje, nato pa občni zbor.

V cerkvenem govoru je dr. Ivan Ahčin razvil tri misli: zborovanje sovpada s civilnim praznikom dela (1. maj). Danes družba delu priznava čast, pa se pri tem ne zaveda, da je bilo krščanstvo tisto, ki je človeštvu vtilo spoštovanje do dela. — Temu civilnemu prazniku je Cerkev dodala liturgični praznik sv. Jožefa Delavca. Ta novi praznik je bil potreben, ker je družba pojem dela skvarila. Danes se delo obožuje, praznik sv. Jožefa Delavca pa nas opozarja, da ni delo le redna pot za dosego blagostanja na zemlji, temveč tudi do večnega življenja. Žal pa že tudi premnogi naši izseljenci zgublajo čut, kakšno naj bo delo. Uničujejo si zdravje in se postavljajo v nevarnost, da se bodo večno pogubili. — V ta dvojni praznik pa se srečno vrašča „Družabna pravda“. V teku svojega obstoja se je vedno borila za krščansko pojmovanje dela. Ne razredno bojna organizacija, temveč stanovska, ki povezuje delavce s podjetniki. S sv. Pavlom lahko rečemo: Družabna pravda je ohranila vero v ideale, zlasti v socialno pravičnost. Dvanajst apostolov je z božjo pomočjo preustvarilo svet. Tudi člani Družabne pravde ga bodo, če bodo zaupali v Boga.

Slavnostni govor na zborovanju je imel g. Maks Jan. Opozoril je na štiri sadove desetletnega dela: na socialne dneve v Argentini, na socialne krožke, na ustanovitev federacije krščanskih

Nova lurška kape-
la v Villa Madero,
Vel. Buenos Aires,
kjer živi mnogo
Slovencev in ki je
nastala ob izdatni
pomoči našega ro-
jaka Avgušтина
Gabrijelčiča

sindikatoev Srednje Evrope v New Yorku (tajnik dr. Ludvik Puš) ter na izdajo treh zvezkov dr. Ahčinove „Sociologije“. Sedaj je v tisku 400 strani obsegajoča „Ekonomija“ istega avtorja.

Od navzočih gostov je v imenu Slovenskega dušnega pastirstva in drugih navzočih zastopnikov spregovoril g. direktor Anton Orehar. Izrazil je veselje, da je pred desetimi leti organizacija zaživela; čestital je članom na žilavosti, ki jih je ves čas odlikovala in na zvestobi socialnemu nauku Cerkve. Prosil je člane, naj taki ostanejo še naprej in naj bodo vedno povezani z ostalimi organizimi slovenske izseljenske skupnosti.

Občni zbor je bil dobro obiskan. Poročila odbornikov so bila zanimiva in stvarna. Do prihodnjih volitev bo vodil delo v organizaciji naslednji odbor: Lojze Erjavec, predsednik; Luka Milharčič, podpredsednik; Maks Jan, tajnik; Edward Škulj, blagajnik. List „Družabna pravda“ bo urejal dosedanji tajnik Rudolf Smersu. Mesto duhovnega vodje je pa prevzel g. poddirektor Jože Jurak.

Letos 23. marca je bila slovesno blagoslovljena novozgrajena Lurška votlina v Villa Madero (okolica Buenos Airesa), v počastitev stoletnice prikazovanj Brez-

madežne v Lurdu. Postavljena je bila 140 neumornem prizadevanju tamkajšnjega župnika č. g. Salvadorja Guida, ki je sicer po rodu Italijan, toda velik prijatelj Slovencev, saj jih velikokrat postavlja svojim rojakom za zgled, dostikrat žal neutemeljeno. Pri delu mu je mnogo pomagal tamkajšnji slovenski rojak Avguštin Gabrijelčič, ki je že dolgo vrsto let v Argentini, pa je kljub slabemu okolju ostal zvest Cerkvi in narodu, gotovo po Marijini priprošnji, katere velik častilec je. Prav tako je vzgojil svoje otroke v katoliškem in narodnem duhu. To naj bi služilo za zgled tistim Slovincem, katere je še pred dobrimi desetimi leti Marija rešila iz stisk, pa so sedaj na vse takratne obljube pozabili in se predali materializmu. Pri tem je treba povedati, da je krivda Slovenca, ki se preda tukajšnjemu okolju veliko večja kot domačinova, kajti njegova verska izobrazba je vse bolj resna in je živel pred kratkim v globoko katoliškem okolju. Zato smo zapisali v začetku, da nas g. župnik Guido hvali včasih neutemeljeno. Marija nas je rešila zato, da bi bili v novem svetu luč in kvas pri pokristjanjenju domačinov, pa so nekateri pozabili na slovesne obljube, dane na Rakovniku v dneh groze.

POT V SMRT IN NAZAJ V ŽIVLJENJE

V pokrajini, ki jo namaka in preplavlja reka Pad, nastajajo legende v zvezi z divjanjem vode, kadar prestopi bregove in divja po poljih in nasadih.

Pred štiri sto leti, tako vedo povedati tamošnji ljudje, je živel sredi reke na plavajočem mlinu (kajti taki so tam v navadi) mlinar, ki je bil kruljav. Morda je bila telesna hiba vzrok, da je bil hud na ves svet in celo na dobrega Boga. Le hudiča je visoko cenil. Tako ga je ta nekega dne, ko je narasla voda vse odnesla, z njegovim mlinom vred potegnil k sebi, da mu dela družbo v peklenskem ognju.

Toda ljudje trdijo, da se ob sivih zimskih dnevih kruljavi mlinar vrača na površje vode. Tedaj se vidi v motnih obrisih plavajoči mlin, njegov lastnik pa blodi po poljih in puli nezrelo pšenico ter si z njo polni vreče. To je slabo znamenje, vedo povedati domačini; žito bo slabo obrodilo in zmanjkalo bo moke prihodnje leto.

Tristo let nato je voda spet narasla. Razdrla je velik nasip in si v eni minuti osvojila to, kar so ji ljudje iztrgali v trdem delu tekem več stoletij.

Med nasipom in naseljem Topolščico je stala v globeli majhna kapela z nizkim zvonikom. Ko je voda predrila nasip, je vdrla tudi v globel in pregnila kapelo, poleg katere je spal cerkovnik, ki se je potem zbudil k življenju na drugem svetu.

Ko se je nekaj let nato vrgel stari Tolli v globino na tistem mestu, kjer je stala kapela, so ljudje trdili, da je zazvonilo v zvoniku pod vodo. In ko je isto storila hčerka iz gostilne, se je zvonjenje ponovilo. Vsaj tako so vedeli povedati naseljenci, ki so živeli v bližini.

Belgijski pater Werenfried von Straaten

je ustanovil nov red „bratov zidarjev“. Red se je hitro razširil in ima pripadnike že med 26 narodnostmi. V preteklem letu so ti bratje zgradili novih poslopij v skupni vrednosti za 200.000 dolarjev. „Bratje zidarji“ opravljajo daljšo dobo temeljitih verskih priprav, predno položijo obljube. Njih naloga je graditi nove hiše za reveže in bolnike, prav tako grade tudi cerkve in zavode za katoliške potrebe. Dela opravljajo po vsej Evropi. V novem letu bodo šli graditi tri zavode v belgijski Kongo, v nemški deželi Hannover pa bodo zgradili samostansko poslopje za redovnice, ki so bile izgnane iz vzhodne Evrope. Bratje imajo med verniki laične sodelavce, ki hodijo k njim na dela in jih opravljajo seveda brezplačno.

Duhovnik — starostni predsednik francoskega parlamenta

Ves čas po drugi svetovni vojni je bil starostni predsednik parlamenta komunistični voditelj Marcel Cachin. Po njegovi smrti je sedaj najstarejši član francoskega parlamenta abbé Felix Kir, ki je župan velikega francoskega mesta Dijon. Rev. Kir je star 82 let in član francoske zbornice od leta 1946.

Noč, v kateri sta se hotela Mariolino in Gina poročiti, je bila ena tistih, ko se ljudje spominjajo kruljavega mlinarja in potopljenega zvona.

Fant in dekle sta sklenila, da se poročita v kapeli na dnu potopljene globeli. Preko nasipa je vlekel močan veter, toda na kraju, kjer je voda pokrivala kapelo, je vladalo popolno brezvetrje.

„Sva že blizu stare kapele,“ je Mariolino s prstom pokazal na kraj, kjer naj bi bilo skrito nekdanje svetišče.

„Bojim se, da pridejo ljudje za nama, ko bodo zaslišali brnenje zvona,“ je bilo strah Gine.

„Naj jih vrag vzame kot nekdanj starega mlinarja,“ je fant mračno odgovoril.

„Ni sedaj čas, da preklinjaš ljudi,“ ga je mirila Gina. „Prekleti bi morala sebe, ker si hočeva vzeti življenje. Velik greh je to.“

„S svojim življenjem razpolagam jaz in le jaz,“ je Mariolino rezko odgovarjal, „in lahko storim z njim, kar hočem.“

„Da bi vsaj bili za priči kruljavi mlinar in stari zakristan!“ je globoko vzdihnilo dekle.

V tem je plusknila voda iz tolmana in jima omočila noge.

„Joj, saj je mrzla kot smrt,“ se je Gina zgrozila.

„To je samo prvi občutek,“ je dejal Ginin fant. „Krepko se bova oprijela drug drugega in se spustila na dno tolmana, kjer stoji kapela.“

„Toda bojim se, da bo zvon preveč brnel, ko se bova spuščala v globino in bodo ljudje še pravi čas prihтели, da naju rešijo. Kajti to pot bo zvonil dvema na enkrat in to se bo gotovo slišalo daleč na okrog,“ je Gina še vedno vztrajala na svojih pomislekih.

„Nič se ne boj!“ je bil Mariolino odločen. „Smrt naju bo združila bolj trdno kot kateri koli župnik ali župan.“

Gina ni odgovorila ničesar. Gledala je temno vodo in zdelo se ji je, da jo vabi v svoje osrčje. Ponoči so vode vedno skrivnostne in dostikrat se

Konkordat z Avstrijo

Vatikanski viri so objavili, da je sv. stolica odklonila razgovore za sklenitev novega konkordata z Avstrijo. Niso sicer tega uradno potrdili, vendar tako v Rimu, kakor tudi na Dunaju izjavljajo, da je novica točna.

Po zadevi okoli katekizmov

Katekizmi, zaradi katerih je nastala zadeva, ki je dolgo prepletala razgovore in debate, so sedaj prišli v šole in takoj se vidi, da je bilo v razpravljanju marsikaj bolj povečano, kot pa je v resnici bilo. Katekizmi imajo dodatke in popravke in iz njih je razvidno, da ni bilo načeto nobeno doktrinarno vprašanje.

Nikdo ni bil obsojen in tudi nobena knjiga prepovedana. Oba duhovnika iz reda sulpijancev, ki sta dala svoji mesti na razpolago, sta ostala še naprej v vodstvu Osrednjega centra za katehetiko. Med debato se je pogosto navajalo ime sv. oficija. Kdor pa malo pozna delovanje rimske kurije, se je moral vpraševati, zakaj bi posegala v zadevi kongregacije za koncile taka ustanova kot je sv. oficij.

Vendar je vsa zadeva rodila tudi dobre sado-ve. Katehistični center v Lyonu je objavil vrsto knjižic in komentarjev o vsem vprašanju, zlasti pa so zelo upoštevani

je že zgodilo, da so zapeljale na srcu ranjena dekleta, ki so stala na njih obrežju in se začela vanje spuščati, dokler jih niso popolnoma prekrile.

„Korakala bova, držeč se za roke,“ je šepetala Gina. „Ko nama bo zmanjkalo tal, sva zašla v tolmun. Tedaj se bova objela in doživela poroko v kapeli pod vodo.“

Brez besedi sta si ponudila roki in pričela neizprosno pot v smrt.

*

Prav v tistih trenutkih pa so se zbirale temne sence, ki so jih baklje in žarometi pošastno osvetljevali, da nameravano poroko pod vodo preprečiti.

Približno ob enajstih ponoči je v veži župnišča sunkovito pozvonilo. Don Kamilo se je pravkar spravil v posteljo. Vstal je in zagledal enega iz Filottijeve družine.

„Gina je izginila!“ je krčevito izdaval iz sebe.

Nekaj časa za tem je že stal sredi kuhinje, kjer je bila zbrana vsa Filottijeva hiša. Celo otroci so vstali in ga gledali začudeno v svojih kratkih srajčkih in z velikim očmi.

„Slišali smo, kako loputa oknica v sobi, kjer spi Gina,“ je razlagal stari Filotti, „pa sem poslal Toneta, naj pogleda kaj se dogaja. Seveda, ničvrednica je ušla skozi okno, na skrinji pa je pustila pismo.“

Don Kamilo ga je preletel z očmi. „Odhajam. Ali naju poroči don Kamilo v župni cerkvi ali pa se poročiva v potopljeni kapeli. Ko boste slišali zvonjenje iz tolmuna, vedite, da sva že poročena.“

„Ne bo več kot dobro uro, odkar je odšla,“ je ugotavljal stari Filotti. „Ob tričetrt na deset je še Jakobova žena bila pri nji in ji izročila svečo.“

„V eni uri se lahko mnogo primeri,“ je suho odvrnil don Kamilo.

„Gospod župnik, ali vam je o pobegu kaj znano?“ je poizvedoval stari Filotti.

„Le kaj naj vem?“ je bil don Kamilo kratek.

„No, da, bal sem se, da sta nepridiprava šla k vam in da ste se ju usmili. Tako pa jima je

komentarji k izjavi škofov z dne 20. septembra. Kdor se zanima, more prejeti popolno dokumentacijo pri uredništvu revije Catechistes (Paris VII, rue de Sevres 78).

Novi župnik pri sv. Trojici v Parizu

Fara sv. Trojice v Parizu uživa ugled ene najodličnejših fara v Parizu. Kardinal Feltin, pariški nadškof, je imenoval za novega župnika Jacquesa Hollanda, ki je bil 14 let superior pariškega misijona, to je misijona duhovnikov-delavcev.

Slovesno umestitev je opravil sam kard. Feltin in je na slovesnost prišel tudi pravosodni minister Lecourt, ki pa je izjavil, da ni prišel kot zastopnik vlade, ampak zato, ker je vernik, ki spada v faro sv. Trojice. V svojem govoru je kardinal omenjal, da sklep ustaviti delovanje misijona duhovnikov-delavcev nikakor ne pomeni, da se Cerkev ne zanima za delavce in da je opustila apostolat v tovarnah. Pač pa je poudaril, da bodo duhovniki, ki so delovali v misijonu za delavce, s tem delom nadaljevali in da se bodo gotovo radi obračali še naprej na župnika Hollanda, ki si je nabral veliko izkušenj.

Najstarejši škofje

Ob božiču je bil v Rimu mons. Elio y Garay,

kar prav. Naj ju vrag vzame! Mi pa gremo spat," je divjal starec.

Don Kamilo je pri teh besedah vzrojil in udaril krepko ob mizo. „Vrag bo vzel vas, neusmiljeni brezsrčnež! Nihče ne bo šel spat, dokler ju ne najdemo!“

Nekaj hipov nato so bili že vsi iz hiše na poti, ki vodi k reki.

Toda hodili so komaj sto metrov, ko so zadeli na drugo skupino ljudi. Bili so s „Pogorišča“. Le starega Cira ni bilo zraven. On je mislil kot stari Filotti.

Na čelu skupine s „Pogorišča“ je šel župan Pepon, čemur se ne smemo čuditi, kajti preden je don Kamilo zapustil župnišče, je še naročil svoji stari služabnici, naj skoči k županu in mu sporoči, kaj se je primerilo, da on obvesti „boljševike“ s „Pogorišča“.

Ko sta se vodji obeh rešilnih „ekspedicij“ srečala, sta najprej molče obstala in se mrko pogledala. Nato je Pepon prvi pozdravil s tem, da je snel klobuk z glave. Don Kamilo je zgledu sledil, ne da bi si izmenjala kako besedo.

Nato je vsa procesija z lučmi, ki so se sestajale iz leščerb na olje, žarometov, električnih svetilk in bakelj, zavila proti nasipu.

Ko so prišli do njega, je don Kamilo, ki je bil to pot vrhovni poveljnik, ukazal: „Sedaj se bomo razdelili. Vi z „Bikovke“ boste šli z*menoj ob reki navzgor, vi s „Pogorišča“ pa v nasprotni smeri. Če še nista Gina in Mariolino dospela do tolmana, ju bomo rešili.“

„Da, Duče,* razumemo,“ je Pepon sprejel ukaz. Don Kamilo ga radi naziva ni ravno prijazno pogledal, rekel pa ni nič.

*

Med tem sta se mlada zaljubljenca vedno bolj bližala tolmanu. Voda jima je že segala do kolen.

* Tako so fašisti uradno nazivali svojega vodjo Mussolinija.

nadškof v Madridu, ki je sedaj 80 let star. Prišel je k sv. očetu ad limina. Škof je postal v letu 1914 in sicer ga je papež sv. Pij X. imenoval za škofa tri mesece pred svojo smrtjo. Vendar mons. Elio y Garay ni edini še živeči škof, ki je bil imenovan še za časa sv. Pija X. Živi so vsaj še trije škofje, enega je imenoval še Leon XIII. Dva živita v Avstraliji, eden živi v Mali Aziji. Nadškof Bakhače je patrijarh v Antiohiji in je star 92 let; za nadškofa je bil imenovan v letu 1900. Dr. Dubing je nadškof v Brisbaneu, dr. Mannix pa v Melbournu. Sv. Pij X. je imenoval nadškofa v Jabolicabalu v Braziliji, in je sedaj star 94 let. Dr. Mannix bo v kratkem star 94 let, dr. Dubing pa bo v septembru star 87 let.

Odprava razlik v Cerkvi

Nadškof v Toulousu v Franciji, mons. Garonne, je odredil, da se v cerkvah njegovega področja ne smejo delati razlike pri pogrebih ali poročnih slovesnostih. Župnikom je naročil, da naj izdajo predpise za oblačila in cerkveno opremo zlasti pri cerkvenih porokah. Podrobno naj bo navedeno, kako se smejo uporabljati orgle, kako naj bodo okrašeni oltarji in koliko naj znaša denarna nagrada za duhovnika, ki opravilo izvrši. Vsi novi predpisi pa morajo

še nekaj korakov, in končana bi bila njuna pot v skupno smrt.

Tedaj se je na vrhu nasipa posvetilo. In nekaj trenutkov za tem je valovilo na nasipu že celo morje lučic.

„Naju iščejo,“ je dejala dekle.

„Če naju dobijo sedaj, sva izgubljena,“ je pristavil mladenič. Toda čudno: čeprav bi morala storiti le še deset korakov, pa bi za vedno zginila v potopljeni kapeli, sta nenadoma začutila voljo do življenja. Reka in smrt sta zgubila za nju več čar. Navzočnost ljudi ju je spet priklenila na svet, ki sta se mu bila že za vedno odrekla.

Hitro sta stekla ob nasipu v upanju, da se začeteta v gozd, ki se je temno odražal v ozadju. Toda zasledovalci so opazili njih namero. Z obeh strani so začeli zapirati obroč in ko sta se znašla don Kamilo in župan Pepon drug pred drugim, sta bila mlada zaljubljenca že ujeta.

„Ničvrednica!“ je tedaj zavpila ena izmed Filottijeve družine in se vrgla na Gino.

„Nesramnež!“ je zatulila žensska s „Pogorišča“ in se grozeče zagnala proti Mariolinu.

Toda don Kamilo je bil hitrejši. „V imenu božjem vam ukazujem, da ne storite nobenemu od obeh nikake sile! Pojdimo!“

In župan Pepon je dodal: „V imenu zakona jaz ukazujem isto!“

Nato se je razvil sprevod: spredaj Romeo nato Julija,* za njima don Kamilo in Pepon s hrastovima krepelcema v roki, in nekolikanj bolj zadaj člani obeh družin.

Komaj so sestopili z nasipa, se je moral sprevod ustaviti, kajti stari Filotti jim je zastavil pot. Ko je zagledal svojo vnukinjo, je grozeče dvignil pesti proti nebu. Seveda je bilo naravno, da se je tedaj pojavil tudi stari Cir s „Pogorišča“.

Divje sta se oba starca pogledala in čeprav

* Nesrečna zaljubljenca iz ene od Shakespearejevih dram.

biti takšni, da se odstrani vsako nepotrebno razkošje, zlasti pa mora priti do izraza dejstvo, da so opravila za bogate in reveže enaka. Vendar se pri tem nikakor ne sme liturgični pomen opravila okrniti. Vsaka župnija mora nove predpise predložiti ordinariatu v potrdilo.

Nemški parlament po verski pripadnosti

Ko so bile lansko jesen volitve v zahodno nemški parlament, se je zgodilo, da katoličani niso več v večini. V prejšnjem parlamentu je bilo 131 katoličanov in 112 protestantov. Ker je bilo število poslancev zvišano, je sedaj v poslanski zbornici 197 protestantov in 192 katoličanov. Tistih, ki se priznavajo kot pripadniki krščanskih veroizpovedi je 389.

Krščanski demokrati skupno z bavarsko katoliško stranko imajo 170 katoličanov in 108 protestantov; liberalci imajo 31 protestantov in 6 katoličanov, šest liberalcev pa je izjavilo, da ne pripadajo k nobeni veri; nemška državna stranka ima 15 protestantov in enega katoličana, eden pa je brez veroizpovedi; socialni demokrati imajo 43 protestantov in 15 katoličanov, 117 poslancev njihove skupine pa je izjavilo, da ne pripadajo k nobeni veroizpovedi.

Dar monakovskim vernikom

Sv. oče Pij XII. je poslal vernikom v Monakovem nekaj relikvij sv. papeža Pija X. Relikvije so v posebni zlati skrinjici in bodo na oltarju v kapeli sv. Pija X. Kapelo bodo dogradili v takozvani Frauenkirche za mednarodni svetovni evharist. kongres, ki bo v Monakovem v letu 1960. Dokler se kapela ne dogradi, bodo relikvije ostale v kapeli monakovskega nadškofa in kardinala Wendela.

Jubilej škofa v Liegeu

Škof v Liegeu, mons. Kerkhofs, je slavil svoj osemdeseti rojstni dan. Med prvimi, ki so mu prišli čestitat, so bili zastopniki židovske verske občine. Med vojno je škof Kerkhofs, skrival pred nacisti židovskega rabina za vso Belgijo in ko je nemška policija vdrla v njegovo palačo, je škof rabin rešil na ta način, da ga je zaprl v svojo spalnico.

sta skupaj že imela stošestinšestdeset let, sta bila še vedno polna sovraštva kot v mladih letih.

Navzoči so se tiho razdelili in dvignili svetilke. V tistem trenutku sta se stara petelina že zagnala drug v drugega. Toda volja do pretepa je bila večja kot pa sile, ki sta jih še imela v sebi. Po prvem spopadu sta se začela motriti in stari Filotti si je celo pljunil v roki, da bi bolj krepko udaril.

Tedaj se je don Kamilo obrnil k Peponu in mu dejal: „Postopaj po zakonu!“

„Ne morem, ker bi moj nastop vzeli za politično obračunavanje,“ se je izmikal Pepon.

„Dobro, potem pride vrsta name,“ je pripomnil don Kamilo. Nato je zgrabil z desno Filottija za tilnik, z levo pa Cira in takoj nato se je čul suh tresk. Glavi sta udarili skupaj in odmev udarca se je slišal daleč na okrog. Toda isker ni bilo videti, kajti kosti so bile že stare in močno izsušene.

„Amen,“ je dodal Pepon in s tem je bil dan znak za odhod proti vasi.

*

Nato so prešla leta. Sicer še stoji žična ograja, ki tvori mejo med „Bikovko“ in „Pogoriščem“, toda slavna odprtina ni več vir preprirov, preteпов in sovraštva. Skozi njo se plazí otrok, ki ima dom na obeh straneh pregrade.

Celo stari Filotti in stari s „Pogorišča“ sta si postala dobra soseda in se ne prepirata več; da, grobar ve povedati, da še ni našel dveh mrtvih, ki bi bila tako soglasna kot sta Filotti in Cir drug ob drugem.

Neki mrzli jesenski popoldan sedi Janček brez čevljev in nogavic, popolnoma bos, pri mizi in računa. Pa ga opazi mama in mu naglo reče:

„Janček, Janček; popolnoma bos pri mizi? Se boš prehladil!“

„Eh, mamica,“ pojasni Janček, „do danes sem računal samo s števili do deset, danes pa že začenjam do dvajset!“

—:—

„Ko sem stehala češnje, ki jih je moj otrok kupil pri vas, je manjkalo četrtilogram,“ se pritoži ženica pri branjevki.

„Da, da! to vam morem točno pojasniti,“ odvrne branjevka. „Moja tehtnica je pravična! Vi bi bila morala tehtati še vašega otroka, ko je prišel domov!“

duhovno življenje la vida espiritual

Slovenski verski mesečnik

Izdaja konzorcij
(Anton Orehar)

Editor responsable:

Pbro. Antonio Orehar,
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires

Registro de la Propiedad Intel. 574.991

Urejujejo:

Jurak Jože

Mali Gregor

Šušteršič Marijan

Platnice in stalna zaglavja
je narisal

Hotimir Gorazd

Celoletna naročnina

za Argentino in države,
ki nanjo mejijo (razen
Uruguay) 110 pesov.

Za Uruguay

in druge države,

če se plača v argentinskih pesih,
je naročnina 140 pesov;

za U. S. A. in Kanado 5 dolarjev,

za Avstrijo 95 šilingov,

za Italijo 2000 lir,

drugod pa protivrednost dolarja.

Poverjeniki revije:

Argentina:

Dušnopastirska pisarna,
Ramón Falcón 4158, Bs. Aires

Brazilija:

Vinko Mirt,

Caixa Postal 7058, Sao Paulo, Brasil

U. S. A.:

„Familia“,

6116 Glass Ave, Cleveland, Ohio

Kanada:

Ivan Marn,

83 Victor Ave, Toronto, Ontario

Trst:

Marijina družba,

Via Risorta 3, Trieste, Italia

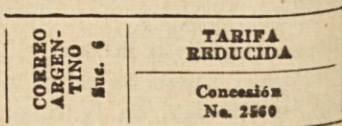
Junij

št. 6

Leto XXVI.

V tej številki:

- 313 Krivda in zasluženje krvi
(škof dr. Gregorij Rožman)
- 316 Kristus utrjuje harmonijo na
svetu (papež Pij XII)
- 320 Tri rož'ce (narodna)
- 321 Las riquezas y los gastos
del papa (Joe Juck)
- 322 Mesečni molitveni namen za maj
(Alojzij Košmerlj)
- 326 Blagri (O. Charles)
- 327 Lučka pred oltarjem
(Gregor Mali)
- 328 Meja (Gregor Hribar)
- 332 Lurški spomeniki v Sloveniji
(Fr. Kr.)
- 335 Petnajstim v spomin (Z. Piščanc)
- 339 Tri poti
- 341 Ko je brat bratu zver postal...
- 345 Po svetu
- 350 Na kresni večer (-x)
- 353 Tri vprašanja
- 356 Vesti iz domovine
- 359 Med Slovenci po svetu
- 362 Don Kamilo (Guareschi-Jurak)

Italija:

Zora Piščanc,

Riva Piazzutta 18, Gorizia

Avstrija:

Anton Miklavčič,

Spittal a/Drau, D. P. Camp, Kärnten

Naročnino pošiljajte

Mohorjevi družbi v Celovec.

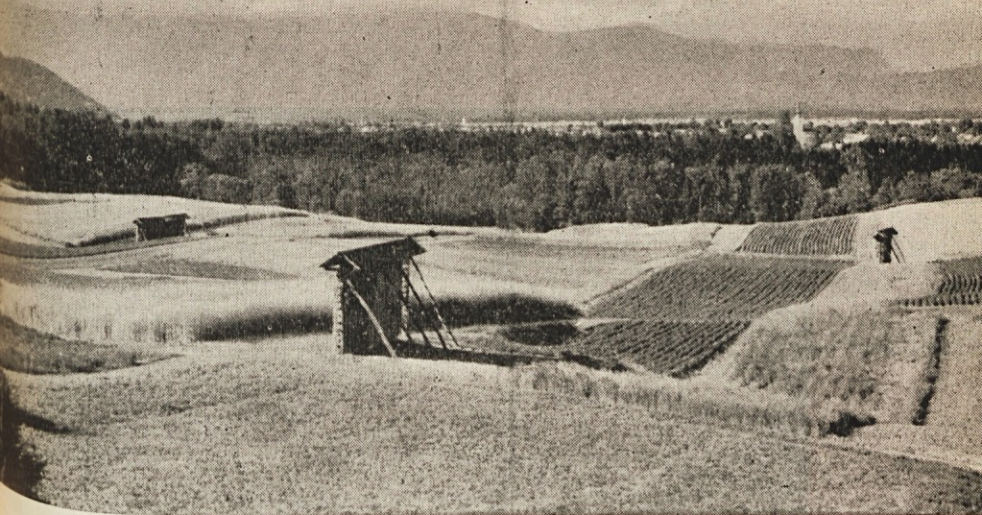
Avstralija:

rev. Bernard Ambrožič,

66 Grdon Str., Paddington (Sydney)

Tiska tiskarna Salguero,

Salguero 1506, Buenos Aires

„Sveta si zemlja, in blagor mu, komur plodiš...“ Lahno valovito Sorško polje za Kamnitnikom. Spodaj: „Zdaj je treba lepih sončnih dni, da se seno lepo suši in žito zori“ — piše v pratiki. Dopolnil se je prvi veliki čas vsake kmečke domačije: košnja. V rosnih junijskih jutrih se oglašča vriskanje in petje koscev. Omamno dišeče pokošene trate in prelepi so večeri na senožetih.

Na zadnji strani: Senik na robu livade pod Golico

Gledam te, o zeleneča zemlja,
diham, srkam te in pijem;
mimo tebe nimam drugih čaš,
v dušo slastno te natakam, lijem.

Slavko Srebrnič

